

Broj: 08-11-3-2914-10/23
Sarajevo, 30. 7. 2024. godine

SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO
n/p Elvedin Okerić, predsjedavajući

Ul. Reisa Džemaludina Čauševića br. 1
71 000 Sarajevo

E-mail: predsjedavajuci@skupstina.ks.gov.ba

PREDMET: Dostava Izvještaja o finansijskoj reviziji Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo za 2023. godinu.

Poštovani,

U skladu s članom 16. stav 1) Zakona o reviziji institucija u Federaciji BiH („Službene novine FBiH“, broj 22/06), Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH dostavlja Vam Izvještaj o finansijskoj reviziji Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo za 2023. godinu na e-mail adresu: predsjedavajuci@skupstina.ks.gov.ba.

Ukoliko smatrate potrebnim, možemo, u skladu s mogućnostima, osigurati predstavnika Ureda za reviziju na raspravi Izvještaja o finansijskoj reviziji Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo radi eventualnih pojašnjenja i boljeg razumijevanja revizijskih nalaza.

S ciljem dobivanja povratnih informacija o poduzetim aktivnostima na osnovu našeg Izvještaja, poželjno bi bilo da nas blagovremeno obavijestite o usvojenim zaključcima u vezi s predmetnim Izvještajem.

S poštovanjem,

Prilog:

- kao u tekstu

Dostavljeno:

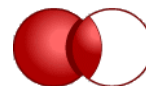
- Naslovu
- Dosje
- a/a

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

ZAVODA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA KANTONA SARAJEVO

2023.

Broj: 01-02-08-11-3-2914-7/23

Sarajevo, juli 2024.

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	2
II.	REZIME DATIH PREPORUKA.....	5
III.	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	7
IV.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	8
1.	UVOD	8
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	8
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA	9
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	12
5.	OBAVLJANJE POSLOVA IZ OKVIRA NADLEŽNOSTI ZAVODA	16
6.	PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE	19
6.1	Izrada i donošenje finansijskog plana i plana poslovanja	19
6.2	Izveštavanje.....	20
7.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	20
7.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA.....	20
7.1.1	Prihodi i primici	20
7.1.1.1	Prihodi od poreza	21
7.1.1.2	Neporezni prihodi.....	21
7.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	21
7.1.2.1	Rashodi i izdaci Stručne službe	22
7.1.2.1.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih.....	22
7.1.2.1.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	23
7.1.2.2	Rashodi zdravstvene zaštite.....	23
7.1.2.2.1	Primarna i bolnička zdravstvena zaštita	24
7.1.2.2.2	Troškovi liječenja u inostranstvu	25
7.1.2.2.3	Konsultativno-specijalistička zdravstvena zaštita	26
7.1.2.2.4	Troškovi liječenja van kantona i entiteta.....	27
7.1.2.2.5	Troškovi lijekova	28
7.1.2.2.6	Ortopedska pomagala i druga medicinska sredstva	29
7.1.2.2.7	Troškovi postojećeg integralnog informacionog sistema	32
7.1.2.2.8	Izdaci po osnovu drugih samostalnih djelatnosti i povremenog samostalnog rada	33
7.1.2.2.9	Kontrola izvršenja ugovorenih zdravstvenih usluga	33
7.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	36
7.1.2.4	Kapitalni transferi	37
7.1.2.5	Izdaci za nabavku stalnih sredstava.....	38
7.1.3	Finansijski rezultat.....	40
7.2	BILANS STANJA.....	40
7.2.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe.....	40
7.2.1.1	Novčana sredstva	41
7.2.1.2	Kratkoročna potraživanja.....	41
7.2.2	Stalna sredstva	43
7.2.2.1	Stalna sredstva.....	43
7.2.3	Kratkoročne obaveze i razgraničenja.....	44
7.2.4	Dugoročne obaveze i razgraničenja	44
7.2.5	Popis imovine i obaveza	45
7.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	45
8.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	45
9.	JAVNE NABAVKE	46
10.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA	50
V.	PRILOZI	53
1.	GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	53
2.	IZJAVA RUKOVODSTVA	53

I. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izveštaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo (u daljnjem tekstu: Zavod)**, koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2023. godine, Račun prihoda i rashoda, Izveštaj o novčanim tokovima, Izveštaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Zavoda na 31. 12. 2023. godine, novčane tokove i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju finansijskih izvještaja obavili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava.¹ Primijenjeni standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta za vrhovne revizijske institucije, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi finansijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Zavoda u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ostala pitanja

Finansijske izvještaje Zavoda za godinu završenu 31. 12. 2022. revidirao je drugi revizor, koji je izrazio nemodifikovano mišljenje o tim finansijskim izvještajima 17. 4. 2023. godine.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Direktor je odgovoran za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 59/22). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovio Zavod.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Zavoda;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo za 2023. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Zavoda za 2023. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. **Zavod nije donio program zdravstvene zaštite Kantona Sarajevo za 2023. godinu, niti je primijenio propisane Standarde i normative zdravstvene zaštite i Jedinstvenu metodologiju kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove, što nije u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Zakonom o zdravstvenoj zaštiti (tačka 5. Izvještaja);**

2. Planom javnih nabavki za 2023. godinu nije predviđena nabavka ampuliranih lijekova, iako su sredstva za njihovu nabavku predviđena Finansijskim planom za 2023. godinu. Nabavka lijekova u ukupnoj vrijednosti od 2.628.287 KM izvršena je bez primjene Zakona o javnim nabavama i zaključenih ugovora, čime nije osigurana transparentnost u poslovanju i najefikasnije korištenje javnih sredstva (tačka 9. Izvještaja).

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava. Primijenjeni standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta za vrhovne revizijske institucije, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Zavoda u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

- **Upravni odbor nije djelovao u punom sazivu u periodu od 7. 12. 2023. do 4. 4. 2024. godine, jer Vlada Kantona Sarajevo nije imenovala četiri člana Upravnog vijeća u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Statutom Zavoda (tačka 4. Izvještaja);**
- **U 2023. godini Zavod je ostvario višak prihoda nad rashodima u iznosu od 65.136.774 KM, dok akumulirani višak prihoda nad rashodima iz ranijih godina, bez sredstava zakonskih rezervi, iznosi 94.792.551 KM, iako je Odlukom o osnivanju Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo definisano da se Zavod osniva s ciljem ostvarivanja prava i osiguravanja sredstava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja i da provodi politiku razvoja i unapređivanja zdravstvene zaštite koja se osigurava obaveznim zdravstvenim osiguranjem (tačka 7.1.3 Izvještaja);**
- **Zavod finansira kapitalna ulaganja u zdravstvene ustanove po osnovu obaveza koje je preuzeo od Kantona Sarajevo (kredit Saudijskog fonda za razvoj), kao i kapitalne izdatke po osnovu informatizacije zdravstvene djelatnosti, iako je ovo finansiranje isključiva obaveza osnivača (tačke 7.1.2.4 i 7.1.2.5 Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, direktor je odgovoran da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedio namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Zavoda, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 30. 7. 2024. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić, s. r.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, s. r.

II. REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.*	Donijeti program zdravstvene zaštite i izvršiti ugovaranje sa zdravstvenim ustanovama u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Zakonom o zdravstvenoj zaštiti.	5.
2.	Obaveze i povezane rashode po osnovu paušalnih naknada proizašlih iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju evidentirati na propisanim bilansnim pozicijama, shodno Zakonu o budžetima u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	7.1.2.2.2
3.*	Potrebno je preispitati mogućnost samostalnog održavanja informacionih sistema, s ciljem optimizacije trošenja javnih sredstava.	7.1.2.2.7
4.*	Nastaviti sa popunjavanjem odgovarajućeg broja kontrolora u Odjeljenju za kontrolu shodno Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji, s ciljem osiguranja izvršenja poslova kontrole propisivanja lijekova i pružanja zdravstvenih usluga.	7.1.2.2.9
5.*	Zavod i sve ugovorne ustanove pri pružanju zdravstvene zaštite trebaju nastaviti provoditi mjere i aktivnosti po konstatovanim nalazima kontrolora Zavoda, u skladu s Odlukom o Listi lijekova Kantona Sarajevo i Pravilnikom o provođenju nadzora i kontrole ugovornih subjekata Zavoda.	7.1.2.2.9
6.*	Nastaviti sa aktivnostima koje će osigurati da se kapitalna ulaganja u zdravstvo finansiraju iz budžeta Kantona Sarajevo u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti.	7.1.2.4
7.	Sačinjavati godišnje izvještaje o dodijeljenim/iskorištenim licencama pojedinih aplikacija i provoditi reviziju iskorištenih i sistemskih licenci u skladu s Procedurom o upravljanja pravima pristupa i licencama Zavoda.	7.1.2.5
8.*	Nastaviti sa aktivnostima na rješavanju prava vlasništva Zavoda nad stanovima kod nadležnih institucija, te shodno tome izvršiti njihovo knjigovodstveno evidentiranje, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji.	8.
9.*	Plan javnih nabavki usaglasiti s Finansijskim planom Zavoda i sačinjavati na način da obuhvati sve nabavke koje se planiraju provesti u godini na koju se odnosi, kako bi se osiguralo ekonomično trošenje sredstava.	9.
10.	Izmjene i dopune Plana javnih nabavki objavljivati u zakonom propisanom roku na portalu javnih nabavki, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.	9.

11.*

Sačiniti prijedlog ampulirane liste lijekova sa utvrđenim cijenama, u skladu s Odlukom o listi lijekova KS i Zakonom o javnim nabavkama, te dostaviti Ministarstvu zdravstva Kantona Sarajevo s ciljem njenog razmatranja i usvajanja.

9.

* nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda (8)

III. KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- Odluka o izvršavanju Finansijskog plana Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo za 2023. godinu;
- Finansijski plan Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo za 2023. godinu;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Zakon o zdravstvenom osiguranju;
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti;
- Zakon o lijekovima;
- Zakon o trezoru;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o radu;
- Zakon o plaćama i naknadama članova organa upravljanja i drugih organa i institucija Kantona Sarajevo, kantonalnih javnih preduzeća i javnih ustanova čiji je osnivač Kanton Sarajevo;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Uredba o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru na teritoriji Kantona Sarajevo;
- Uredba o obimu, uslovima i načinu ostvarivanja prava osiguranih lica Kantona Sarajevo na medicinska sredstva;
- Uredba o određivanju visine plaća i naknada organa upravljanja, i drugih organa institucija Kantona Sarajevo, kantonalnih javnih preduzeća i javnih ustanova čiji je osnivač Kanton Sarajevo;
- Statut Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo, kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Zavod je osnovan Odlukom o osnivanju koju je donijela Skupština Kantona Sarajevo,² s ciljem ostvarivanja prava i osiguravanja sredstava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, kao javna ustanova. U Zavodu se ostvaruju prava i obaveze iz obaveznog zdravstvenog osiguranja na načelima uzajamnosti i solidarnosti osiguranika u okviru Kantona Sarajevo (u daljnjem tekstu: Kanton), odnosno Federacije BiH, u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju,³ drugim zakonima, podzakonskim propisima, propisima Kantona i drugim općim aktima Zavoda, kao i prava i obaveze iz proširenog zdravstvenog osiguranja.

Djelatnost Zavoda je: da provodi politiku razvoja i unapređivanja zdravstvene zaštite koja se osigurava obaveznim zdravstvenim osiguranjem; planira i prikuplja novčana sredstva obaveznog zdravstvenog osiguranja, te plaća usluge zdravstvenim ustanovama i prihvatnim zdravstvenim radnicima; obavlja poslove u vezi s ostvarivanjem prava osiguranih lica, brine se o zakonitom i blagovremenom ostvarivanju tih prava, te im pruža stručnu pomoć u ostvarivanju prava i zaštite njihovih interesa; obavlja poslove ugovaranja sa zdravstvenim ustanovama i privatnim zdravstvenim radnicima; određuje visinu naknade plaće i najviši iznos naknade plaće na teret kantonalnog zavoda osiguranja, način valorizacije osnovice za naknadu plaća za vrijeme bolovanja; učestvuje u izradi i provodi međunarodne ugovore o socijalnom osiguranju u dijelu koji se odnosi na obavezno zdravstveno osiguranje; vrši obračun dugovanja i potraživanja troškova zdravstvenog osiguranja i druge poslove u skladu sa ovim ugovorima; obavlja poslove u vezi sa ostvarivanjem zdravstvene zaštite u inostranstvu, i privatnih zdravstvenih radnika saglasno zaključenom ugovoru za tekuću godinu; obavlja poslove izrade podzakonskih i općih akata u vezi sa ostvarivanjem prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja za čije su donošenje nadležni organi kantona, odnosno organi Zavoda, i uređuje ostala pitanja vezana za ostvarivanje prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Stručne službe Zavoda, na koji je Vlada Kantona dala saglasnost 22. 6. 2022. godine, i njegovim izmjenama i dopunama od 23. 6. 2023. godine, utvrđeni su unutrašnja organizacija i način rada. U Stručnoj službi sistematizovano je 166 radnih mjesta, od čega je na 31. 12. 2023. godine bilo popunjeno 127 radnih mjesta.

Sjedište Zavoda je u Sarajevu, u Ulici Ložionička broj 2.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Zavoda za 2023. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja finansijskog plana. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, s prekidima u periodu od novembra 2023. do jula 2024. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

² „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 7/98,30/07 i 1/22

³ „Sl. novine FBiH“, br. 30/97, 7/02, 70/08, 48/11, 36/18 i 61/22

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je finansijsku reviziju Zavoda za 2021. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao pozitivno mišljenje o finansijskim izvještajima i mišljenje s rezervom o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Zavod je postupio u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestio o preduzetim radnjama s ciljem prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju.

Revizijom je konstatovano da su preduzete odgovarajuće mjere, u skladu s planiranim aktivnostima.

Uvidom u preduzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke	
1.	Zavod je donio Strategiju upravljanja rizicima, Mapu poslovnih procesa i Registar rizika sa procjenom rizika i dodatnim mjerama za obradu rizika.
2.	Zavod je 15. 11. 2022. godine Skupštini Kantona Sarajevo, Vladi Kantona Sarajevo i Ministarstvu zdravstva Kantona Sarajevo uputio inicijativu za ubrzanje aktivnosti na implementaciji Akcionog plana reorganizacije zdravstvenih ustanova, nakon čega je Skupština Kantona Sarajevo usvojila Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o usvajanju plana restrukturiranja zdravstvene djelatnosti i reorganizacije zdravstvenih ustanova u Kantonu Sarajevo, kojom je Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo zaduženo da odmah nakon usvajanja pokrene sve aktivnosti na realizaciji prve faze restrukturiranja zdravstvene djelatnosti i reorganizacije zdravstvenih ustanova u Kantonu, a nakon konačnog završetka prve faze pokrene sve aktivnosti za realizaciju druge faze restrukturiranja zdravstvene djelatnosti i reorganizacije zdravstvenih ustanova u Kantonu Sarajevo. Ministar zdravstva Kantona je 31. 3. 2023. godine donio Rješenje o imenovanju Radne grupe za pripremu Akcionog plana i provođenja aktivnosti prve faze restrukturiranja zdravstvene djelatnosti i reorganizacije zdravstvenih ustanova u Kantonu Sarajevo.
3.	Upravni odbor je u martu 2023. godine donio Metodologiju izrade i donošenja finansijskog plana Zavoda kojom je, između ostalog, definisano da se o finansijskom planu Zavoda vodi javna rasprava u utvrđenom periodu tokom kojeg je materijal finansijskog plana dostupan na zvaničnoj internet-stranici Skupštine Kantona. Prijedlog finansijskog plana je javno dostupan svim zainteresovanim pojedincima, koji u skladu s odredbama Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo, putem ovlaštenih podnosilaca amandmana, mogu djelovati i dostavljati svoje prijedloge na korekcije stavki u finansijskom planu. Procedura usvajanja Finansijskog plana Zavoda za 2023. godinu provedena je kako je definisano Metodologijom izrade i donošenja finansijskog plana Zavoda.
4.	Zavod je donio Pravilnik o utvrđivanju dijela plaće za ostvareni radni učinak kojim je definisan radni učinak u skladu s odredbama Pravilnika o radu.
5.	Zavod je dostavio Vladi Kantona Sarajevo i Ministarstvu zdravstva Kantona Sarajevo dopis sa prijedlogom izmjena Odluke o listi lijekova.
6.	Obračun i isplata naknada za rad zaposlenika u komisijama vrši se u skladu s odredbama Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima.
7.	Tokom 2023. godine doneseni su Procedura o radu stručnih saradnika za kontrolu iz oblasti zdravstvene zaštite – kontrolora i Pravilnik o načinu provođenja nadzora i kontrole ugovornih subjekata Zavoda, u kojima je, između ostalog, definisano propisivanje, izdavanje i evidencija lijekova, medicinskih sredstava osiguranim osobama Zavoda, kao i kontrole koje proističu iz ugovornih obaveza sa zdravstvenim ustanovama.

8.	Zavod je 15. 11. 2022. godine Ministarstvu zdravstva Kantona Sarajevo uputio inicijativu za usaglašavanje Zakona o zdravstvenom osiguranju i Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, u dijelu utvrđivanja nadležnosti za isplate naknada za bolovanje za vrijeme privremene spriječenosti za rad duže od 14 mjeseci i pokretanje postupka za ostvarivanje invalidske penzije. Zavod je, na poziv Federalnog ministarstva zdravstva za dostavljanje prijedloga, sugestija i mišljenja za izradu sistemskih propisa iz oblasti zdravstva, 25. 8. 2023. godine uputio dopis Ministarstvu zdravstva Kantona Sarajevo u kojem je naveo da je potrebno izvršiti usklađivanje normi sa propisima donesenim nakon Zakona o zdravstvenom osiguranju i Zakona o zdravstvenoj zaštiti, uključujući norme o medicinskom vještačenju i postupanju u situacijama u kojima nakon 14 mjeseci nije donesena konačna ocjena radne sposobnosti, koje je potrebno uskladiti sa propisima koji su u međuvremenu regulisali ovo pitanje. Iako su aktivnosti poduzete, nije izvršeno međusobno usaglašavanje odredbi Zakona o zdravstvenom osiguranju i Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju.
9.	Prema konačnom finansijskom izvještaju o realizaciji Projekta „Odgovor na COVID u BiH“ iskazan je saldo od 140.539 USD neutrošenih sredstava, a njegova protuvrijednost od 256.485 KM je uplaćena u korist Zavoda u junu 2023. godine.
10.	Prema potpisanim ugovorima za nabavku stalnih sredstava tokom 2023. godine, koji su obuhvaćeni uzorcima tokom obavljanja revizije, Zavod je blagovremeno ispostavljao narudžbenice i dobavljači su vršili isporuku robe u propisanim rokovima. Također, doneseno je i Uputstvo za izdavanje narudžbenica u Zavodu 21. 11. 2022. godine kojim je, između ostalog, regulisano izdavanje narudžbenica i formulisanje kaznenih penala u slučajevima nepoštovanja ugovorenih rokova isporuke.
11.	Donesena je Procedura o upravljanju pravima pristupa i licencama 8. 11. 2023. godine, kojom je definisan način prijavljivanja, objavlivanja ili promjene ovlaštenja korisnika informacionog sistema Zavoda, uključujući dodjele, ukidanja ili izmjene prava na korištenje pojedinačnih korisničkih licenci i korisničkih računa za softverska rješenja proizvedena u Zavodu ili nabavljena od eksternih dobavljača koji su vlasništvo Zavoda; upravljanje licencama; revidiranje dodijeljenih prava pristupa i vođenja evidencija o licencama i korisničkim računima u vlasništvu Zavoda.
12.	Postupci nabavke usluga održavanja postojećih informacionih sistema su izvršeni provođenjem međunarodnog otvorenog postupka i u skladu sa članom 3. Zakona o javnim nabavkama.
Djelimično realizovane preporuke	
1.	Iako je Zavod u prethodnom periodu i tokom 2023. godine popunjavao određena radna mjesta u Odjeljenju za medicinske poslove i Odjeljenju za kontrolu, i dalje nije popunjen odgovarajući broj kontrolora shodno Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji Stručne službe Zavoda, s ciljem osiguranja izvršenja poslova kontrole propisivanja lijekova i pružanja zdravstvenih usluga.
2.	Pravilnikom o načinu provođenja nadzora i kontrole ugovornih subjekata Zavoda od 28. 12. 2023. godine definisano je postupanje Zavoda nakon kontrole, postupanje ugovornih organa nakon kontrole, te postupanje po navedenom nadzoru. Ovim Pravilnikom je definisano da Zavod, u skladu sa zakonskim propisima kojima reguliše predmetnu oblast, po potrebi izvjesti i nadležne institucije. S obzirom da su kontrole provedene tokom 2024. godine prema donesenom Pravilniku o načinu provođenja nadzora i kontrole ugovornih subjekata Zavoda, nije prezentirana dokumentacija postupanja ugovornih organa nakon kontrole, kao ni Zavoda nakon utvrđenih nepravilnosti.

3.	Zavod je Ministarstvu zdravstva Kantona Sarajevo uputio dopis 15. 9. 2022. godine kojim ga obavještava o započetim aktivnostima na pripremi Finansijskog plana Zavoda za 2023. godinu, te da se u skladu sa zakonskim propisima razmotri mogućnost preuzimanja obaveze finansiranja rashoda po osnovu otplate kredita Saudijskog fonda za razvoj na teret budžeta Kantona, na koji nije dobio odgovor. Tokom 2023. Ministarstvo finansija Kantona Sarajevo je Zavodu dostavljalo dopise za plaćanje obaveza po komisionom kreditu Saudijskog fonda za razvoj iz 2010. godine. Zavod je tokom 2023. nastavio aktivnosti sa realizacijom zaključenih ugovora iz 2020. godine koji se odnose na informatizaciju zdravstvene djelatnosti.
4.	Plan javnih nabavki je usaglašen sa Finansijskim planom Zavoda za 2023. godinu, izuzev u dijelu planiranih izdataka za ampulirane lijekove. Zavod je izvršio nabavku deficitarnih zdravstvenih usluga provođenjem postupka Aneksa II. Iako je Planom javnih nabavki predviđen otvoreni postupak nabavke medicinskih sredstava, nije proveden jer je po zaključku Vlade Kantona Zavodu naloženo da pripremi prijedlog izmjena i dopune Uredbe o obimu, uslovima i načinu ostvarivanja prava osiguranih lica Kantona Sarajevo na medicinska sredstva, u dijelu načina provođenja nabavke, ⁴ nakon čega je Vlada Kantona u decembru 2023. godine donijela izmjenu ove Uredbe.
5.	Zavod je poduzeo aktivnosti na utvrđivanju pravnog statusa 22 stana koji su u vlasništvu Zavoda prema evidencijama Kantonalnog stambenog fonda Sarajevo. Naime, ovi stanovi još uvijek nisu u vlasništvu Zavoda u evidencijama zemljišnoknjižnog ureda nadležnog suda. Zbog navedenog Zavod je ove stanove evidentirao u vanbilansnim pozicijama do rješavanja statusa vlasništva kod nadležnog suda.
Nerealizovane preporuke	
1.	Donijeti program zdravstvene zaštite i izvršiti ugovaranje sa zdravstvenim ustanovama u skladu s Odlukom o osnovama za ugovaranje pružanja zdravstvenih usluga u Kantonu Sarajevo za 2022. godinu, članom 35. Zakona o zdravstvenom osiguranju i članom 52. Zakona o zdravstvenoj zaštiti.
2.	Potrebno je preispitati mogućnost održavanja informacionih sistema u vlastitoj režiji s ciljem optimizacije trošenja javnih sredstava.
3.	Sačiniti prijedlog ampulirane liste lijekova sa utvrđenim cijenama, u skladu s Odlukom o listi lijekova KS i Zakonom o javnim nabavkama, te dostaviti Kantonalnom ministarstvu zdravstva s ciljem njenog razmatranja i usvajanja.
Preporuke za koje nije izvršena ocjena postupanja	
1.	Nije vršena ocjena preporuke „U saradnji sa nadležnim organima i institucijama preispitati izmjene i dopune Uredbe za medicinska sredstva iz jula 2021. godine u dijelu načina ugovaranja nabavke medicinskih sredstava, te u skladu sa zakonskim propisima poduzeti adekvatne aktivnosti“. Naime, Zavod je poduzeo aktivnosti s ciljem izmjene Uredbe o obimu, uslovima i načinu ostvarivanja prava osiguranih lica Kantona Sarajevo na medicinska sredstva, nakon koje je Vlada Kantona Sarajevo usvojila 6. 10. 2022. godine izmjene i dopune ove Uredbe, kojima je utvrđeno da će za medicinska sredstva koja se serijski proizvode i ne prilagođavaju namjenski pojedinom osiguranom licu Zavod provesti javnu nabavku i izabrati najpovoljnijeg ponuđača za svako pojedinačno medicinsko sredstvo.

⁴ Preporuka iz Izvještaja o finansijskoj reviziji za 2021. godinu „Plan javnih nabavki usaglasiti s Finansijskim planom Zavoda i sačinjavati na način da obuhvati sve nabavke koje se planiraju provesti, kako bi se osiguralo ekonomično trošenje sredstava, a izbor dobavljača za obavljanje deficitarnih zdravstvenih usluga i nabavku ortopedskih i medicinskih sredstava koja se serijski proizvode vršiti u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama.“ nije ponovljena jer je Vlada Kantona krajem 2023. godine donijela Uredbu o izmjenama i dopunama Uredbe o obimu, uslovima i načinu ostvarivanja prava osiguranih lica Kantona Sarajevo na medicinska sredstva.

Međutim, Zavod, iako je planirao, nije proveo postupak javne nabavke medicinskih sredstava koja se serijski proizvode, jer je Vlada Kantona Sarajevo donijela 21. 12. 2023. godine nove izmjene i dopune ove Uredbe, kojima je definisano da će za medicinska sredstva koja se serijski proizvode i ne prilagođavaju namjenski pojedinom osiguranom licu Zavod izvršiti ugovaranje sa isporučiocima na osnovu provedenog javnog poziva.

Nakon izvršene revizije za 2023. godinu dato je ukupno 11 preporuka, od čega su tri nove i osam preporuka koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2021. godinu (tri nerealizovane i pet djelimično realizovanih).

Postupanje po Pismu menadžmentu

U toku obavljene prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i usklađenost poslovanja. Putem pisma menadžmentu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se preduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2023. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2023. godinu.

U pismu menadžmentu date su tri preporuke, koje su implementirane do sačinjavanja izvještaja o finansijskoj reviziji.

Implementacijom preporuka datih u pismu menadžmentu rukovodstvo je pokazalo spremnost za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i uspostavljanje sistema internih kontrola.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Zavod u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Finansijsko upravljanje i kontrola je sveobuhvatan sistem internih kontrola koji uspostavljaju i za koji su odgovorni rukovodioci korisnika javnih sredstava, a kojim se upravljajući rizicima osigurava razumno uvjerenje da će se u ostvarivanju ciljeva sredstva koristiti pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno. Sistem internih kontrola uspostavlja se donošenjem internih propisa i akata, u skladu s važećom regulativom.

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH⁵ i Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH⁶ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.

Rukovodstvo Zavoda odgovorno je za uspostavljanje funkcionalnog sistema interne kontrole u skladu sa propisima koji to regulišu, kao i za uspostavljanje, razvoj i implementaciju odgovarajućeg, efikasnog, efektivnog i ekonomičnog finansijskog upravljanja i kontrola.

Statutom Zavoda i njegovim izmjenama i dopunama⁷ se uređuje: naziv, sjedište i djelatnost, predstavljanje i zastupanje, organizacija Zavoda, prava, obaveze i odgovornosti organa upravljanja i rukovođenja Zavodom, Stručna služba Zavoda, rješavanje o pravima iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, planiranje, finansiranje i finansijsko poslovanje i kontrola sprovođenja obaveznog zdravstvenog osiguranja, javnost rada, donošenje općih akata Zavoda, kao i druga pitanja od značaja za njegov rad.

⁵„Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁶„Sl. novine FBiH“, br. 6/17 i 3/19

⁷„Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 4/00, 18/02, 30/08, 1/12, 15/13 i 9/22

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Stručne službe Zavoda i njegovim izmjenama i dopunama uređena je unutrašnja organizacija i način rada. Osnovne organizacijske jedinice su: Kabinet direktora, Jedinica interne revizije, Služba za zajedničke poslove i podršku poslovanju, Služba za kvalitet i nadzor, Sektor pravnih poslova sa pet poslovnica (Gradska poslovnica Sarajevo, Poslovnica Hadžići, Poslovnica Ilidža, Poslovnica Ilijaš i Poslovnica Vogošća), Sektor za ekonomiku i finansiranje i Sektor za medicinske i farmaceutske poslove.

U skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru FBiH imenovan je koordinator za finansijsko upravljanje i kontrolu.

U toku 2023. godine donesen je ažuriran Registar rizika i Strategija upravljanja rizicima u Zavodu, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru i Smjernicama za upravljanje rizicima u javnom sektoru u FBiH.⁸

U cilju uspostavljanja funkcionalnog sistema interne kontrole, Zavod je donio značajan broj internih akata: Pravilnik o radu, Pravilnik o finansijskom poslovanju, Pravilnik o internim kontrolama, internim kontrolnim postupcima i provođenja finansijskog upravljanja i kontroli, Računovodstvene politike, Pravilnik o materijalnom poslovanju, Pravilnik o blagajničkom poslovanju, Pravilnik o popisu imovine i obaveza, Pravilnik o rashodovanju i likvidaciji stalnih sredstava, Pravilnik o javnim nabavkama, Uputstvo o kolanju i čuvanju računovodstvene dokumentacije, Uputstvo za izdavanje narudžbenica, Pravilnik o načinu korištenja i upotrebi mobilnih telefona u službene svrhe, Pravilnik o troškovima reprezentacije i poklonima, i druge. Zavod je u toku 2023. godine usvojio ažuriranu mapu procesa. U skladu sa Zaključkom Vlade FBiH,⁹ Zavod je unio mapu poslovnih procesa, kao i Registar rizika u aplikaciju PIFC (Modul za finansijsko upravljanje i kontrolu).

Godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2023. sačinjen je i unesen u PIFC aplikaciju, te dostavljen Ministarstvu finansija Kantona Sarajevo. U okviru ovog izvještaja utvrđene su mjere koje se planiraju poduzeti za daljnji razvoj finansijskog upravljanja i kontrole po COSO komponentama (izrada internog akta kojim će se detaljno definisati nadležnosti, obaveze i odgovornosti prilikom izrade strateškog plana, kao i obaveze praćenja realizacije postavljenih ciljeva u odnosu na ključne indikatore performansi; izrada ključnih indikatora performansi za strateške ciljeve; ažuriranje Registra rizika, izvještavanje o rizicima u skladu sa Strategijom upravljanja rizicima, ažuriranje i donošenje internih akata, izvještavanje po osnovu praćenja realizacije ugovora o pružanju zdravstvene zaštite i centraliziranje evidencije svih potpisanih ugovora i ugovornih obaveza).

Vlada Kantona donijela je u maju 2021. godine Uredbu o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru na teritoriji Kantona Sarajevo (u daljnjem tekstu: Uredba).¹⁰ Uredbom je omogućen prijem u radni odnos bez postupka javnog oglašavanja u slučaju: otkaza sa ponudom izmijenjenog ugovora o radu u skladu sa Zakonom o radu i pravilnikom o radu poslodavca, prijema u radni odnos po programima zapošljavanja javnih službi za zapošljavanje, koji se provode u skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, neophodnog hitnog radnog angažovanja zbog iznenadnog povećanja obima posla, sprečavanja veće štete, kvara, a najduže do tri mjeseca, u kojem se mora okončati postupak prijema i neophodnog hitnog angažovanja zbog elementarne nepogode, epidemije, trovanja i sl., a najduže do 12 mjeseci. Uredbom je utvrđeno da se bez obaveznog javnog oglašavanja jedno lice može zaposliti kod istog poslodavca samo jednom po istom osnovu i za isto radno mjesto.

Tokom 2023. godine Zavod je po osnovu člana 5. Uredbe izvršio prijem jednog (istog) zaposlenika za dva različita radna mjesta (stručni savjetnik za farmaceutske poslove i kontrolu i viši stručni saradnik za farmakoekonomiku, na period od tri mjeseca, radi neophodnog hitnog angažovanja, nakon prethodno dobivene saglasnosti Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo (u daljnjem tekstu: resorno Ministarstvo). Skrećemo pažnju na to da, iako je Uredbom o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru na teritoriji Kantona Sarajevo ostavljena mogućnost zapošljavanja bez provedene procedure obaveznog javnog oglašavanja, to nije u skladu sa Zakonom o radu kojim je regulisano da se prijem u radni odnos vrši nakon provedene procedure obaveznog javnog oglašavanja u cilju osiguranja transparentnosti.

⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 42/22

⁹ V. broj 846/2023 od 21. 6. 2023. godine

¹⁰ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 19/21, 10/22 i 28/23

Shodno navedenom, konstatujemo da je sistem finansijskog upravljanja i kontrole uspostavljen u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.

Izjava o fiskalnoj odgovornosti sačinjena je i dostavljena Ministarstvu finansija Kantona Sarajevo u skladu s članom 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Organi Zavoda

Organi upravljanja i rukovođenja Zavodom su Upravni odbor i direktor, koje imenuje Vlada Kantona, na prijedlog resornog Ministarstva, na period od četiri godine.

Zavodom upravlja **Upravni odbor** koji se sastoji od devet članova, i to: tri člana iz reda osiguranika zdravstvenog osiguranja, dva člana iz reda poslodavaca i četiri člana iz reda zdravstvenih radnika. Rješenjem Vlade Kantona od 20. 5. 2021. godine imenovan je Upravni odbor, na period od četiri godine, u sastavu: Jasmina Selimović (predsjednica), te članovi i članice Dragan Totić, Benjamin Bejtović, Sanjin Saračević, Alen Tucaković, Belma Kapo, Adis Hodžić, Aida Musić-Čopelj i Nerin Dizdar. Članica Aida Musić-Čopelj je 12. 8. 2021. godine na lični zahtjev razriješena dužnosti, te je na njeno mjesto istog dana imenovan Almir Džuvo kao v. d. člana, a 4. 11. 2021. godine za stalnog člana Upravnog odbora. Nakon što je 18. 8. 2022. godine član Upravnog odbora Benjamin Bejtović razriješen, Vlada Kantona je istog dana imenovala za v. d. člana Mladena Vlaškog. Vlada Kantona je 12. 5. 2023. godine donijela Rješenje o razrješenju četiri člana Upravnog odbora: Mladen Vlaški, Almir Džuvo, Belma Kapo i Nerin Dizdar, te je istog dana donijela Rješenje o imenovanju četiri v. d. člana Upravnog odbora Zavoda: Aida Đurđević, Rubina Alimanović-Alagić, Indira Fazlagić i Emir Kurtalić, do okončanja procedure javnog oglasa i konačnog imenovanja, a najduže na period do tri mjeseca. **Nakon isteka perioda na koji su ovi v. d. članovi imenovani, Upravni odbor je nastavio funkcionisati u istom sastavu do 7. 12. 2023. godine, kada su ova četiri v. d. člana razriješena, s obzirom na to da im je mandat istekao 12. 8. 2023. godine. Upravni odbor funkcionisao je u sastavu predsjednika i četiri člana do 4. 4. 2024. godine kada su imenovani članovi Upravnog odbora: Edin Avdagić, Emir Kurtalić, Aida Đurđević i Indira Fazlagić, na mandat do isteka mandata Upravnog odbora imenovanog Rješenjem Vlade Kantona od 20. 5. 2021. godine. Navedeno je imalo za posljedicu da Upravni odbor nije djelovao i obavljao poslove u punom sazivu od 7. 12. 2023. do 4. 4. 2024. godine, što nije u skladu s odredbama člana 101. Zakona o zdravstvenom osiguranju i člana 16. Statuta Zavoda. U toku 2023. godine Upravni odbor je održao devet redovnih sjednica, devet elektronskih sjednica i jednu vanrednu sjednicu. Na održanim sjednicama razmatrao je i odlučivao o pitanjima utvrđenim Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Statutom.**

Zavodom rukovodi **direktor**, koji organizuje rad i poslovanje, kao i provođenje dogovora, sporazuma i ugovora koje je Zavod zaključio ili im pristupio, te obavlja i druge poslove utvrđene zakonom, podzakonskim propisima, Statutom i drugim općim aktima. Direktor je za svoj rad odgovoran kantonalnom ministru zdravstva, Vladi Kantona i Upravnom odboru Zavoda. Nakon završene konkursne procedure, Vlada Kantona je 28. 4. 2022. godine za direktora Zavoda imenovala Muamera Kosovca, na period od četiri godine.

Interna revizija

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u Federaciji BiH¹¹ i Pravilnikom o kriterijima za uspostavu jedinice za internu reviziju u javnom sektoru u Federaciji BiH,¹² Zavod je uspostavio Jedinicu interne revizije. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Stručne službe Zavoda sistematizovana su tri radna mjesta, a na 31. 12. 2023. godine popunjena su dva radna mjesta: rukovodilac Jedinice za internu reviziju i jedan interni revizor.

¹¹ „Sl. novine FBiH”, br. 47/08, 101/16

¹² „Sl. novine FBiH”, br. 49/20

U skladu s novom Metodologijom rada interne revizije u javnom sektoru u FBiH¹³ izvršeno je usklađivanje Povelje interne revizije i Pravilnika o internoj reviziji Zavoda.

Sačinjeni su i odobreni Strateški plan Jedinice za internu revizije za period 2023-2025. i Godišnji plan Jedinice interne revizije za 2023. godinu.

Godišnjim planom za 2023. planirano je obavljanje sedam revizija: Revizija godišnjeg popisa imovine i obaveza na dan 31. 12. 2022. godine, Revizija vođenja evidencija sati provedenih na radu radnika, Revizija zaključivanja Protokola o realizaciji programa obezbjeđenja lijekova za liječenje osiguranih lica oboljelih od rijetkih i specifičnih oboljenja i implementacije i praćenja realizacije zaključenih Protokola, Revizija vođenja prvostepenih upravnih postupaka u vezi ostvarivanja prava osiguranih lica na liječenje van Kantona Sarajevo, Revizija utvrđivanja prava osiguranih lica na medicinsku rehabilitaciju, Revizija provođenja kontrole ugovornih ustanova Zavoda (bolnička zdravstvena zaštita) i Revizija javnih nabavki.

Prema prezentiranoj dokumentaciji, provedene su sve planirane revizije. U sačinjenim revizorskim izvještajima za 2023. godinu za sve provedene revizije konstatovan je zadovoljavajući sistem internih kontrola uz određene nedostatke. S ciljem otklanjanja utvrđenih nedostataka, dato je ukupno 36 preporuka, od čega je 31 realizovana, jedna za koju je istekao rok za provođenje je u toku, dok za četiri nerealizovane preporuke nije istekao rok za realizaciju.

Godišnji izvještaj interne revizije sačinjen je i dostavljen Centralnoj harmonizacijskoj jedinici pri Federalnom ministarstvu finansija u zakonskom roku. Također, pojedinačni angažmani interne revizije, kao i Godišnji izvještaj interne revizije uneseni su u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH¹⁴ u aplikaciju PIFC (Modul interne revizije).

Prevenција korupcije

Vlada Kantona je u martu 2022. godine donijela Zaključak kojim usvaja Strategiju za borbu protiv korupcije Kantona Sarajevo 2022-2023. i Akcioni plan za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije Kantona Sarajevo 2022-2023. (u daljnjem tekstu: Akcioni plan).¹⁵ Akcionim planom utvrđena je obaveza svih institucija javnog sektora Kantona da izrade elektronske planove integriteta (do kraja 2022. godine) i obaveza godišnjeg izvještavanja Ureda za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom Kantona Sarajevo (u daljnjem tekstu: Ured za borbu protiv korupcije) o provedbi mjera iz plana integriteta (2022. godina i dalje kontinuirano). U skladu s Akcionim planom, Vlada Kantona donijela je Zakon o prevenciji i suzbijanju korupcije u Kantonu Sarajevo,¹⁶ kojim je utvrđeno da su sve institucije obavezne u roku od 30 dana od stupanja na snagu ovog Zakona donijeti pravilnik kojim se uređuje postupak internog prijavljivanja korupcije; u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijeti vlastite planove integriteta i javno ga objaviti na svojoj web stranici; dostavljati Uredu za borbu protiv korupcije izvještaj o provođenju planova integriteta do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu; imenovati ovlašteno lice ili više njih za prijem prijava korupcije i za postupanje po prijavama korupcije, te imenovati menadžera integriteta.

Pored toga, Zavod i Ured za borbu protiv korupcije zaključili su 5. 7. 2022. godine Memorandum o razumijevanju i saradnji u oblasti borbe protiv korupcije, kojom je uspostavljena formalna institucionalna saradnja, koja se sastoji od različitih oblika podrške, pomoći i saradnje (saradnja na izradi strateških dokumenata u oblasti borbe protiv korupcije, razmjena informacija u vezi sa koordinacijom i nadzorom nad provođenjem strateških dokumenata, saradnja u razvoju programa i projekata iz oblasti prevencije korupcije i drugo).

¹³ „Sl. novine FBiH“, br. 20/23

¹⁴ V. broj 800/2023 od 14. 6. 2023. godine

¹⁵ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 12/22

¹⁶ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 35/22

Direktor je u oktobru 2022. godine donio Plan integriteta, koji je objavljen na internet-stranici Službe, a u januaru 2023. godine Odluku o dopuni Plana integriteta. Ured za borbu protiv korupcije je uspostavio aplikaciju u koju je Zavod unio rizike iz Plana integriteta. Zavod je sačinio Izvještaj o provođenju Plana integriteta za 2023. godinu, koji je 20. 3. 2024. dostavio Uredu za borbu protiv korupcije. U ovom Izvještaju, konstatovano je da je svih 129 planiranih mjera iz Plana integriteta i provedeno u 2023. godini.

Upravni odbor Zavoda donio je 11. 11. 2022. godine Pravilnik o postupku internog prijavljivanja korupcije i postupanja po prijavama u Zavodu. Zavod je imenovao lice ovlašteno za prijem prijava korupcije i za postupanje po prijavama korupcije i njegovog zamjenika, menadžera integriteta i njegovog zamjenika, kao i lice odgovorno za unos podataka o javnim nabavkama u web-aplikaciju Ureda za borbu protiv korupcije. Prema prezentiranim izvještajima koje je sačinilo ovlašteno lice za prijem prijava korupcije i za postupanje po prijavama korupcije, u toku 2023. godine nije bilo prijava korupcije, niti su zaprimljena bilo kakva obavještenja koja sadrže informacije iz kojih proizilazi sumnja da je izvršena korupcija u Zavodu.

5. OBAVLJANJE POSLOVA IZ OKVIRA NADLEŽNOSTI ZAVODA

Ugovaranje usluga pružanja zdravstvene zaštite

Članom 99. Zakona o zdravstvenom osiguranju propisano je da Zavod ugovara poslove sa zdravstvenim ustanovama i privatnim zdravstvenim radnicima, dok je članom 52. Zakona o zdravstvenoj zaštiti propisano da se postupak dodjele ugovora o pružanju zdravstvenih usluga, odnosno provođenju programa zdravstvene zaštite provodi u skladu s ovim zakonskim propisima i podzakonskim aktima donesenim na osnovu ovih zakona, jedinstvenom metodologijom, propisima o sistemu poboljšanja kvalitete, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, kao i propisima o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine.¹⁷

Obavljenom revizijom utvrdili smo da je Zavod Finansijski plan za 2023. godinu utvrdio u skladu sa Smjernicama za izradu Finansijskog plana Zavoda za 2023. godinu koje je u septembru i novembru 2022. godine donio kantonalni ministar zdravstva. **Određivanje pripadajućih sredstava za zdravstvene ustanove na području Kantona za 2023. godinu izvršeno je na osnovu Instrukcije za obračun naknade za finansiranje zdravstvene zaštite osiguranih lica u javnim zdravstvenim ustanovama Kantona Sarajevo za planiranje sredstava u finansijskom planu Zavoda za 2023. godinu, koju je donio direktor Zavoda 26. 1. 2023. godine, na bazi historijskog troška. Detaljnije o primjeni ove Instrukcije obrazložili smo u tački 7.1.2.2.1 Izvještaja.**

Zbog toga što je postojeći sistem finansiranja zdravstvenih ustanova na bazi historijskog troška prevaziđen i ne odražava stvarne potrebe za zdravstvenom zaštitom osiguranih lica u Kantonu, Skupština Kantona je 10. 4. 2017. godine donijela Plan restrukturiranja zdravstvene djelatnosti i reorganizacije zdravstvenih ustanova u Kantonu Sarajevo¹⁸ s ciljem da se organizacija i djelatnost zdravstvenih ustanova uskladi sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti.

Na osnovu Plana kantonalni ministar zdravstva je 23. 6. 2017. donio Akcioni plan kojim je definisana dinamika reorganizacije pojedinih zdravstvenih ustanova, čijom realizacijom su se trebali stvoriti preduslovi za izmjenu sistema finansiranja zdravstvene zaštite.

¹⁷ Jedinstvenu metodologiju kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između mjerodavnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove, odnosno privatnog zdravstvenog radnika („Sl. novine FBiH“, br. 34/13 i 90/13) utvrdio je Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH, dok je federalni ministar zdravstva donio Standarde i normative zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja (Naredba federalnog ministra zdravstva o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja u FBiH („Sl. novine FBiH“, br. 82/14 i 107/14)) i Pravilnik o načinu ostvarivanja prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja.

¹⁸ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, broj 16/17

Ministar je 11. 2. 2021. donio Rješenje o imenovanju Radne grupe za koordinaciju svih aktivnosti u realizaciji Plana restrukturiranja zdravstvene djelatnosti i reorganizacije zdravstvenih ustanova u Kantonu,¹⁹ uz obrazloženje da se ona formira zbog neracionalne organizacije zdravstvenog sistema, nejasne podjele rada, nezadovoljavajućih rezultata u oblasti zdravstvene zaštite i postavljenih prioriteta Vlade Kantona u periodu 2021–2022. godine. Radna grupa trebala je realizovati ulazak cijelog zdravstvenog sektora u zakonske okvire koji su propisani Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i koordinirati sve aktivnosti na realizaciji Plana restrukturiranja zdravstvene djelatnosti i reorganizacije zdravstvenih ustanova u Kantonu Sarajevo. **Rješenjem o formiranju Radne grupe nije utvrđen rok za završetak aktivnosti, niti nam je prezentirana dokumentacija o realizaciji utvrđenih zadataka Radne grupe.**

Skupština Kantona je 24. 5. 2022. godine usvojila Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o usvajanju plana restrukturiranja zdravstvene djelatnosti i reorganizacije zdravstvenih ustanova u Kantonu Sarajevo.²⁰ Izmjenama i dopunama te Odluke resorno Ministarstvo zaduženo je da odmah nakon njenog usvajanja pokrene sve aktivnosti na realizaciji prve faze restrukturiranja zdravstvene djelatnosti i reorganizacije zdravstvenih ustanova u Kantonu, a nakon konačnog završetka prve pokrene sve aktivnosti za realizaciju druge faze. Zavod je 15. 11. 2022. godine Skupštini Kantona, Vladi Kantona i resornom Ministarstvu uputio inicijativu za ubrzanje aktivnosti na implementaciji Akcionog plana reorganizacije zdravstvenih ustanova.

Kantonalni ministar zdravstva je 31. 3. 2023. donio Rješenje o imenovanju nove Radne grupe za pripremu akcionog plana i provođenje aktivnosti prve faze restrukturiranja zdravstvene djelatnosti i reorganizacije zdravstvenih ustanova u Kantonu,²¹ kao i dopunu ovog Rješenja 13. 7. 2023. godine. Radna grupa ima zadatak da pripremi akcioni plan i pokrene navedene aktivnosti najkasnije do kraja tekuće godine. Akcionim planom trebaju biti definisane neophodne aktivnosti, njihovi nosioci i rokovi u kojima se trebaju provesti. Radna grupa za pripremu Akcionog plana i provođenja aktivnosti prve faze restrukturiranja zdravstvene djelatnosti i reorganizacije zdravstvenih ustanova u Kantonu Sarajevo, koju je imenovao kantonalni ministar zdravstva u 2023. godini, dostavila je resornom Ministarstvu 17. 1. 2024. godine Izvještaj u kojem je dat prijedlog Akcionog plana o provođenju aktivnosti prve faze restrukturiranja zdravstvene djelatnosti i reorganizacije zdravstvenih ustanova u Kantonu Sarajevo.

Resorno Ministarstvo je 30. 11. 2022. godine dostavilo Zavodu dopis sa Planom i programom mjera zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja za djelatnosti primarne zdravstvene zaštite, vanbolničke specijalističko-konsultativne zdravstvene zaštite, javnog zdravstva i bolničke zdravstvene zaštite u Kantonu Sarajevo za 2023. godinu, koji služi kao osnova za utvrđivanje Programa zdravstvene zaštite o pružanju zdravstvenih usluga koje će biti predmet ugovaranja između Zavoda i zdravstvene ustanove odnosno privatnog zdravstvenog sektora za 2023. godinu, a čije donošenje je u nadležnosti Zavoda. U dopisu se navodi da je Zavod u obavezi donijeti program zdravstvene zaštite o pružanju zdravstvenih usluga za 2023. godinu u skladu s Jedinstvenom metodologijom kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanja ugovora između mjerodavnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove, odnosno privatnog zdravstvenog radnika (u daljnjem tekstu: Jedinstvena metodologija) i Odlukom o utvrđivanju osnova, kriterija i mjerila za zaključivanje ugovora o pružanju zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja za osigurane osobe sa područja Kantona Sarajevo i načinu organiziranja i finansiranja zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja za 2023. godinu,²² te ga dostaviti na saglasnost resornom Ministarstvu.

¹⁹ U Radnoj grupi imenovan je jedan član iz reda zaposlenika Zavoda.

²⁰ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 22/22

²¹ Rješenjem o imenovanju Radne grupe za koordinaciju svih aktivnosti u realizaciji Plana restrukturiranja zdravstvene djelatnosti i reorganizacije zdravstvenih ustanova u Kantonu Sarajevo od 31. 3. 2023. godine i njegovim izmjenama i dopunama ovog Rješenja od 13. 7. 2023. godine imenovana je Radna grupa u sastavu od 10 članova i njihovih zamjenskih članova od kojih je samo jedan član zaposlenik Zavoda, a ostali članovi i njihovi zamjenici su iz drugih institucija: Javna ustanova Zavod za medicinu rada Kantona Sarajevo; Javna ustanova Dom zdravlja Kantona Sarajevo; Javna ustanova Zavod za zdravstvenu zaštitu studenata Univerziteta u Sarajevu; Javna ustanova Zavod za sportsku medicinu Kantona Sarajevo; Javna ustanova Opća bolnica „Prim. Dr. Abdulah Nakaš“; Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo i Pravobranilaštvo Kantona Sarajevo.

²² „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 52/22

Vlada Kantona je 22. 12. 2022. godine, u skladu s članom 38. Zakona o zdravstvenom osiguranju, donijela Odluku o utvrđivanju osnova, kriterija i mjerila za zaključivanje ugovora o pružanju zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja za osigurane osobe sa područja Kantona Sarajevo i načinu organiziranja i finansiranja zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja za 2023. godinu (u daljnjem tekstu: Odluka o osnovama za ugovaranje pružanja zdravstvenih usluga u Kantonu za 2023. godinu), sa utvrđenim rokom primjene od 1. 1. 2023. godine. Naime, Odlukom je definisano da Programe zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja sa područja Kantona za 2023. godinu Zavod sačini na temelju važećih standarda i normativa koje donosi federalni ministar zdravstva, te izuzetno dopunjeno stavovima resornog Ministarstva.

Na osnovu dostavljenog Plana i programa mjera zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja za djelatnosti primarne zdravstvene zaštite, vanbolničke specijalističko-konsultativne zdravstvene zaštite, javnog zdravstva i bolničke zdravstvene zaštite u Kantonu Sarajevo za 2023. godinu i Odluke ministra o usvajanju tog Plana od 30. 11. 2022. godine Zavod je izradio radni materijal Programa zdravstvene zaštite za Kanton Sarajevo za 2023. godinu. Upravni odbor Zavoda je 16. 1. 2023. donio Zaključak da se zbog neusaglašenosti dokumenata koji čine pravni osnov za utvrđivanje programa još uvijek nisu stekli formalnopravni preduslovi za utvrđivanje Programa zdravstvene zaštite za Kanton Sarajevo.

Imajući u vidu sve navedeno, utvrdili smo da Zavod, prilikom planiranja pripadajućih sredstava i ugovaranja zdravstvenih usluga sa zdravstvenim ustanovama na području Kantona za 2023. godinu, iako je trebao, nije donio program zdravstvene zaštite Kantona Sarajevo za 2023. godinu, nije primijenio Naredbu federalnog ministra zdravstva o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja u FBiH i Jedinственu metodologiju, što nije u skladu s članovima od 35. do 40. Zakona o zdravstvenom osiguranju i članom 52. Zakona o zdravstvenoj zaštiti.²³

Vezano na ugovaranje programa zdravstvene zaštite u skladu s Odlukom o osnovama za ugovaranje pružanja zdravstvenih usluga u Kantonu za 2022. godinu, Zavod je upućivao nadležnim organima vlasti (predstavnicima zakonodavne i izvršne vlasti u Kantonu) dopise kojima je ukazivao na formalne i suštinske nedostatke koji ovu Odluku čine protivnom zakonom i kao takvom neprovođivom. Prema obrazloženju Zavoda, Odluka o osnovama ugovaranja pružanja zdravstvenih usluga u Kantonu za 2023. godinu je donesena u suštinski identičnom tekstu kao Odluka za 2022. godinu te su primjedbe, odnosno razlozi koji Odluku čine neprovođivom identični. Zavod je tokom 2023. godine resornom Ministarstvu dostavio prijedloge, sugestije i mišljenja za izradu novih sistemskih zakona iz područja zdravstva.

Imajući u vidu da Zavod nije utvrdio program zdravstvene zaštite za 2023. godinu, to je imalo za posljedicu potpisivanje ugovora sa zdravstvenim ustanovama za pružanje zdravstvenih usluga na području Kantona za 2023. godinu za provođenje programa zdravstvene zaštite u suprotnosti sa članom 35. Zakona o zdravstvenom osiguranju i članom 52. Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

Preporuka:

- **donijeti program zdravstvene zaštite i izvršiti ugovaranje sa zdravstvenim ustanovama u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Zakonom o zdravstvenoj zaštiti.**

²³ Odredbama članova ovih zakona, propisano je da pravo na zdravstvenu zaštitu obuhvaćeno obaveznim zdravstvenim osiguranjem propisuje osiguranje zdravstvenog standarda pod jednakim uslovima za osigurana lica u zadovoljavanju potreba u primarnoj, specijalističko-konsultativnoj i bolničkoj zdravstvenoj zaštiti sa odgovarajućom medicinskom rehabilitacijom; da se zdravstvena zaštita pruža osiguranim licima u zdravstvenim ustanovama i kod privatnih zdravstvenih radnika sa kojim a su kantonalni zavodi zaključili ugovore o pružanju zdravstvene zaštite prema osnovama, mjerilima i kriterijima za zaključivanje ugovora koje donose vlade kantona; i da su Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH i kantonalni zavod u obavezi provoditi postupak dodjele ugovora o pružanju zdravstvenih usluga, odnosno postupak dodjele ugovora za provođenje programa zdravstvene zaštite u skladu sa ovim zakonima, te propisima donesenim na osnovu ovih zakona, jedinstvenom metodologijom, propisu o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, kao i propisima o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine.

6. PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE

6.1 Izrada i donošenje finansijskog plana i plana poslovanja

Upravni odbor je 9. 12. 2022. godine donio Odluku o privremenom finansiranju Zavoda za period od 1. 1. do 31. 3. 2023. godine, na koju je dobivena saglasnost Skupštine Kantona 28. 12. 2022. godine, kojom je planirano finansiranje zdravstvene zaštite osiguranih osoba u Kantonu i potreba i funkcija Zavoda, srazmjerno sredstvima utrošenim u istom periodu, a najviše do tromjesečnog prosjeka za prethodnu fiskalnu godinu.

Upravni odbor je u martu 2023. godine donio Metodologiju izrade i donošenja finansijskog plana Zavoda kojom je, između ostalog, definisano da se o finansijskom planu Zavoda vodi javna rasprava na način i u periodu tokom kojeg je materijal finansijskog plana dostupan na zvaničnoj internet-stranici Skupštine Kantona (14 dana od dana zakazivanja do održavanja sjednice). Tokom navedenog perioda dokument prijedloga finansijskog plana je javno dostupan svim zainteresovanim pojedincima, koji u skladu sa odredbama Poslovnika Skupštine Kantona, putem ovlaštenih podnosioca amandmana, mogu djelovati i dostavljati svoje prijedloge na korekcije stavki u finansijskom planu.

U skladu s članom 27. Zakona o budžetima FBiH i članom 17. Statuta Zavoda, Upravni odbor je 6. 2. 2023. godine donio Odluku o usvajanju Finansijskog plana Zavoda za 2023. i Odluku o izvršavanju Finansijskog plana za 2023. godinu. Skupština Kantona je nakon provedene javne rasprave 29. 3. 2023. dala saglasnost na Finansijski plan Zavoda za 2023. i Odluku o izvršenju Finansijskog plana Zavoda za 2023. godinu.

Finansijskim planom Zavoda za 2023. planirani su uravnoteženi prihodi i primici, rashodi i izdaci u ukupnom iznosu od 560.480.000 KM, te sredstva zakonske rezerve u iznosu od 21.888.800 KM, što čini ukupno raspoloživa sredstva u Finansijskom planu Zavoda za 2023. godinu u iznosu od 582.368.800 KM. U okviru planiranih prihoda i rashoda, **sredstva zakonskih rezervi** iznose 23.688.800 KM (obavezna zakonska rezerva za 2023. godinu iznosi 1.800.000 KM, a 21.888.800 KM su izdvojena sredstva rezerve iz prethodnog perioda), što je u okviru propisanog iznosa utvrđenog članom 106. Zakona o zdravstvenom osiguranju (najmanje 5% ostvarenih rashoda u protekloj godini). U 2023. godini sredstva zakonskih rezervi nisu korištena.

Pored sredstava zakonske rezerve, u okviru planiranih rashoda, **sredstva tekuće rezerve** planirana su u iznosu od 8.669.975 KM u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, a svrha njihovog korištenja propisana je članom 36. Odluke o izvršavanju Finansijskog plana Zavoda za 2023. godinu, i to za nepredviđene namjene za koje se tokom godine pokaže da planirana sredstva nisu utvrđena u dovoljnom iznosu jer ih pri planiranju nije bilo moguće predvidjeti. O rasporedu sredstava tekuće rezerve odlučuje Upravni odbor. Prema prezentiranom, na osnovu odluka Upravnog odbora odobrena su sredstva tekuće rezerve u iznosu od 8.593.331 KM. Sredstva tekuće rezerve su odobrena za pokriće pozicija Finansijskog plana koje su ostvarene iznad raspoloživog iznosa, a najveći dio 7.381.419 KM se odnosi na finansiranje dodatnih sredstava za naknadu za bruto plaće u javnim zdravstvenim ustanovama Kantona Sarajevo, shodno izmjenama kolektivnih ugovora u oblasti zdravstva koji se odnose na promjenu satnice sa 2,76 KM na 3,00 KM.

Strukturu planiranih prihoda i primitaka čine: prihodi od doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje (537.700.000 KM), preneseni dio sredstava uz akumuliranog viška prihoda nad rashodima iz ranijih godine (20.900.000 KM) i neporezni prihodi (1.880.000 KM).

U strukturi planiranih rashoda i izdataka najznačajniji su: rashodi zdravstvene zaštite (534.936.500 KM), troškovi Stručne službe (7.624.600 KM), izdaci za nabavku stalnih sredstava (7.451.100 KM) i kapitalni transferi (2.800.000 KM).

Upravni odbor je u toku 2023. godine donio devet odluka o preraspodjeli sredstava u ukupnom iznosu od 2.246.476 KM, na koje je kantonalni ministar zdravstva dao saglasnost.

Zavod nije sačinio dokument okvirnog budžeta Zavoda za period 2023-2025. godine, ali je Finansijskim planom Zavoda za 2022. i njegovim izmjenama i dopunama, koje je usvojio Upravni odbor, a Skupština Kantona dala saglasnost tokom 2022. godine, izvršio projekciju prihoda i primitaka i rashoda i izdataka za 2023. i 2024. godinu. Imajući u vidu da je Zavod sačinio Dokument okvirnog budžeta Zavoda za period 2024-2026. godine, nije davana preporuka za sačinjavanje dokumenta okvirnog budžeta Zavoda za period 2023-2025. godine.

Upravni odbor je 6. 2. 2023. prihvatio Nacrt Programa rada Zavoda za 2023. na koji je Skupština Kantona dala saglasnost 29. 3. 2023. godine.

6.2 Izvještavanje

Zavod je sačinio Izvještaj o radu i finansijskom poslovanju za period od 1. 1. do 31. 12. 2023. godine u skladu s Odlukom o metodologiji izrade i donošenja programa rada i izvještaja o radu Vlade Kantona Sarajevo i kantonalnih organa,²⁴ koji je Upravni odbor razmotrio, pretresao i primio k znanju 15. 4. 2024. godine. Također, Upravni odbor je sačinio Izvještaj o radu za 2023. godinu 21. 2. 2024. godine.

Navedenom Odlukom nije definisan rok za dostavljanje Vladi Kantona Izvještaja o radu i finansijskom poslovanju Zavoda sa Izvještajem o radu Upravnog odbora. Do obavljanja konačne revizije navedeni izvještaji nisu dostavljeni resornom Ministarstvu na dalje postupanje.

U skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Pravilnikom o obračunu sredstva u zdravstvu,²⁵ Zavod je sačinio Izvještaj o obračunu sredstava u zdravstvu za Kanton Sarajevo za 2023. godinu, koji je Upravni odbor usvojio 15. 4. 2024. godine. Do obavljanja konačne revizije nije prezentirano da je navedeni izvještaj dostavljen Zavodu zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH (u daljnjem tekstu: FZZOIR) na daljnje postupanje.

7. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Zavod je sačinio Godišnji finansijski izvještaj za 2023. i dostavio ga nadležnim organima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku.

U Analizi iskaza (tekstualni dio), sačinjenoj uz godišnje računovodstvene izvještaje, obrazloženo je izvršenje finansijskog plana u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

U skladu sa članom 17. Statuta, Upravni odbor je 28. 2. 2024. donio Odluku o usvajanju godišnjeg obračuna Zavoda i rasporeda rezultata za 2023. u kojem je konstatovano ostvarenje prihoda i primitaka u iznosu od 582.009.340 KM, rashoda i izdataka u iznosu od 516.872.566 KM, finansijski rezultat u iznosu od 65.136.774 KM, preneseni dio iz akumuliranog viška prihoda nad rashodima iz ranijih perioda u iznosu od 20.900.000 KM, što čini ukupan finansijski rezultat od 86.036.774 KM. Ovom odlukom su utvrđena i sredstva zakonske rezerve 31. 12. 2023. godine u iznosu od 23.607.353 KM.

Zavod je dostavljao periodične i godišnji izvještaj resornom Ministarstvu, Ministarstvu finansija Kantona i Federalnom ministarstvu finansija u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

7.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

7.1.1 Prihodi i primici

Prihodi su iskazani u iznosu od 582.009.340 KM, od čega se na ostvarene prihode od doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje odnosi 579.745.303 KM, a na neporezne prihode 2.264.037 KM.

²⁴ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 23/21, 52/21 i 32/22

²⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 26/03 i 43/04

7.1.1.1 Prihodi od poreza

Prihodi od doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje u odnosu na prošlu godinu veći su za 68.504.540 KM, dok su u odnosu na plan veći za 42.045.303 KM. U okviru njih iskazani su prikupljeni prihodi po osnovu doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje radnika (560.176.152 KM), prihodi od doprinosa za zdravstvenu zaštitu penzionera (8.854.580 KM), prihodi ostvareni naplatom neizmirenih obaveza iz prethodnih godina (3.968.076 KM), prihodi od doprinosa koji se plaćaju na teret budžeta Kantona (3.698.580 KM) i prihodi od doprinosa za zdravstvenu zaštitu nezaposlenih (3.047.915 KM). Uplatu doprinosa iz ranijih godina izvršili su obveznici koji imaju dugovanja iz ranijih godina i koji, pored redovnog doprinosa, plaćaju i ranije dugove.

Prema prezentiranim podacima, u Kantonu je 31. 12. 2023. godine po osnovu zdravstvenog osiguranja bilo 429.924 osiguranika.

7.1.1.2 Neporezni prihodi

Neporezni prihodi iskazani su u iznosu od 2.264.037 KM i najvećim dijelom se odnose na prihode po osnovu konvencija, odnosno paušalnih naknada koje uplaćuju Njemačka, Slovenija, Holandija, Srbija i Italija za svoje osiguranike sa stalnim mjestom prebivališta u Kantonu (997.134 KM), prihode od participacije (945.837 KM), prihode od regresnih postupaka (188.625 KM) i prihode od prodaje elektronskih zdravstvenih knjižica (27.859 KM).

Prihodi po osnovu konvencija, odnosno paušalnih naknada najvećim se dijelom odnose na naplatu paušala po osnovu zdravstvenog osiguranja lica koja imaju stalno mjesto prebivališta na području Kantona, a na zdravstveno osiguranje su prijavljeni od inostranog nosioca zdravstvenog osiguranja po osnovu međunarodnog ugovora o socijalnom osiguranju (826.337 KM). Postupajući po datoj preporuci u Pismu menadžmentu, Zavod je knjigovodstveno evidentirao prihode od konvencija u iznosu od 170.797 KM za sredstva od inoosiguranja po osnovu stvarnog troška nastalog korištenjem usluga zdravstvene zaštite inoosiguranika u ugovornim javnim zdravstvenim ustanovama za vrijeme privremenog boravka u FBiH.

Prihodi od participacije odnose se na prihode po osnovu naplaćenog učešća osiguranih lica u troškovima liječenja (participacije) po osnovu Odluke o ličnom učešću osiguranih lica u troškovima korištenja zdravstvene zaštite i snošenju troškova liječenja na teritoriji Kantona.²⁶

Napominjemo da je Skupština Kantona 14. 3. 2024. godine donijela Odluku kojom stavlja van snage navedenu Odluku o ličnom učešću osiguranih lica u troškovima korištenja zdravstvene zaštite i snošenju troškova liječenja na teritoriji Kantona Sarajevo.

7.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta iskazani su rashodi i izdaci u ukupnom iznosu od 516.872.566 KM, što je 92,52% u odnosu na planirana sredstva u iznosu od 558.680.000 KM. Najveća odstupanja u odnosu na planirana sredstva su na sljedećim pozicijama: bolnička zdravstvena zaštita (manje realizovano za 8.599.061 KM), konsultativno-specijalistička zaštita (manje realizovano za 6.139.904 KM), izdaci za nabavku stalnih sredstava (manje realizovano za 4.320.632 KM) i primarna zdravstvena zaštita (manje realizovano za 4.110.334 KM).

Strukturu rashoda i izdataka čine: rashodi zdravstvene zaštite (494.702.439 KM), tekući transferi i drugi tekući rashodi (10.346.702 KM), rashodi i izdaci Stručne službe (6.234.149 KM), izdaci za nabavku stalnih sredstava (3.093.498 KM) i kapitalni transferi (2.495.778 KM).

²⁶ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 11/00; 28/01; 8/03; 16/04 i 28/04 – prečišćeni tekst

7.1.2.1 Rashodi i izdaci Stručne službe

Rashodi i izdaci Stručne službe (6.234.149 KM) predstavljaju 1,2% ukupno ostvarenih rashoda i izdataka Zavoda, a njihovu strukturu čine: plaće i naknade troškova zaposlenih (4.907.413 KM), izdaci za materijal sitan inventar i usluge (869.222 KM) i doprinosi poslodavca i ostali doprinosi (457.514 KM).

7.1.2.1.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Bruto plaće, naknade troškova zaposlenih i doprinosi iskazani su u iznosu od 5.364.927 KM, a imaju sljedeću strukturu: bruto plaće i naknade plaća 4.277.511 KM, naknade troškova zaposlenih 629.902 KM i doprinosi poslodavca i ostali doprinosi 457.514 KM.

Obračun i isplata plaća i naknada regulisani su Zakonom o radu, Zakonom o plaćama i naknadama članova organa upravljanja i drugih organa institucija Kantona Sarajevo, kantonalnih javnih preduzeća i javnih ustanova čiji je osnivač Kanton Sarajevo,²⁷ Uredbom o određivanju visine plaća i naknada organa upravljanja, i drugih organa institucija Kantona Sarajevo kantonalnih javnih preduzeća i javnih ustanova čiji je osnivač Kanton Sarajevo²⁸ i Pravilnikom o radu Zavoda.

Pravilnikom o radu utvrđeno je da se plaća za obavljani rad i vrijeme provedeno na radu sastoji od osnovne plaće, dijela plaće za radni učinak i uvećane plaće po osnovu posebnih uslova rada. Osnovnu plaću čini osnovica uvećana za koeficijent složenosti obavljanja poslova, te se uvećava za svakog radnika po osnovu njegovog radnog učinka koji procjenjuje direktor, a na osnovu prijedloga nadređenog. Uvećanje plaće po osnovu radnog učinka može iznositi od 0 do 20% osnovne plaće mjesečno. Upravni odbor je u maju 2022. godine donio Pravilnik o utvrđivanju dijela plaće za ostvareni radni učinak radnika Zavoda, kojim su regulisani kriteriji i mjerila radnog učinka.

Direktor Zavoda donio je 19. 7. 2022. godine Odluku o izmjeni i dopuni Odluke o osnovici za obračun plaće, kojom je osnovica utvrđena u iznosu od 602 KM. U skladu s ovom Odlukom osnovna plaća zaposlenika proizvod je utvrđene osnovice za obračun plaće zaposlenika Zavoda i koeficijenta složenosti poslova po radnim mjestima utvrđenih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Stručne službe Zavoda i Odlukom o koeficijentima složenosti, za svako pojedinačno radno mjesto, te utvrđenih u ugovorima o radu zaposlenika. Do 1. 10. 2023. godine u primjeni je bila Odluka o koeficijentima složenosti poslova koju je donio direktor Zavoda 1. 7. 2022, a od 1. 10. 2023. Odluka o koeficijentima složenosti poslova od 30. 11. 2023, koja je donesena nakon pregovora sa Sindikalnom organizacijom Zavoda.

Pravilnikom o utvrđivanju dijela plaće za ostvareni radni učinak radnika Zavoda je definisano da se pravo na radni učinak utvrđuje na osnovu prijedloga nadređenog rukovodioca i to za: kvalitetno i efikasno obavljanje poslova i zadataka u okviru ili prije planiranih rokova, poslove čiji je obim vanredno povećan ili povećan zbog odsustva radnika koji ga redovno obavljaju ili se poslovi obavljaju pod vanrednim uslovima kao i za ostvareni dodatni angažman izvan poslova definisanih radnim mjestom, privremeno obavljanje poslova drugog radnog mjesta, te u drugim slučajevima za koje neposredno nadređeni rukovodilac ocijeni da rad zaposlenog doprinosi unapređenju funkcionisanja Zavoda. Konačnu odluku o utvrđivanju radnog učinka radnika donosi direktor Zavoda. U toku 2023. godine Zavod je po osnovu radnog učinka isplatio neto 4.685 KM (bruto 6.791 KM), u skladu s Pravilnikom o utvrđivanju dijela plaće za ostvareni radni učinak radnika.

Visina plaće direktora Službe definisana je Uredbom o određivanju visine plaća i naknada organa upravljanja i drugih organa institucija Kantona Sarajevo, kantonalnih javnih preduzeća i javnih ustanova čiji je osnivač Kanton Sarajevo. Ovom Uredbom utvrđeno je da se visina plaće direktora iz nadležnosti Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo određuje na način da se prosječni koeficijent iz člana 3. Uredbe (0,925) množi sa iznosom u visini tri prosječne neto plaće isplaćene u FBiH prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku. Plaća direktora Zavoda obračunava se i isplaćuje u skladu s navedenom Uredbom.

²⁷ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 10/16

²⁸ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 41/16, 46/16 - ispravka, 5/17 i 50/17

Revidirani su obračuni i isplate plaća i ostalih naknada zaposlenih za januar, septembar i decembar 2023. godine. Najviša neto plaća isplaćena u 2023. godini iznosila je 3.371 KM, najniža 702 KM, dok je prosječna neto plaća iznosila 1.551 KM.

Pravilnikom o radu utvrđeno je da puno radno vrijeme radnika traje 40 sati sedmično, raspoređeno na pet radnih dana u sedmici po osam sati, te da dnevno radno vrijeme počinje u 7³⁰ sati, a završava u 16⁰⁰ sati. Radnici mogu radno vrijeme da započnu najkasnije do 8³⁰ i dužni su vrijeme propušteno na početku dana nadoknaditi na kraju radnog dana najkasnije do 17⁰⁰ sati. Dnevni odmor u trajanju od 30 minuta se ne uračunava u vrijeme provedeno na radu. Zavod je uspostavio elektronsku evidenciju radnog vremena, a uvidom u prezentirane evidencije konstatovano je da se one vode u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu.²⁹

Naknade troškova zaposlenih iskazane u ukupnom iznosu od 629.902 KM imaju sljedeću strukturu: naknade za topli obrok 322.009 KM, pomoć u slučaju bolesti 84.909 KM, regres za godišnji odmor 81.137 KM, naknada za prevoz na posao i sa posla 77.940 KM, otpremnine zbog odlaska u penziju 34.242 KM i pomoć u slučaju smrti 29.664 KM.

Naknade za topli obrok su obračunate i isplaćene po osnovu Odluke o visini naknade za topli obrok od 7. 11. 2022. godine, kojom je utvrđena naknada za ishranu u toku rada (topli obrok) u iznosu od 1% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku važećem na dan isplate, za svaki dan proveden na radu, što je u skladu s odredbama Pravilnika o radu.

Pomoći u slučaju smrti i bolesti su se isplaćivale u skladu s Pravilnikom o radu, u visini tri prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku.

Naknada za regres isplaćena je po osnovu Odluke o isplati regresa u visini od 50% prosječne plaće u FBiH, prema posljednjim statističkim podacima Federalnog zavoda za statistiku, u skladu s odredbama Pravilnika o radu.

Naknade za prevoz na posao i s posla su isplaćene u skladu s Pravilnikom o radu. Pravo na ovu naknadu imaju zaposlenici čije je mjesto stanovanja udaljeno od mjesta rada najmanje 2 km, u visini koštanja gradskog, prigradskog ili međugradskog prevoza.

7.1.2.1.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge Stručne službe iskazani su u iznosu od 869.222 KM, a najvećim dijelom odnose se na: izdatke za energiju (150.734 KM), izdatke za stručne usluge (147. 554 KM), izdatke za unajmljivanje printera i najam licenci (125.173 KM) izdatke za komunikaciju i komunalne usluge (117.803 KM), izdatke za informisanje i sistematske preglede (81.632 KM) i izdatke za tekuće održavanje (80.107 KM).

Obavljenom revizijom utvrdili smo da nema nepravilnosti u odabranom uzorku ovih troškova, te da su oni nastali u skladu s odredbama zaključenih ugovora.

7.1.2.2 Rashodi zdravstvene zaštite

Rashodi zdravstvene zaštite iskazani su u iznosu od 494.702.439 KM, a najznačajniji su: troškovi bolničke zdravstvene zaštite (238.111.018 KM), primarne zdravstvene zaštite (134.343.212 KM), troškovi lijekova (97.527.133 KM), izdaci po osnovu prava na korištenje medicinskih pomagala (15.462.946 KM), liječenja u inostranstvu (4.161.746 KM), konsultativno-specijalističke zdravstvene zaštite (2.107.096 KM), troškovi postojećeg Integralnog informacionog sistema (1.720.741 KM), porodična medicina – usluge primarne zdravstvene zaštite u privatnoj praksi (522.027 KM), troškovi liječenja van kantona i entiteta (445.575 KM) i izdaci po osnovu drugih samostalnih djelatnosti i povremenog samostalnog rada (159.147 KM).

²⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 92/16

7.1.2.2.1 Primarna i bolnička zdravstvena zaštita

Troškovi primarne i bolničke zdravstvene zaštite iskazani su u ukupnom iznosu od 372.976.257 KM. Ova sredstva se putem mjesečnih dotacija doznačavaju javnim zdravstvenim ustanovama, u skladu s potpisanim ugovorima o pružanju zdravstvene zaštite osiguranim licima Kantona Sarajevo za 2023. godinu i aneksima navedenih ugovora. Ugovorima se regulišu međusobna prava i obaveze u vezi pružanja usluga zdravstvene zaštite osiguranim licima Kantona, finansiranje pruženih usluga, kao i druga prava i obaveze ugovarača. Osiguranici imaju pravo na refundaciju troškova usluga koje nisu mogle biti pružene u zdravstvenim ustanovama, te se po ovom osnovu vrši umanjeње redovne tranše ustanovama za iznos refundiranih sredstava. Naknade za teške bolesti uposlenih u zdravstvenim ustanovama realizuju se i usmjeravaju u skladu s važećim pravilnikom koji je donio Upravni odbor Zavoda, a na osnovu posebno podnesenih zahtjeva javnih ugovornih ustanova primarne i bolničke zdravstvene zaštite.

Ugovaranje pružanja zdravstvenih usluga osiguranicima u zdravstvenim ustanovama na području Kantona je i za 2023, kao i ranijih godina, izvršeno na bazi historijskog troška, i to primjenom Instrukcije za obračun naknade za finansiranje zdravstvene zaštite osiguranih lica u javnim zdravstvenim ustanovama Kantona Sarajevo za planiranje sredstava u finansijskom planu Zavoda za 2023, koju je donio direktor Zavoda 26. 1. 2023. godine.

Na osnovu ove Instrukcije utvrđena je ukupna masa sredstava zdravstvenim ustanovama za bruto plaće i naknade zaposlenih (topli obrok, prevoz, regres, otpremnine i pomoći), naknade za članove upravnih i nadzornih odbora, materijalne troškove i specijalizacije. Također je definisan broj finansiranih radnika i specijalizanata, te procent finansiranja svake ustanove u odnosu na tako utvrđenu masu sredstava za finansiranje. Sačinjen je obračun naknade za javne zdravstvene ustanove na osnovu broja i strukture radnika na 30. 9. 2022, koja je utvrđena prema podacima javnih zdravstvenih ustanova i korigovana na osnovu saglasnosti resornog Ministarstva datih za prelazak kadrova u druge zdravstvene ustanove nakon 30. 9. 2022. godine.

Za obračun osnovne plaće za 2023. godinu za sve zaposlene primjenjivi su koeficijenti složenosti poslova usaglašeni sa tri zaključena kolektivna ugovora u zdravstvu. Uz koeficijente složenosti za obračun osnovne plaće radnika, primjenjivani su parametri iz kolektivnih ugovora: satnica od 2,76 KM, te radno vrijeme od 37,5 sati sedmično, tako da je osnovica za obračun plaće 450,23 KM.

U oktobru 2023. godine donesen je Kolektivni ugovori o izmjenama i dopunama kolektivnih ugovora iz oblasti zdravstva.³⁰ Suština izmjena, pored tehničke činjenice da se kolektivni ugovori produžavaju do aprila 2025. godine, jeste povećanje satnice u ovoj godini na 3,00 KM na period od 1. septembra do 31. decembra 2023. godine, a od 2024. godine satnica se povećava na 3,07 KM. Shodno izmjenama Kolektivnih ugovora u oblasti zdravstva koje se odnose na promjenu satnice Odlukom Upravnog odbora o korištenju sredstava tekuće rezerve od 5. 10. 2023. godine dio sredstava tekuće rezerve usmjerio se prema javnim zdravstvenim ustanovama Kantona za finansiranje dodatnih sredstava za naknadu za bruto plaće. U oktobru je izvršen obračun i isplata razlike sredstava ugovornim javnim zdravstvenim ustanovama za septembar 2023. godine, te se do kraja izvještajne godine nastavilo finansiranje po povećanoj satnici. Za četiri mjeseca 2023. godine za finansiranje promjene satnice utrošeno je 7.381.419 KM sredstava iz tekuće rezerve.

U okviru primarne zdravstvene zaštite na primarnu zdravstvenu zaštitu u javnim zdravstvenim ustanovama se odnosi iznos od 134.343.212 KM, a na primarnu zdravstvenu zaštitu u privatnoj praksi (porodična medicina) iznos od 522.027 KM.

³⁰ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 42/23

Sredstva u iznosu od 134.343.212 KM su doznačena na ime devet primarnih zdravstvenih ustanova (132.718.882 KM),³¹ osam ustanova socijalne zaštite (1.477.566 KM),³² naknade za teške bolesti svih radnika primarne zdravstvene zaštite (131.876 KM) i za refundacije po zahtjevima osiguranika (14.888 KM). Svim zdravstvenim ustanovama sredstva se doznačavaju u jednakim mjesečnim tranšama, u zavisnosti od ugovorenog iznosa. Shodno zaključenom Ugovoru o pružanju zdravstvene zaštite osiguranim licima Kantona Sarajevo između Zavoda i Javne ustanove Dom zdravlja Kantona Sarajevo (u daljnjem tekstu: Dom zdravlja KS), u okviru ukupno ugovorenih sredstava u iznosu od 67.110.000 KM, odnosno nakon zaključenog aneksa ugovora u iznosu od 68.764.562 KM, doznačavaju se i sredstva za pružanje usluga porodične medicine. Usluge porodične medicine posebno se ugovaraju, a plaćanje usluga vrši se po modelu kapitacije. Kapitacija predstavlja fiksnu svotu novca po registrovanom osiguranom licu za određeni vremenski period, odnosno za godinu dana. Osnov za izračunavanje naknade su dobne skupine registrovanih osiguranika, utvrđena vrijednost po dobnim skupinama u bodovima i vrijednosti boda, u skladu sa Odlukom Upravnog odbora o utvrđivanju godišnje vrijednosti naknade po osiguraniku koja je donesena 6. 2. 2023. godine i visine vrijednosti boda programa zdravstvene zaštite u iznosu od 1,35 KM i Odlukom Upravnog odbora o povećanju vrijednosti boda od 3. 10. 2023. godine sa 1,35 KM na 1,45 KM, sa primjenom od 1. 9. 2023. do 31. 12. 2023. godine. Pored Doma zdravlja KS, shodno potpisanim ugovorima, usluge porodične medicine dostupne su osiguranim licima Kantona Sarajevo i u četiri privatne zdravstvene ustanove (522.027 KM).³³

U okviru bolničke zdravstvene zaštite doznačena su sredstva na ime pet bolničkih zdravstvenih ustanova u iznosu od 237.333.850 KM,³⁴ za refundacije po zahtjevima osiguranika iznos od 553.371 KM i naknade za teške bolesti svih radnika bolničke zdravstvene zaštite u iznosu od 223.797 KM.

7.1.2.2 Troškovi liječenja u inostranstvu

Troškovi liječenja u inostranstvu iskazani su u ukupnom iznosu od 4.161.746 KM, što je za 1.508.254 KM manje od planiranih. Od ukupnih troškova na obračun po Međunarodnim konvencijama se odnosi 3.585.223 KM, koji se realiziraju preko FZZOIR-a, a na troškove liječenja u inostranstvu po pojedinačnim zahtjevima osiguranika 576.523 KM.

U strukturi troškova zdravstvene zaštite po osnovu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju najveći dio troškova se odnosi na obaveze po osnovu paušalne naknade za zdravstveno osiguranje državljana BiH sa prebivalištem u zemljama sa kojima BiH ima potpisane međunarodne ugovore o socijalnom osiguranju (3.052.807 KM) za 2018, 2020, 2021. i 2022. godinu. Od navedenog iznosa troškova paušalne naknade najveći dio se odnosi na osiguranike iz Republike Hrvatske (2.127.769 KM) za obračun 2018., 2020. i 2021. godine. Nakon zaprimljenih obavijesti od FZZOIR-a, Zavod izvrši provjere obračuna paušalnih troškova, knjigovodstveno evidentira rashode i povezane obaveze i izvrši plaćanja. Obračuni ovih paušalnih naknada su zaprimljeni od FZZOIR-a u oktobru i novembru 2023. godine. **Budući da je članom 76. Zakona o budžetima u FBiH, članom 35. Pravilnika o knjigovodstvu u FBiH i Računovodstvenim politikama Zavoda definisano da se rashodi i izdaci priznaju na osnovu nastanka poslovnog događaja (obaveze) i u izvještajnom periodu na koji se odnose neovisno o plaćanju, nije bilo osnova da se rashodi koji se odnose na paušalne naknade za obračun 2018, 2020, 2021, 2022. priznaju u 2023. godini. Navedene rashode trebalo je priznati na teret akumuliranog rezultata. To je imalo za posljedicu precijenjene rashode za 3.052.807 KM i uticalo je na finansijski rezultat za 2023. godinu.**

³¹ Javna ustanova Dom zdravlja Kantona Sarajevo, Javna ustanova Zavod za hitnu medicinsku pomoć Kantona Sarajevo „Prim. dr. Silva Rizvanbegović“, Javna ustanova Zavod za zaštitu žena i materinstva Kantona Sarajevo; Javna ustanova Kantona Sarajevo Zavod za zdravstvenu zaštitu studenata Univerziteta u Sarajevu, Zavod za zdravstvenu zaštitu radnika u saobraćaju Sarajevo, Javna ustanova Zavod za medicinu rada Kantona Sarajevo, Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo, Javna ustanova Zavod za sportsku medicinu Kantona Sarajevo i Stomatološki fakultet Univerziteta u Sarajevu sa stomatološkim kliničkim centrom

³² Centar za slušnu i govornu rehabilitaciju Sarajevo, Gerontološki centar Sarajevo, Javna ustanova Dom za socijalno-zdravstveno zbrinjavanje osoba sa invaliditetom i drugih osoba Sarajevo, Javna ustanova Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidne djece i omladine Pazarić, Javna zdravstvena ustanova Bolnica za hroničnu psihijatriju Modriča, Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih lica Baković, Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih lica Drin i Javna ustanova „ Dom za stara i iznemogla lica“ Gorazde

³³ Poliklinike: „Sanasa“ Sarajevo, „Atrijum“ Sarajevo, Zdravstvena ustanova „Alea dr. Kandić“ Sarajevo i Privatna zdravstvena ustanova „Eurofarm Centar – Centar poliklinika“

³⁴ Klinički centar Univerziteta u Sarajevu, Javna ustanova Opća bolnica „Prim. dr. Abdulah Nakaš“ Sarajevo, Psihijatrijska bolnica Kantona Sarajevo, Javna ustanova Zavod za bolesti ovisnosti Kantona Sarajevo i Zavod za transfuzijsku medicinu FBiH

Preostali iznos od 532.416 KM odnosi se na ukupne stvarne troškove po osnovu izdatih obrazaca za liječenje u hitnim slučajevima iz 2023. godine. Od navedenog iznosa stvarnih troškova 196.003 KM se odnosi na troškove hitne zdravstvene zaštite za vrijeme privremenog boravka osiguranika Kantona u inostranstvu. Također, Zavod je, postupajući po datoj preporuci u Pismu menadžmentu, knjigovodstveno evidentirao 336.413 KM troškova hitne zdravstvene zaštite pružene inoosiguranicima u ugovornim javnim zdravstvenim ustanovama za vrijeme privremenog boravka u Kantonu.

Liječenje u inostranstvu po pojedinačnim zahtjevima osiguranika odobravano je u skladu s Pravilnikom o odobravanju novčanih pomoći osiguranim licima Zavoda i njegovim izmjenama³⁵, kojima je utvrđeno da se osigurane osobe Zavoda mogu uputiti na liječenje van ugovornih zdravstvenih ustanova ili inostranstvu na osnovu konzilijarnog mišljenja odgovarajuće klinike Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu (u daljnjem tekstu: KCUS), kada su iscrpljene sve uobičajene terapijske procedure i mogućnosti, a postoji prijetnja daljeg ugrožavanja zdravlja. Pravo na novčanu pomoć osigurana lica ostvaruju ukoliko se to pravo ne može ostvariti iz sredstava Federalnog fonda solidarnosti, što se dokazuje potvrdom FZZOIR-a.

Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da su se osigurane osobe liječile u inostranstvu na osnovu konzilijarnog mišljenja odgovarajuće klinike KCUS-a, odluka Komisije za odobravanje pomoći za liječenje u inostranstvu, nabavka medicinskih sredstava, liječenje van ugovorenih zdravstvenih ustanova i za medicinsku rehabilitaciju na osnovu medicinskih indikacija i preporuka ovlaštenih doktora, potvrda FZZOIR-a, kao i da su za pružene zdravstvene usluge, zdravstvene ustanove u inostranstvu ispostavljale fakture koje su plaćane na teret Zavoda.

Preporuka:

- **obaveze i povezane rashode po osnovu paušalnih naknada proizašlih iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju evidentirati na propisanim bilansnim pozicijama, shodno Zakonu o budžetima u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu budžeta u FBiH.**

7.1.2.2.3 Konsultativno-specijalistička zdravstvena zaštita

Izdaci za konsultativno-specijalističku zaštitu iskazani su u iznosu od 2.107.096 KM, što je u odnosu na planirana sredstva od 8.247.000 KM manje za 6.139.904 KM i predstavlja izvršenje od 24%.

Strukturu izvršenja ove pozicije dajemo u tabeli:

R. br.	O P I S	Finansijski plan za 2023. godinu	Izvršenje 2023. godine	Index 4/3
1	2	3	4	5
I	Konsultativno-specijalistička zdravstvena zaštita	8.247.000	2.107.096	25
1.	Deficitarne usluge zdravstvene zaštite/usluge zdravstvene zaštite za koje postoji lista čekanja	3.300.000	275.944	8
2.	Refundacije pojedincima za usluge potpomognute oplodnje i liječenje	780.000	275.811	35
3.	Usluge medicinske rehabilitacije	1.600.000	1.134.683	71
4.	Usluge za ranu detekciju infekcije virusom hepatitisa B i C	30.000	30.000	100
5.	Naknada za Projekat koordinirani i održivi odgovor s ciljem smanjenja ovisnosti u BiH	75.000	75.000	100
6.	Program za dijagnostiku i liječenje teško oboljele djece po Zaključku Vlade Kantona	2.000.000	315.658	16
7.	Usluge neurorehabilitacije za osiguranike Kantona	462.000	0	0

³⁵ Zavod je tokom 2023. godine primjenjivao Pravilnik o odobravanju novčanih pomoći osiguranim licima Zavoda i njegove izmjene od 20. 5. 2016. i 14. 10. 2016. godine.

Sredstva za deficitarne usluge zdravstvene zaštite/usluge zdravstvene zaštite za koje postoji lista čekanja su u odnosu na planirana sredstva od 3.300.000 KM manje realizovana za 3.024.056 KM. Naime, odmah po usvajanju Finansijskog plana Zavoda za 2023. godinu Stručna služba je u okviru svojih nadležnosti pokrenula aktivnosti na raspisivanju javnog poziva. Nakon što je resorno Ministarstvo 7. 6. 2023. godine dostavilo dopunjenu Listu deficitarnih usluga, Upravni odbor Zavoda je 12. 6. 2023. donio Odluku o utvrđivanju cijena dijagnostičkih procedura za koje postoji lista čekanja - deficitarnih usluga, čime su se stekli uslovi za raspisivanje javnog poziva. Na osnovu provedenog javnog poziva (raspisan javni poziv 19. 6. 2023. godine) i saglasnosti resornog Ministarstva donesena je Odluka o prihvatanju kvalifikovanih ponuda i potpisani su ugovori sa osam privatnih zdravstvenih ustanova.³⁶

Program za dijagnostiku i liječenje teško oboljele djece po Zaključku Vlade Kantona Sarajevo, se realizuje po „Odluci o utvrđivanju Programa za dijagnostiku i liječenje teško oboljele djece sa područja Kantona Sarajevo i izvan Kantona Sarajevo“ koju je Upravni odbor Zavoda donio u 2019. godini. Resorno Ministarstvo je 6. 2. 2023. godine imenovalo Komisiju za odobravanje novčane pomoći i upućivanje na dijagnostiku i liječenje teško oboljele djece sa područja Kantona Sarajevo-izvan Kantona Sarajevo. Navedena komisija razmatra pojedinačne zahtjeve i predlaže direktoru Zavoda donošenje odluka o novčanoj pomoći. Na osnovu odluka direktora o novčanoj pomoći po ovom osnovu isplaćuju se odobrena sredstva.

Rashodovna pozicija usluga neurorehabilitacije je prvi put planirana u Finansijskom planu Zavoda na osnovu smjernice resornog Ministarstva od 24. 11. 2022. godine, u kojoj se navodi da je u Bosni i Hercegovini na raspolaganju oprema za neurorehabilitaciju uz upotrebu robotike koja do sada nije bila na našem tržištu. Naime, preduslov za pokretanje javne nabavke ovih usluga je donošenje provedbenog akta od strane resornog Ministarstva. Zavod se obratio resornom Ministarstvu 29. 8. 2023. godine sa molbom za dostavu kriterija ugovaranja (vrste ustanova, sastav i stručne kompetencije timova koji će provoditi program, medicinske indikacije kod pacijenata kojima će se omogućiti ovaj vid rehabilitacije, maksimalna dužina trajanja rehabilitacije ovog tipa, obavezujuće usluge koje će se pružati u okviru ovog programa, indikatori praćenja od strane Zavoda, način i forma izvještavanja resornog Ministarstva i druge smjernice zasnovane na stručno doktrinarnim stavovima koje će biti osnov za utvrđivanje prava osiguranika). Kako je prezentirano, Zavod nije dobio povratnu informaciju od resornog Ministarstva.

7.1.2.2.4 Troškovi liječenja van kantona i entiteta

Troškovi liječenja van kantona i entiteta iskazani u iznosu od 445.575 KM odnose se na usluge zdravstvene zaštite pružene osiguranicima Kantona u zdravstvenim ustanovama s područja drugog kantona na osnovu primjene Sporazuma o načinu i postupku korištenja zdravstvene zaštite osiguranih lica na teritoriji Bosne i Hercegovine van područja entiteta odnosno Distrikta Brčko kome osigurana lica pripadaju³⁷ i Sporazuma o načinu i postupku korištenja zdravstvene zaštite osiguranih lica van područja kantonalnog zavoda zdravstvenog osiguranja kojem osiguranik pripada.³⁸ Sredstva po ovom osnovu realizuju se i na osnovu faktura koje ispostavljaju zdravstvene ustanove van Kantona koje su pružile zdravstvene usluge osiguranim licima Zavoda, uz prethodno datu saglasnost Zavoda.

³⁶ ZU Poliklinički centar "Sanasa", ZU Poliklinika "Altamedica Beta", PZU Poliklinika "Atrijum", PZU Poliklinika "Dr. Al-Tawil", PZU Poliklinika "Dr. Al-Tawil" Podružnica Stup, PZU Specijalna bolnica "Centar za srce – KM", ZU "Alea dr. Kandić" i PZU "Moja klinika".

³⁷ „Sl. glasnik BiH“, br. 30/01

³⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 41/01 i 7/02

7.1.2.2.5 Troškovi lijekova

Troškovi lijekova iskazani su u iznosu od 97.527.133 KM. Pregled troškova lijekova po vrstama, sa uporednim planskim podacima, dat je u tabeli:

R. br.	O P I S	Finansijski plan za 2023. godinu	Izvršenje 2023. godine	Index 5/4
1	2	3	4	5
I	Lijekovi	99.973.500	97.527.133	104
1.	Gotovi lijekovi	75.500.500	75.415.891	100
2.	Ampulirani lijekovi	3.150.000	2.628.287	83
3.	Magistralni lijekovi	680.000	695.039	102
4.	Lijekovi po posebnim programima	5.220.000	4.250.765	81
5.	Naknada za uslugu izdavanja lijekova	10.200.000	10.051.557	99
6.	Naknada za dežurne apoteke	2.733.000	2.484.000	91
7.	Sanitetski materijal uz insulin	1.450.000	1.440.407	99
8.	Sredstva za pomoć u nabavci lijekova koji nisu dio Liste lijekova za KS	500.000	351.064	70
9.	Refundacija skupih lijekova za liječenje COVID-a	90.000	0	0
10.	Finansiranje prava osiguranih lica na lijekove koji se koriste u postupku medicinski potpomognute oplodnje	450.000	210.123	47

Troškovi gotovih lijekova (troškovi lijekova sa A i B Liste lijekova Kantona) realizuju se u skladu s ugovorima o pružanju farmaceutskih usluga i snabdijevanju medicinskim sredstvima osiguranih lica (u daljem tekstu: ugovori o pružanju farmaceutskih usluga) koje je Zavod zaključio sa apotekama. Odlukom o utvrđivanju osnova, kriterija i mjerila za zaključivanje ugovora o pružanju zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja za osigurane osobe sa područja Kantona Sarajevo i načinu organiziranja i finansiranja zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja za 2023. godinu³⁹ definisano je da će Zavod putem javnog poziva pozvati/ponuditi zaključivanje ugovora za izdavanje lijekova na recept (farmaceutske usluge) zdravstvenim ustanovama apotekarske djelatnosti i privatnim apotekama koji imaju rješenje nadležnog ministarstva za obavljanje djelatnosti. Upravni odbor je 22. 12. 2022. donio Zaključak kojim se daje saglasnost direktoru Zavoda da potpiše ugovore o pružanju farmaceutskih usluga sa apotekama sa kojima je Zavod imao zaključene ugovore na 31. 12. 2022. godine, na period od 1. 1. 2023. do okončanja postupka ugovaranja po provedenim procedurama utvrđenim posebnim propisima, te da se u periodu važenja privremenog finansiranja obaveze po ugovorima finansiraju srazmjerno sredstvima utrošenim u istom periodu, a najviše do tromjesečnog prosjeka za prethodnu fiskalnu godinu. Nakon usvajanja Finansijskog plana za 2023. godinu, Upravni odbor dao je 3. 4. 2023. saglasnost direktoru Zavoda da zaključi ugovore o pružanju farmaceutskih usluga sa 62 apoteke sa kojima je Zavod već imao zaključene ugovore od januara 2023. godine, na period od 1. 4. 2023. do 31. 12. 2024. godine, nakon čega su prestali da važe ugovori zaključeni u januaru 2023. godine. Vlada Kantona donijela je 21. 12. 2023. novu Odluku o utvrđivanju osnova, kriterija i mjerila za zaključivanje ugovora o pružanju zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja za osigurane osobe sa područja Kantona Sarajevo i načinu organiziranja i finansiranja zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja,⁴⁰ kojom je definisano da će za usluge izdavanja lijekova na recept (farmaceutskih usluga), Zavod ponuditi zaključivanje ugovora zdravstvenim ustanovama apotekarske djelatnosti i privatnim apotekama koje imaju rješenje nadležnog ministarstva za obavljanje djelatnosti i sjedište ili registrovani ogranak/poslovnu jedinicu na području Kantona Sarajevo.

³⁹ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 52/22

⁴⁰ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 1/24

Zavod nije raspisao javni poziv za zaključivanje ovih ugovora, ali je zaključio ugovore o pružanju farmaceutskih usluga sa svim apotekama koje imaju rješenje resornog Ministarstva za obavljanje farmaceutske djelatnosti i koje su zainteresovane za zaključenje ugovora sa Zavodom.

Ugovorima o pružanju farmaceutskih usluga utvrđeno je da su apoteke obavezne pratiti izdavanje lijekova i medicinskih sredstava primjenom softverskog programa, te da su dužne izvršiti integraciju softverskog programa sa IIS-om (aplikacijom eApoteka) u roku od 30 dana od dana potpisivanja ugovora. Definirano je i da će se fakturisanje lijekova vršiti po cijenama koje su utvrđene u važećim listama lijekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava Zavoda, a za izdavanje ovih lijekova u skladu s Odlukom Upravnog odbora utvrđena je naknada u iznosu od 1,90 KM (sa PDV-om) po receptu, koja može biti promijenjena novom odlukom Upravnog odbora. Za izdavanje ampuliranih lijekova, ugovorima je utvrđeno da naknada iznosi 6% na cijenu lijeka (sa PDV-om), a da se magistralni lijekovi propisani na recept izdaju bez naknade. Detaljnije o načinu kontrole izdavanja lijekova pojašnjeno je u tački 7.1.2.2.9 Izvještaja.

Troškovi ampuliranih lijekova realizuju se na osnovu zaključenih ugovora o pružanju farmaceutskih usluga sa dvije ugovorne apoteke: JU „Apoteke Sarajevo“ i PZU „Apoteka Dina“. Ugovorne apoteke isporučuju ampulirane lijekove direktno primarnim zdravstvenim ustanovama, a na osnovu njihovog prethodno odobrenog zahtjeva od Zavoda. Detaljnije u vezi s načinom nabavke ovih lijekova obrazloženo je u tački 9. Izvještaja.

Naknada za uslugu izdavanja lijekova utvrđena je Odlukom Upravnog odbora Zavoda od 27. 1. 2020. godine, u iznosu od 1,90 KM (sa PDV-om) po izdatom receptu. Ove naknade se obračunavaju, fakturišu i kontrolišu u skladu sa podacima koje generiše IIS (aplikacija eApoteka).

Naknade za dežurne apoteke regulisane su zaključenim ugovorima o farmaceutskim uslugama, kojima je utvrđena naknada za organizovanje dežurstva u iznosu od 23.000 KM mjesečno, za ukupno devet apoteka/organizacionih jedinica.

Troškovi lijekova po posebnim Programima odnose se na 10 protokola o realizaciji posebnih programa: Enteralna prehrana (1.313.741 KM), Reumatoidni artritis za odrasle (1.023.535 KM), Hormon rasta (908.182 KM), Juvenilni idiopatski artritis kod djece (312.366 KM), Bezglutensko brašno (238.654 KM), Akromegalija i neuroendokrini tumor (145.256 KM), Palijativna njega (142.711 KM), Cistična fibroza (127.069 KM), Plućna hipertenzija (32.693 KM) i Tuberkulostatici (6.558 KM). Ovi protokoli zaključeni su između Zavoda, resornog Ministarstva, zdravstvenih ustanova i ugovornih apoteka, s ciljem obezbjeđenja lijekova za pacijente koji su im životno značajni, a nisu na Listi lijekova Kantona Sarajevo, ili su nedostupni pri FZZOIR-u.

Troškovi nabavke lijekova koji nisu dio Liste lijekova Kantona Sarajevo realizuju se u skladu s Pravilnikom o priznavanju troškova nabavke skupih COVID lijekova i lijekova koji nisu obuhvaćeni Listom lijekova Kantona Sarajevo, kojeg je donio kantonalni ministar zdravstva. U specifičnim medicinski indiciranim slučajevima osigurava se refundacija sredstava za lijekove koji nisu dio pozitivne liste lijekova, a po preporuci ljekara su neophodni za adekvatno provođenje liječenja pacijenta, kada lijekovima sa liste nisu postignuti željeni efekti. Ministar zdravstva Kantona Sarajevo formirao je Komisiju za odobravanje refundacije lijekova koji nisu obuhvaćeni Listom lijekova i IVF lijekova, koja razmatra zahtjeve osiguranih lica za refundaciju sredstava, te upućuje prijedlog direktoru Zavoda za donošenje odluke o refundaciji.

7.1.2.2.6 Ortopedska pomagala i druga medicinska sredstva

Troškovi ortopedskih pomagala i drugih medicinskih sredstava iskazani su u iznosu od 15.462.946 KM, a njihovu strukturu čine: medicinska sredstva kod šećerne bolesti (4.126.004 KM), pelene i anatomske ulošci (2.407.116 KM), elektrostimulator srca sa pripadajućom elektrodom (1.410.805 KM), stomatološka medicinska sredstva (1.323.563 KM), sredstva za gastrointestinalni i urogenitalni sistem (1.081.231 KM), endoproteze zglobova (933.785 KM), slušna medicinska sredstva (758.573 KM), protetička sredstva (697.377 KM) i ostalo (2.724.492 KM).

Sredstva po ovom osnovu su se realizovala na osnovu ispostavljenih faktura ugovornih apoteka i specijaliziranih trgovina za promet medicinskim sredstvima na malo sa kojima je Zavod zaključio ugovore, kao i na osnovu faktura ugovornih javnih zdravstvenih ustanova za medicinska sredstva koja se ugrađuju pri operativnim zahvatima. Također, dio sredstava za ovu namjenu je realizovan na osnovu pojedinačnih odluka o refundaciji ovih sredstava osiguranim licima, a koje donosi direktor Zavoda na prijedlog Komisije za odobravanje pomoći za liječenje u inostranstvu, nabavku medicinskih pomagala i liječenja van ugovornih zdravstvenih ustanova ili na osnovu zahtjeva osiguranog lica za refundaciju sredstava lično plaćenih za nabavku medicinskog sredstva za koje je Zavod prethodno utvrdio pravo korištenja.

Pravo na ortopedska i druga pomagala propisano je članom 33. Zakona o zdravstvenom osiguranju. Način i uslovi ostvarivanja tih prava utvrđeni su Uredbom o obimu, uslovima i načinu ostvarivanja prava osiguranih lica Kantona Sarajevo na medicinska sredstva (u daljnjem tekstu: Uredba o medicinskim sredstvima),⁴¹ čiji je sastavni dio Lista medicinskih pomagala (u daljnjem tekstu: Lista), kojom je utvrđena vrsta medicinskih sredstava, indikacije za odobravanje i popisivanje, rokovi korištenja, karakteristike i materijali od kojih su izrađena medicinska sredstva.

Postupajući po preporuci koju je Ured za reviziju dao u izvještaju o finansijskoj reviziji Zavoda za 2021. godinu, Upravni odbor Zavoda je usvojio Prijedlog izmjena i dopuna Uredbe o medicinskim sredstvima, u dijelu načina nabavke medicinskih sredstava putem provođenja postupka javne nabavke, te je isti upućen resornom Ministarstvu i Vladi Kantona na daljnje postupanje. Vlada Kantona je 6. 10. 2022. godine donijela Uredbu o izmjenama i dopunama Uredbe o medicinskim sredstvima,⁴² kojom je definisano da će Zavod za potrebe ugovaranja isporučioaca medicinskih sredstava provesti postupak javne nabavke i to: za medicinska sredstva koja se izrađuju i/ili prilagođavaju individualnim potrebama osiguranih lica, Zavod će izvršiti ugovaranje sa isporučiocima na osnovu provedenog javnog poziva; za medicinska sredstva koja se ugrađuju pri operativnim zahvatima u bolničkim zdravstvenim ustanovama, proceduru nabavke provodi zdravstvena ustanova; za ostala medicinska sredstva, odnosno medicinska sredstva koja se serijski proizvode i ne prilagođavaju namjenski pojedinom osiguranom licu, Zavod će provesti javnu nabavku i izabrati najpovoljnijeg ponuđača za svako pojedinačno medicinsko sredstvo. Pored toga, navedenim izmjenama i dopunama Uredbe definisano je da je učešće Zavoda u nabavci medicinskog sredstva iznos koji se finansira iz obaveznog zdravstvenog osiguranja za svako pojedinačno medicinsko sredstvo sa Liste i da se utvrđuje u visini cijene postignute u proceduri javne nabavke, izuzev za medicinska sredstva koja se izrađuju i/ili prilagođavaju individualnim potrebama osiguranih lica i za medicinska sredstva koja se ugrađuju pri operativnim zahvatima, za koja se učešće Zavoda utvrđuje odlukom Upravnog odbora. Također, definisano je da se učešće Zavoda utvrđuje na osnovu postojeće cijene medicinskog sredstva, promjene cijene na tržištu, uporedne cijene medicinskog sredstva u okruženju i raspoloživih sredstava Zavoda.

U skladu s navedenim izmjenama i dopunama Uredbe o medicinskim sredstvima od 6. 10. 2022. godine, Zavod je u Planu javnih nabavki za 2023. predvidio pokretanje otvorenog postupka nabavke medicinskih sredstava, a predviđeni period pokretanja postupka bio je u III kvartalu. Međutim, ovaj postupak nije pokrenut. Naime, u januaru 2022. godine formirana je radna grupa čiji je zadatak bio da na osnovu ispitivanja tržišta, utvrdi metodologiju i sačini prijedlog odluke o visini učešća Zavoda u cijeni medicinskih sredstava. Radna grupa je uputila dopise sa zahtjevom za dostavu podataka o cijenama medicinskih sredstava na 92 različite adrese, a 38 potencijalnih dobavljača je dostavilo odgovore. Nakon toga, v.d. direktorica donijela je Metodologiju za utvrđivanje učešća Zavoda u cijeni medicinskih sredstava, kojom je definisano da će u svrhu izrade prijedloga učešća Zavoda, radna grupa uraditi prikupljanje i analizu podataka na način propisan članom 28. stav 3. Uredbe o medicinskim sredstvima i njenim izmjenama i dopunama. Također, ovom Metodologijom je definisano i da će se prijedlog učešća utvrditi kao prosječna cijena iznosa postojećeg učešća Zavoda, utvrđenog prosječnog učešća za region (ili dostupne cijene), utvrđenog prosječnog učešća u BiH (ili dostupne cijene) i najniže cijene dobavljača.

⁴¹ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 22/20, 30/21, 42/22, 48/22 i 21/23

⁴² „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 42/22

Na osnovu sačinjenog prijedloga o visini učešća Zavoda, Upravni odbor je u skladu s Uredbom o medicinskim sredstvima⁴³ donio 11. 5. 2022. godine Odluku o visini učešća Zavoda u cijeni medicinskih sredstava (u daljnjem tekstu: Odluka o visini učešća), kao maksimalni iznos učešća koji Zavod priznaje. Ovom Odlukom je definisano da će se ona primjenjivati po zaključenju ugovora sa isporučiocima, a nakon javnog poziva. Nakon izmjene Uredbe o medicinskim sredstvima od 6. 10. 2022. godine, Upravni odbor je donio 16. 12. 2022. godine Odluku o izmjenama Odluke o visini učešća, kojom je za određena medicinska sredstva povećano učešće, uvrštena su dva nova pomagala, te je utvrđeno da će ova Odluka ostati na snazi do zaključenja ugovora po postupcima provedenim u skladu s članom 19. Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o medicinskim sredstvima,⁴⁴ kojim je predviđeno da se medicinska sredstva koja se serijski proizvode nabavljaju provođenjem postupka javne nabavke. Također, članom 72. navedene Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o medicinskim sredstvima i članom 4. Odluke o izmjenama Odluke o visini učešća, definisano je da će se u prelaznom periodu do potpisivanja novih ugovora sa isporučiocima medicinskih sredstava, a nakon provedenih postupaka u skladu s članom 19. Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o medicinskim sredstvima, ostvarivanje prava vršiti putem ugovornih isporučilaca. Status ugovornih isporučilaca imaju ovlaštene distributeri medicinskih sredstava na malo koji su registrovani u skladu sa Zakonom i sa kojima Zavod, na osnovu njihovog zahtjeva, zaključi ugovor pod jednakim uslovima za sve. Kako je prezentirano, u toku 2023. godine, na snazi su bili ugovori o isporuci ortopedskih pomagala i drugih medicinskih sredstava, koje je Zavod zaključio sa 23 isporučioce, od čega 14 ugovora datira iz ranijeg perioda kada je na snazi bila Uredba o medicinskim sredstvima iz 2007. godine,⁴⁵ a koja je stavljena van snage donošenjem nove Uredbe 2020. godine. Naime, u skladu s članom 72. Uredbe o medicinskim sredstvima (iz 2020. godine), Zavod je u toku 2023. godine zaključio ugovore na osnovu podnesenih zahtjeva/molbi sa osam specijaliziranih trgovina za promet medicinskim sredstvima.

Međutim, nakon izmjene i dopune Uredbe o medicinskim sredstvima od 6. 10. 2022. godine „Savez ratnih vojnih invalida“ i „Savez ratnih vojnih invalida paraplegičara Kantona Sarajevo“ uputili su Vladi Kantona inicijativu za izmjenu Uredbe u dijelu načina nabavke serijskih medicinskih sredstava koja se serijski proizvode. Nakon toga, Zavod je uputio Zahtjev Agenciji za javne nabavke BiH za mišljenje o primjeni Zakona o javnim nabavkama u postupcima nabavke medicinskih sredstava. Agencija za javne nabavke BiH je u svom odgovoru od 1. 12. 2022. godine, navela da nabavka ortopedskih pomagala koja se subvencioniraju i kod kojih se radi o tačno određenoj kategoriji korisnika, ne podliježe primjeni Zakona o javnim nabavkama. Vlada Kantona je 14. 9. 2023. godine donijela Zaključak kojim se prihvata Inicijativa Unije osoba i organizacija osoba sa invaliditetom Federacije BiH- ogranak Kantona Sarajevo za izmjenom Uredbe o medicinskim sredstvima, u dijelu obezbjeđenja medicinskih sredstava koja se serijski proizvode, putem javnog poziva, a ne javne nabavke. Za realizaciju Zaključka zaduženo je resorno Ministarstvo, koje je 27. 9. 2023. godine dostavilo Zavodu dopis u kojem je naložilo Zavodu da poduzme sve aktivnosti na izmjeni člana 19. stav 1. tačka c. Uredbe o medicinskim pomagalima na razmatranje Vladi Kantona, te da isti dostavi putem resornog Ministarstva Vladi Kantona. Postupajući po navedenom, Zavod je pripremio Prijedlog izmjena i dopuna Odluke o medicinskim pomagalima, a Vlada Kantona je 21. 12. 2023. godine donijela Odluku o izmjenama i dopunama Uredbe o medicinskim sredstvima,⁴⁶ kojom je utvrđeno da će se za medicinska sredstva koja se serijski proizvode i ne prilagođavaju namjenski pojedinom osiguranom licu, Zavod izvršiti ugovaranje sa isporučiocima na osnovu provedenog javnog poziva.

Nakon što je donesena izmjena i dopune Uredbe o medicinskim sredstvima iz decembra 2023, Zavod je izvršio istraživanje tržišta u januaru 2024. na način da je poslalo na e-mail adrese 39 potencijalnih dobavljača, a odgovor je dobio od njih 17 ortopedskih kuća. Direktor Zavoda donio je 8. 2. 2024. Metodologiju za utvrđivanje učešća Zavoda u cijeni medicinskih sredstava, kojom je definisano da se učešće Zavoda utvrđuje na osnovu postojeće cijene medicinskog sredstva, promjene cijena na tržištu, uporedne cijene medicinskog sredstva u okruženju i raspoloživih sredstava Zavoda.

⁴³ „Sl. novine Kantona Sarajevo“ br. 22/20 i 30/21

⁴⁴ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 42/22

⁴⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 38/07, 29/08 i 40/14 - van snage

⁴⁶ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 1/24

Nakon što je radna grupa izvršila istraživanje tržišta na način utvrđen navedenom Metodologijom, Zavod je 4. 3. 2024. godine objavio javni poziv za dostavljanje prijave za zaključenje ugovora za isporuku medicinskih sredstava osiguranim licima.

7.1.2.2.7 Troškovi postojećeg integralnog informacionog sistema

Troškovi postojećeg integralnog informacionog sistema iskazani su u iznosu od 1.720.741 KM, od čega su najznačajniji troškovi održavanja u iznosu od 1.377.160 KM, što se odnosi na realizaciju tri ugovora potpisana sa dobavljačima: Medit d.o.o. Sarajevo za usluge osnovnog i dodatnog održavanja postojećeg informacionog sistema (965.250 KM), Berg d.o.o. Sarajevo za usluge mjesečnog održavanja za 11 mjeseci (315.315 KM) i Wizard Health d.d. Mostar za održavanje LIS-a (96.595 KM).

Ugovor za usluge održavanja EIS/BIS i eOSA sistema sa konzorcijem Medit d.o.o. Sarajevo i E-Medit d.o.o. Sarajevo (nakon provođenja otvorenog postupka), u vrijednosti od 1.100.000 KM (sa PDV-om), zaključen je 20. 12. 2022. godine na period od 1. 4. 2023. do 31. 3. 2024. godine. Ovim ugovorom je definisano plaćanje po ispostavljanju mjesečnih faktura u dvanaest jednakih rata u roku od 60 dana od dana zaprimanja ispravne fakture (ukupno 107.250 KM mjesečno). U sklopu integralnog informacionog sistema Zavoda koriste se sljedeće aplikacije: BIS - Bolnički informacioni sistem koji koristi KCUS i Opća bolnica; AIS – Ambulantno-informacioni sistem u Domu zdravlja KS i u svim ugovornim zdravstvenim institucijama na području Kantona Sarajevo; eOSA – Jedinstveni informacioni sistem Zavoda i kontrolno-izvještajni sistem Zavoda; eDoktor – sistem propisivanja lijekova i evidencije posjeta u timovima porodične medicine i konsultativno-specijalističkim službama; eApoteka – sistem realizacije i kontrole propisanih lijekova u apotekama na nivou Kantona Sarajevo; eReceipt (proširen sa kontrolnim mehanizmom); mReceipt – mobilna aplikacija za propisivanje recepata i eBolovanje.

Ugovor o održavanju PACS sistema potpisan je 1. 2. 2023. godine (nakon provedenog otvorenog postupka) sa dobavljačem Berg d.o.o. Sarajevo, na period od 12 mjeseci. Predmetnim ugovorom regulisano je pružanje usluga održavanja hardverske i softverske opreme na kojoj se snimaju, obrađuju i pohranjuju podaci PACS sistema, uključujući postojeću opremu (hardver, sistemski aplikativni softver i licence, svu postojeću korisničku radiološku i dijagnostičku rendgensku opremu), uključujući i licence za rad te opreme, koja je u funkciji u sedam ustanova na području Kantona Sarajevo i priključena na PACS sistem. Shodno ugovoru, plaćanje je vršeno po ispostavljenim mjesečnim fakturama za 11 mjeseci 2023. godine, u iznosima od po 28.665 KM.

Okvirni sporazum o održavanju laboratorijskog informacionog sistema (LIS-a) zaključen je 17. 8. 2023. godine na period od tri godine sa dobavljačem Wizard Health d.d. Mostar (nakon provedenog otvorenog postupka). Ugovorom je regulisano održavanje licenci i uređaja za povezivanje analizatora sa LIS-om i dvosmjerne integracije sa AIS/BIS zdravstvenim informacionim sistemom, i održavanje LIS-a za neograničen broj trajnih korisničkih licenci na nivou zdravstvenog sistema u Kantonu. Sporazumom je definisano, da će se plaćanje vršiti po ispostavljenim mjesečnim fakturama, te je plaćanje u toku 2023. godine izvršeno za tri mjesečne fakture u iznosu od po 32.198 KM.

Prema pismenom obrazloženju, u proteklom periodu Zavod je izvršio prijem dva nova zaposlenika u Odjeljenje za IT odjel (koji su i napustila dva zaposlenika). Međutim, nije prezentovana dokumentacija da je postupljeno po preporukama eksterne IT revizije angažovane na zahtjev Zavoda iz proteklog perioda, kao i naše revizije za 2019. i 2021. godinu koje se odnose na jačanje vlastitih internih kapaciteta u oblasti upravljanja informacionim sistemima i obukom zaposlenih za njegovo održavanje.

Preporuka:

- ***potrebno je preispitati mogućnost samostalnog održavanja informacionih sistema u vlastitoj režiji s ciljem optimizacije trošenja javnih sredstava.***

7.1.2.2.8 Izdaci po osnovu drugih samostalnih djelatnosti i povremenog samostalnog rada

Izdaci po osnovu drugih samostalnih djelatnosti i povremenog samostalnog rada, iskazani u ukupnom bruto iznosu od 159.147 KM, odnose se na troškove naknada za komisije (109.253 KM, od čega se neto 93.340 KM), naknade za upravni odbor (44.143 KM) i naknade po osnovu angažovanja eksperata i supervizora (5.751 KM).

Izdaci za rad komisija iskazani su iznosu od 109.253 KM odnose se na naknade članovima komisija formiranih po odlukama Upravnog odbora Zavoda i Rješenjima Vlade Kantona i resornog Ministarstva, a koji nisu zaposlenici Zavoda. Obavljenom revizijom utvrdili smo da su naknade članovima komisija koji su zaposlenici Zavoda imale tretman plaće, u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak,⁴⁷ Zakonom o doprinosima,⁴⁸ Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak⁴⁹ i Pravilnikom o načinu obračunavanja i uplate doprinosa.⁵⁰

Izdaci za članove Upravnog odbora nastali su po osnovu Uredbe o određivanju visine plaća i naknada organa upravljanja, i drugih organa institucija Kantona Sarajevo kantonalnih javnih preduzeća i javnih ustanova čiji je osnivač Kanton Sarajevo, kojom je definisano da predsjedniku Upravnog odbora pripada naknada u iznosu od 15% od plaće direktora, dok članovima pripada naknada u iznosu naknade za predsjednika Upravnog odbora, umanjena za 25%. Obračun i isplata naknada predsjedniku i članovima Upravnog odbora, izvršeni su u skladu s ovom Uredbom.

7.1.2.2.9 Kontrola izvršenja ugovorenih zdravstvenih usluga

Pravilnikom o unutrašnjoj sistematizaciji Stručne službe Zavoda i njegovim izmjenama i dopunama uređen je način rada i rukovođenja Zavodom, te opis radnih mjesta u okviru sedam organizacionih jedinica. Jedna od organizacionih jedinica Zavoda je Služba za medicinske i farmaceutske poslove koja obavlja svoje poslove u okviru Odjeljenja za medicinske poslove i Odjeljenje za kontrolu. U okviru Odjela za medicinske poslove i Odjela za kontrolu od sistematizovanih pet popunjeno je samo jedno radno mjesto stručnog savjetnika za kontrolu-kontrolor, u čijem opisu poslova, između ostalog, stoji da: obavlja nadzor nad poslovanjem ugovornih subjekata Zavoda, prema potpisanim ugovorima o pružanju zdravstvene zaštite; kontroliše opravdanost privremene spriječenosti za rad i pravilnost izdatih doznaka, kao i ugovorne obaveze u javnim i privatnim zdravstvenim ustanovama sa kojima Zavod ima sklopljen ugovor; kontroliše propisivanje lijekova i medicinska pomagala na teret sredstava Zavoda, saraduje sa Institutom za medicinska vještačenja FBiH u vezi ocjene radne sposobnosti, te podnosi prigovore na ocjenu Prvostepene komisije o utvrđivanju privremene spriječenosti za rad. Postupajući po preporuci Ureda za reviziju nakon obavljene revizije za 2021. godinu, Zavod je u toku 2022. godine izvršio prijem dva zaposlenika na radna mjesta: voditelj odjela za kontrolu i stručni savjetnik za medicinske poslove. I pored toga što je Zavod poduzimao aktivnosti na popunjavanju određenog broja radnih mjesta u okviru Službe za medicinske i farmaceutske poslove, i dalje je od pet sistematizovanih radnih mjesta stručnih savjetnika za kontrolu-kontrolora, popunjeno samo jedno navedeno radno mjesto sa 31. 12. 2023. godine.

Prema Planu rada Odjeljenja za kontrolu za 2023. godinu, planirane su svakodnevne analize doznaka preko 42 dana, novootvorenih bolovanja, propisivanja lijekova (Pozitivna lista lijekova i lijekova koji se finansiraju po osnovu Protokola Zavoda), ortopedskih i drugih pomagala; kontrola ugovornih ustanova koje pružaju usluge produženog bolničkog liječenja u banjsko rehabilitacionim uslovima i kontrola ugovornih obaveza kod domova zdravlja (ambulante porodične medicine). Prema prezentiranom izvještaju Odjeljenja za kontrolu, u 2023. godini provedeno je 9.773 kontrolnih aktivnosti koje se odnose na kontrole bolovanja, nakon čega su sačinjavani izvještaji.

⁴⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 10/08, 9/10, 44/11, 7/13, 65/13

⁴⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16, 34/18, 99/19, 4/21 i 06/23

⁴⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 48/21, 77/21, 20/22, 57/22, 05/23, 85/23 i 97/23

⁵⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 64/08, 81/08, 98/15, 6/17, 38/17, 39/18, 12/21, 6/22 i 19/23

U slučaju utvrđenih nepravilnosti (utvrđene su nepravilnosti kod 30 bolovanja), sačinjeni izvještaji se dostavljaju direktorima ugovornih zdravstvenih ustanova u kojima je bolovanje vođeno, date su preporuke da se preispita činjenično stanje navedeno u izvještaju i da se preduzmu mjere iz njihovih nadležnosti prema licima koja ne poštuju odredbe Pravilnika o postupku i kriterijima za utvrđivanje privremene spriječenosti za rad osiguranika i o istom obavijeste Zavod. Od direktora ugovornih zdravstvenih ustanova po ovim pitanju je dobiveno 27 odgovora o poduzetim mjerama.

Ugovorima o pružanju farmaceutskih usluga utvrđeno je da su apoteke obavezne pratiti izdavanje lijekova i medicinskih sredstava primjenom softverskog programa. Zavod za potrebe praćenja i kontrolu fakturisanja izdatih lijekova na recept, u okviru IIS-a, koristi posebnu aplikaciju eApoteka, kroz koji se vrši promet lijekova na teret Zavoda, a izdavanje lijekova u ovoj aplikaciji vrši se prema instrukcijama i uputstvima koje izdaje Zavod. Svaki zaposlenik ugovornih apoteka dužan je koristiti vlastiti personalizirani korisnički račun u IIS-u, odnosno u aplikaciji eApoteka. Zavod prvog radnog dana u narednom mjesecu putem aplikacije eApoteka odobrava preliminarni obračun za realizovane recepte iz prethodnog mjeseca, a apoteke u roku od tri dana imaju mogućnost da zahtijevaju korekcije. Nakon toga, Zavod putem aplikacije eApoteka dostavlja svim apotekama konačni validirani osnov i strukturu za fakturisanje, na osnovu koje apoteke dostavljaju fakture Zavodu. Ovjera i kontrola dostavljenih mjesečnih faktura apoteka vrši u skladu s Procedurom kontrole faktura ispostavljenih po osnovu izdatih lijekova na recept. Pored toga, zaključenim ugovorima sa apotekama definisano je da radi kontrole namjenskog trošenja sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, Zavod ima pravo kontrole provođenja obaveza apoteke koje proizilaze iz ugovora, a da je apoteka dužna dozvoliti nesmetanu kontrolu ovlaštenim predstavnicima Zavoda, te im dati na uvid svu traženu dokumentaciju relevantnu za provođenje kontrole. U skladu s Procedurom kontrole faktura ispostavljenih po osnovu izdatih lijekova na recept, izvršena je kontrola recepata na mjesečnom nivou za sve ugovorne apoteke, te u slučajevima kad su utvrđene odstupanja, Zavod je vršio povrat faktura ugovornim apotekama, nakon čega su one vršile potrebne korekcije i dostavljale ispravne fakture sa knjižnim odobrenjem za utvrđeni propust. Kako je prezentirano u toku 2023. godine, nije obavljena kontrola u prostorijama ugovornih apoteka. Naime, u julu 2022. godine, direktor je donio Proceduru kontrole ugovornih apoteka Zavoda, kojom je definisano da se kontrole ugovornih apoteka obavljaju kao redovne i vanredne kontrole, a da se redovne kontrole obavljaju u pravilu jednom u dvije godine i to za najmanje jednu od lokacija svake ugovorne apoteke ukoliko ima više ogranaka, odnosno jednom u tri godine ukoliko se radi o privatnoj apoteci koja posluje na samo jednoj lokaciji. Međutim, nakon toga donesen je 28. 12. 2023. godine Pravilnik o načinu provođenja nadzora i kontrole ugovornih ustanova Zavoda, kojim je predviđeno da se planom i programom redovnih kontrola za tekuću godinu, obuhvataju najznačajnije kontrole minimalno pet apoteka za isporuku lijekova. U skladu s tim, direktor Zavoda je 30. 1. 2024. godine, donio Plan i program provođenja redovnih nadzornih i kontrolnih poslova u 2024. godini, kojim je predviđeno da se izvrši kontrola izdavanja lijekova koji se finansiraju po osnovu posebnih Protokola za programske lijekove i kontrola obaveza definisanih ugovorima o farmaceutskim uslugama. U skladu s navedenim Planom, u martu 2024. godine, izvršena je kontrola izdavanja lijekova koji se finansiraju po osnovu posebnih Protokola za programske lijekove u pet ugovornih apoteka.

Članom 27. Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o listi lijekova Kantona Sarajevo od 19. 10. 2023. godine,⁵¹ definisano je da u slučaju da kontrolor Zavoda ili nadležni inspektor utvrde da se ovlašteni ljekar i ugovorna apoteka ne pridržavaju odredba ove Odluke i drugih propisa koji regulišu pitanje propisivanja i izdavanja lijekova, odnosno utvrde nepravilnosti u propisivanju i izdavanju lijekova na recept dužni su predložiti: umanjenja sredstva zdravstvenoj ustanovi, odnosno ljekaru ili apoteci koji su načinili propuste u propisivanju i izdavanju lijekova; oduzimanje ovlaštenja za propisivanje lijekova na teret Zavoda; i raskidanje ugovora sa ugovornom apotekom. Prema prezentiranoj dokumentaciji, u pojedinim slučajevima kada su prilikom obavljanja kontrola utvrđene određene nepravilnosti u načinu izdavanja lijekova, Zavod je upućivao pismena upozorenja ugovornim apotekama, te je poduzeo i druge dodatne aktivnosti kako bi se otklonile utvrđene nepravilnosti.

⁵¹ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 44/23

U okviru Odjeljenja za kontrolu svakodnevno se vrši nadzor nad racionalnim i opravdanim propisivanjem i izdavanjem lijekova za sve osiguranike koji se finansiraju po osnovu propisanih Protokola o realizaciji određenih programa. Pored toga, provode se i povremene (vanredne) kontrole: propisivanja i izdavanja lijekova po zahtjevu Službe za farmaceutske poslove u skladu s važećom Odlukom o pozitivnoj listi lijekova Kantona Sarajevo; izdavanja saglasnosti za banjsko liječenje; pridržavanje zakonskih i podzakonskih propisa i ugovornih odredbi u ustanovama za medicinsku rehabilitaciju i banjsko liječenje; i kontrole u ambulantomatima porodične medicine u zdravstvenim ustanovama. Uvidom u prezentirane Izvještaje, konstatovane su nepravilnosti pri provođenju navedenih kontrola: ovlašteni ljekari nisu dostavljali tromjesečne izvještaje o osiguranicima uključenim u određene Protokole o realizaciji određenih programa liječenja, a u ambulantomatima porodične medicine nisu pravilno vođene elektronske evidencije u intervenciji.

U toku 2023. godine sa aspekta proširenja obima prava osiguranika Kantona Sarajevo, uvedeno je novo pravo korištenja usluga palijativne njege, a zaključeni su i ugovori sa privatnim zdravstvenim ustanovama za pružanje deficitarnih usluga. Kontrolu i nadzor nad navedenim poslovima je obavljalo Odjeljenje za medicinske poslove.

Odlukom o davanju saglasnosti Vlade Kantona na Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Stručne službe Zavoda od 22. 6. 2022. godine, formirana je nova organizaciona jedinica Zavoda Služba za kvalitet i nadzor, u kojoj je sistematizovano pet radnih mjesta, a na 31. 12. 2023. godine bila su popunjena dva radna mjesta.

Odlukom direktora o imenovanju menadžera projekta za praćenje realizacije ugovora o pružanju zdravstvene zaštite zaključenim sa javnim zdravstvenim ustanovama od 23. 10. 2023. godine, imenovani su menadžer projekta i zamjenik menadžera projekta. Imenovani su zaduženi da prate obavljanje kontrole i nadzora nad realizacijom ugovora o pružanju zdravstvene zaštite zaključenim sa javnim zdravstvenim ustanovama kroz praćenje i mjesečno izvještavanje direktora Zavoda o realizaciji ugovora sa pružaocima usluga, uz predlaganje dodatnih aktivnosti s ciljem adekvatne realizacije zaključenih ugovora ili poduzimanju korektivnih aktivnosti. Menadžer projekta je u obavezi integralni izvještaj o praćenju realizacije navedenih ugovora na godišnjem nivou dostaviti direktoru Zavoda najkasnije do 31. 1. naredne godine. Uočena postupanja zdravstvenih ustanova koja nisu u skladu s odredbama zaključenih ugovora, a utvrđena u sačinjenim izvještajima menadžera projekta, dostavljaju se na postupanje Odjeljenju za kontrolu, koje je u obavezi mjesečno izvještavati menadžera projekta o poduzetim kontrolnim aktivnostima.⁵² Uvidom u prezentirani Izvještaj o praćenju realizacije ugovora o pružanju zdravstvene zaštite zaključenih sa javnim zdravstvenim ustanovama za 2023. godinu (sačinjen na osnovu dva mjesečna izvještaja za novembar i decembar 2023. godine), konstatovano je da se neke ugovorne obaveze djelimično poštuju kao i da se u potpunosti poštuju ugovorne obaveze koje se odnose na naknadu za finansiranje, kontrolu sredstava participacije, kontrolu sredstava koja su umanjena zbog nepružanja određenih zdravstvenih usluga, kontrolu sredstava doznačenih po osnovu pruženih usluga inoosiguranicima. Izrada izvještaja za prvi kvartal 2024. godine je u toku.

Postupajući po preporuci nakon obavljene revizije za 2021. godinu, direktor je donio Proceduru o radu stručnih saradnika za kontrolu iz oblasti zdravstvene zaštite - kontrolora 31. 8. 2023. godine i Upravni odbor je 28. 12. 2023. godine usvojio Pravilnik o načinu provođenja nadzora i kontrole ugovornih subjekata Zavoda, kojima su predviđene sljedeće vrste nadzora odnosno kontrole: izvršenja obaveza po osnovu zaključenih ugovora sa zdravstvenim ustanovama/lječilištima, apotekama i ugovornim isporučiteljima medicinskih sredstava; propisivanje, izdavanje i evidencije lijekova i medicinskih sredstava osiguranim osobama Zavoda; propisivanje i izdavanje lijekova koji se finansiraju po posebnim programima; propisivanje i korištenje privremene spriječenosti za rad osiguranika Zavoda i provjeravanje tačnosti podataka i činjenica iz izvještaja ugovornih subjekata. U navedenom Pravilniku je definisano da direktor Zavoda, na osnovu službene zabilješke kontrolora u kojima su konstatovane radnje koje čine povredu ugovorne obaveze, može ukoliko se radi o teškoj povredi ugovornih obaveza izreći mjeru opomene pred raskid ugovora, izdati nalog za vanrednu kontrolu kod ugovornog subjekta i o tome obavijestiti Upravni odbor.

⁵² Izmjenama Odluke o imenovanju menadžera projekta od 31. 1. 2024. godine definisano je da se sačinjavaju kvartalni izvještaji direktoru Zavoda o obavljenoj kontroli i nadzoru nad realizacijom ugovora o pružanju zdravstvene zaštite zaključenim sa javnim zdravstvenim ustanovama, kao i sačinjavanje integralnog izvještaja o praćenju realizacije navedenih ugovora na godišnjem nivou koji se dostavlja najkasnije do 28. 2. naredne godine.

Po potrebi Zavod u skladu sa zakonskim propisima koji regulišu ovu oblast može obavijestiti i nadležne institucije. Nije prezentovana dokumentacija da su u 2023. godini ugovorni organi i Zavod nakon obavljene kontrole i utvrđenih nepravilnosti poduzimali aktivnosti shodno konstatovanim nalazima. U skladu s Pravilnikom o načinu provođenja nadzora i kontrole ugovornih subjekata Zavoda, direktor Zavoda je 30. 1. 2024. godine donio Plan i program provođenja redovnih nadzornih i kontrolnih poslova u 2024. godini, na osnovu kojeg su obavljane kontrole tokom 2024. godine. Prezentovano je da je u 2024. izvršena vanredna kontrola u ugovornoj apoteci na zahtjev osiguranika, kojom su utvrđene nepravilnosti prilikom izdavanja lijekova na recept, o čemu je Zavod 27. 5. 2024. informisao Kantonalnu upravu za inspekcijske poslove – Inspektorat sanitarne, zdravstvene i farmaceutske inspekcije i inspekcije za hranu, na nadležno postupanje. Kantonalna uprava za inspekcijske poslove izvršila je 5. 6. 2024. godine usmjereni inspekcijski nadzor u ugovornoj apoteci, kojim je utvrđeno da su navodi iz prijave za realizaciju receptata osnovani, te da će farmaceutski inspektor poduzeti zakonom predviđene mjere iz okvira svoje nadležnosti.

Kontrolori Zavoda u 2023. godini su u nekoliko navrata vršili kontrole s ciljem utvrđivanja da li zdravstvene ustanove osiguranicima pružaju zdravstvene usluge u skladu sa zaključenim ugovorima (po zahtjevima zdravstvenih ustanova ili osiguranih lica), dok su kontrole propisivanja lijekova obavljane samo putem automatskih kontrola koje se provode u Integralnom informacionom sistemu, putem modula eApoteka. Imajući u vidu da su tokom 2024. godine kontrolori provodili kontrolu pružanja zdravstvenih usluga u ugovornim zdravstvenim ustanovama, kao i kontrolu propisivanja i izdavanje lijekova u ugovornim apotekama, nije data preporuka u Izveštaju o finansijskoj reviziji za 2023. godinu.

Preporuke:

- ***nastaviti sa popunjavanjem odgovarajućeg broja kontrolora u Odjeljenju za kontrolu shodno Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji, s ciljem osiguranja izvršenja poslova kontrole propisivanja lijekova i pružanja zdravstvenih usluga;***
- ***Zavod i sve ugovorne ustanove pri pružanju zdravstvene zaštite trebaju nastaviti provoditi mjere i aktivnosti po konstatovanim nalazima kontrolora Zavoda, u skladu s Odlukom o Listi lijekova Kantona Sarajevo i Pravilnikom o provođenju nadzora i kontrole ugovornih subjekata Zavoda.***

7.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi i drugi tekući rashodi iskazani su u ukupnom iznosu od 10.346.702 KM, a odnose se na refundacije bolovanja preko 42 dana (10.077.831 KM) i druge tekuće rashode (268.871 KM).

Tekući transfer za refundaciju bolovanja preko 42 dana odnosi se na isplaćene naknade plaća za vrijeme privremene spriječenosti za rad u trajanju do 14 mjeseci u iznosu od 9.866.888 KM i na naknade za vrijeme privremene spriječenosti za rad u trajanju preko 14 mjeseci u iznosu od 210.943 KM.

Revizijom smo konstatovali da se sredstava za refundaciju naknada plaća realizuju u skladu s Pravilnikom o naknadi plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad na teret sredstava Zavoda i uplaćuju na transakcijske račune podnosilaca u roku od 60 dana od dana zaprimanja zahtjeva i propisane prateće dokumentacije.

Članom 60. Zakona o zdravstvenom osiguranju utvrđeno je da ukoliko bolovanje traje neprekidno ili u prekidima ukupno 12 mjeseci za istu bolest u toku dvije kalendarske godine, izabrani doktor medicine primarne zdravstvene zaštite obavezan je uputiti osiguranika nadležnom organu penzijskog i invalidskog osiguranja koji donosi ocjenu radne sposobnosti i invalidnosti najkasnije u roku od 60 dana od prijema prijedloga nadležnog doktora medicine. Istim članom, definisano je da osiguranik ima pravo na naknadu plaće na teret kantonalnog zavoda osiguranja, odnosno na teret sredstava pravnog ili fizičkog lica u slučaju iz člana 58. Zakona o zdravstvenom osiguranju do navršenih 14 mjeseci neprekidnog trajanja privremene spriječenosti za rad. Također, u slučaju da nadležni organ penzijskog i invalidskog osiguranja ne donese ocjenu radne sposobnosti i invalidnosti u propisanom roku, kantonalni zavod je u obavezi da i dalje isplaćuje naknadu plaće osiguraniku, ali je nadležni organ penzijskog i invalidskog osiguranja obavezan vratiti isplaćenu naknadu kantonalnom zavodu osiguranja, najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva za povrat.

7.1.2.4 Kapitalni transferi

Kapitalni transferi iskazani su u iznosu od 2.495.777 KM, od čega se na servisiranje obaveza po kreditu Saudijskog fonda za razvoj odnosi 1.685.470 KM i na povrat participacija u zdravstvenim ustanovama 810.307 KM.

Kapitalni transfer za servisiranje obaveza po kreditu Saudijskog fonda za razvoj realizovan je u skladu sa potpisanim Ugovorom između Kantona i Zavoda 6. 8. 2010. godine i Odlukom Upravnog odbora o otplati kredita Saudijskog fonda za razvoj od 27. 7. 2010. godine kojima je preuzeto izmirenje ovih obaveza. Prema prezentiranoj dokumentaciji, kredit je uzet za finansiranje Projekta dovršenja i opremanja KCUS u Sarajevu 2009. godine (Izgradnja i opremanje Centra za kardiohirurgiju, Centra za otorinolaringologiju, Centra za hematologiju i Centralne apoteke, te Izgradnju centralnog ulaza, restorana i ureda za upravu) u iznosu od 54.187.500 SR (ili 14.450.000 USD), sa grace periodom pet godina, rokom otplate od 25 godina i kamatnom stopom od 2% godišnje. Kredit se otplaćuje putem Razvojne banke FBiH, kojoj se za ove poslove plaća naknada u iznosu od 0,5% godišnje. Otplata kredita se vrši u polugodišnjim obrocima; prvi anuitet je dospio 31. 7. 2014. godine, a posljednji dospijeva 31. 1. 2034. godine. Za servisiranje obaveza po ovom kreditu Zavod je u 2023. godini sa pozicije kapitalnih transfera na račun Budžeta Kantona, doznačio sredstva u ukupnom iznosu od 1.685.470 KM. **Na osnovu obavljene revizije utvrdili smo da je Zavod, uz saglasnost Upravnog odbora, preuzeo otplatu kredita Saudijskog razvojnog fonda 2010. godine, koji je uzet za finansiranje Projekta dovršenja i opremanja KCUS-a, što nije u skladu s članom 13. Zakona o zdravstvenoj zaštiti. Ovim članom Zakona nije predviđeno osiguranje sredstava za investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje zdravstvenih ustanova u finansijskom planu zavoda zdravstvenog osiguranja kantona, već da se sredstva za te namjene osiguravaju u budžetima kantona, u skladu s planom i programom mjera zdravstvene zaštite za područje kantona koji utvrđuje Vlada na prijedlog resornog ministra. Navedeno nije ni u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju jer je u njemu propisano da se obaveznim zdravstvenim osiguranjem osiguranicima i članovima porodice osiguranika obezbjeđuju prava na korištenje zdravstvene zaštite i prava na novčane naknade i pomoći u skladu sa ovim Zakonom.**

Zavod je resornom Ministarstvu uputio dopis 15. 9. 2022. godine kojim ga obavještava o započetim aktivnostima na pripremi Finansijskog plana Zavoda za 2023. godinu, te da se u skladu sa zakonskim propisima razmotri mogućnost preuzimanja obaveze finansiranja rashoda po osnovu otplate kredita Saudijskog fonda za razvoj na teret budžeta Kantona. Zavod nije dobio od resornog Ministarstva odgovor na dostavljeni dopis. Resorno Ministarstvo je dostavilo Zavodu smjernice za izradu Finansijskog plana 2023. godine u kojima se navode namjene za koje je sredstva po mogućnosti potrebno planirati, a kojima nisu obuhvaćena sredstva za otplatu kredita Saudijskog fonda za razvoj. Tokom 2023. godine Kantonalno ministarstvo finansija je Zavodu dostavljalo dopise za plaćanje obaveza po komisionom kreditu Saudijskog fonda za razvoj - Ugovor o preuzimanju otplate kredita od 6. 8. 2010. godine.

Realizacija **kapitalnog transfera za povrat participacija zdravstvenim ustanovama** je povezana sa ostvarenim prihodima od participacija. Prema Odluci o ličnom učešću osiguranih lica u troškovima korištenja zdravstvene zaštite i snošenju troškova liječenja, osiguranici u Kantonu Sarajevo dužni su da lično učestvuju u određenim troškovima zdravstvene zaštite putem uplate participacija. Naknade za participacije prikupljaju zdravstvene ustanove koje su dužne uplaćena sredstva proslijediti na račun Zavoda. U skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju, naplaćeni prihod od participacija pripada Zavodu, ali se prikupljena sredstva, u skladu s Odlukom Upravnog odbora⁵³ i članom 35. Odluke o izvršavanju Finansijskog plana Zavoda za 2023. godinu, usmjeravaju prema zdravstvenim ustanovama, a na osnovu njihovih pojedinačnih zahtjeva. Uz Zahtjev, shodno ovoj Odluci Upravnog odbora, zdravstvena ustanova prilaže dokaz o uplaćenim sredstvima za tekuće investiciono održavanje, nabavku opreme i usluga. Zdravstvenim ustanovama koje ne dostave dokumentaciju kojom pravdaju namjenski utrošak prethodno doznačenih sredstava neće se prihvatiti zahtjev za novim sredstvima. Navedena odluka Upravnog odbora je važila do 1. 8. 2023. godine, kada je donesena nova Odluka Upravnog odbora o utvrđivanju namjene sredstava ostvarenih naplatom ličnog učešća osiguranih lica u pokriću troškova zdravstvene zaštite.

⁵³ Odluka o utvrđivanju namjene sredstava ostvarenih naplatom ličnog učešća osiguranih lica u pokriću troškova zdravstvene zaštite iz 2011. godine

Prema novoj odluci Upravnog odbora, zdravstvene ustanove su dužne naplaćivati sredstva ličnog učešća i uplaćivati na transakcijski račun Zavoda do 15. dana u tekućem mjesecu za prethodni mjesec. Ugovorna zdravstvena ustanova je u obavezi dostavljati Zavodu mjesečni izvještaj o naplaćenim sredstvima ličnog učešća osiguranih lica po vrstama usluga sa sljedećim podacima: vrsta zdravstvene usluge, broj zdravstvenih usluga, iznos participacije, ukupno naplaćena sredstva participacije i potpis ovlaštenog lica. Sredstva ostvarena naplatom ličnog učešća osiguranih lica kao jedan od izvora finansiranja rashoda zdravstvene zaštite se uključuju u ukupno raspoloživa sredstva Zavoda čija se namjena definiše Finansijskim planom.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju konstatovali smo da su zdravstvene ustanove uplaćivale prikupljena sredstva od participacije na račun Zavoda i da su putem zahtjeva tražile povrat uplaćenog iznosa za namjenski utrošak sredstava (dostavljale su dokaz o uplaćenim sredstvima za tekuće investiciono održavanje, nabavku opreme i usluga - izmirene obaveze prema dobavljačima).

Preporuka:

- ***nastaviti sa aktivnostima koje će osigurati da se kapitalna ulaganja u zdravstvo finansiraju iz budžeta Kantona Sarajevo u skladu s Zakonom o zdravstvenoj zaštiti.***

7.1.2.5 Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Kapitalni izdaci iskazani su u iznosu od 3.093.498 KM i odnose se na: nabavku stalnih sredstava u obliku prava (2.012.101 KM), izdatke za nabavku opreme (1.070.120 KM) i rekonstrukciju i investiciono održavanje (11.277 KM).

Obavljenom revizijom, utvrdili smo da su u 2023. godinu prenijeti na realizaciju zaključeni ugovori iz 2020. godine koji se odnose na informatizaciju zdravstvene djelatnosti u vrijednosti od najmanje 1.089.347 KM. Shodno potpisanim ugovorima, sa nekim dobavljačima dogovoreno je višegodišnje plaćanje obaveza po kom osnovu su iskazane dugoročne obaveze. **S tim u vezi naglašavamo da je članom 13. Zakona o zdravstvenoj zaštiti propisano da Kanton osigurava sredstva koje se odnose na informatizaciju zdravstvene djelatnosti u skladu s planom i programom mjera zdravstvene zaštite za područje kantona koji utvrđuje vlada kantona, na prijedlog kantonalnog ministra. Iako su potpisani ugovori iz 2020. godine uvršteni u finansijske planove 2021, 2022. i 2023. godine uz prethodno dobivenu saglasnost Skupštine Kantona, ovakav način planiranja i realizacije, bez usvajanja strateških dokumenata i provedbenih akata nadležnih organa, nije u skladu s članom 13. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i može imati za posljedicu neracionalno trošenje javnih sredstava. Preporuku u vezi navedenog dali smo u tački 7.1.2.4 Izvještaja.**

U okviru izdataka za nabavku opreme najznačajniji su izdaci za informatičku (produkcijisku) opremu u DC (482.989 KM), za nabavku SD-WAN opreme (186.908 KM), za nabavku korisničke (računarske) opreme (134.494 KM) i za nabavku opreme (LIS) analizatore (89.700 KM).

Izdaci za informatičku (produkcijisku) opremu u DC-hardverski dio su nastali u skladu sa potpisanim Ugovorom o nabavci „Zamjena informatičke (produkcijiske) opreme“ od 25. 12. 2020. godine, sa dobavljačem Konzorcij BH Telecom d.o.o. i Sys Company d.o.o. Sarajevo, u ukupnoj vrijednosti od 1.870.128 KM. Pored hardverskog dijela, po ovom istom ugovoru, su na ime softverskog dijela iskazani izdaci u iznosu od 38.207 KM. Shodno odredbama ugovora, plaćanje obaveza je definisano da se vrši u vidu mjesečnih paušala, u trajanju od 36 mjeseci, što je i ispoštovano, dok je ostatak neplaćenog dijela evidentiran na dugoročnim obavezama.

Izdatak za nabavku SD-WAN opreme iskazan je u iznosu od 186.908 KM u skladu sa zaključenim ugovorom 23. 11. 2022. godine, sa grupom dobavljača koju čine Commerce engineering d.o.o. Mostar i Sys Company d.o.o. Sarajevo. Obaveza prema dobavljaču je izmirena nakon ispostavljenе fakture i potpisanog zapisnika o primopredaji.

Izdatak za nabavku opreme (LIS analizatore) iskazan je u iznosu od 89.700 KM. Navedeni izdatak je nastao u skladu sa potpisanim Ugovorom LIS middleware i dodatno licenciranje za konekciju sa AIS/BIS sistemom – KCUS projekat informatizacije zdravstva (Dom zdravlja KS, Opća bolnica i KCUS) 12. 5. 2020. godine, sa dobavljačem Wizard Health d.o.o. Mostar, u ukupnoj vrijednosti 1.287.000 KM. Pored opreme, po ovom istom ugovoru, su na kupovine licenci iskazani izdaci u iznosu od 339.300 KM. Shodno odredbama ugovora, plaćanje obaveza je definisano da se vrši u vidu mjesečnih paušala, u trajanju od 36 mjeseci, što je ispoštovano. Na 31. 12. 2023. izmirene su ukupne obaveze po ugovoru.

U okviru **izdataka za nabavku stalnih sredstava u obliku prava** najznačajniji su izdaci za kupovinu dodatnih licenci za nove korisnike u postojećem integralnom informacionom sistemu (680.940 KM) prema okvirnom sporazumu zaključenim sa Medit d.o.o. Sarajevo zaključenom putem otvorenog postupka 8. 3. 2023. godine. Ovim okvirnim sporazumom definisana je isporuka 400 korisničkih trajnih licenci po jediničnoj cijeni od 1.755 KM (sa PDV-om) u ukupnom iznosu 702.000 KM (sa PDV-om), u roku od 15 dana od dana zaprimanja narudžbenice i zaključenih pojedinačnih ugovora po ovom okvirnom sporazumu. Naime, pojedinačni ugovori po ovom okvirnom sporazumu se zaključuju u skladu sa potrebama Zavoda. U toku 2023. godine zaključena su tri pojedinačna ugovora za nabavku 388 licenci u ukupnoj vrijednosti 680.940 KM. Prema pisanoj izjavi odgovorne osobe u mjesecu februaru 2024. nabavljano je još 12 licenci, čime je nabavljeno ukupno ugovorenih 400 licenci po navedenom Okvirnom sporazumu, s tim da su sve nabavljene licence iskorištene u više navrata. U predmetnom slučaju radi se o korisničkim licencama, što znači da je svaki korisnik morao imati svoju personaliziranu licencu za pristup sistemu, bez obzira je li riječ o doktoru, medicinskoj sestri i sl., a sve zbog zapošljavanja novih kadrova, uvezivanje pojedinih ustanova.

Izdaci za nabavku i implementaciju SIEM alata/rješenja iskazani su u iznosu 158.418 KM, a po osnovu zaključenog ugovora sa Alem sistemima d.o.o. Sarajevo od 15. 2. 2023. godine u ukupnom iznosu 169.650 KM (158.418 KM nabavka centralnog sistema za prikupljanje i korelaciju logova „SIEM alata/rješenja“ i 11.232 KM za on-site/lil remote access podršku krajnjem korisniku u smislu instalacije novih verzija sw-a, ažuriranja sw-a instalacije patcheva i dr.). Obaveza prema dobavljaču je izmirena nakon ispostavljenih fakture i potpisanog zapisnika o primopredaji.

Značajna realizacija se odnosi i na izvršenje dospjelih obaveza po osnovu realizacije Ugovora o nabavci LIS middleware i dodatno licenciranje za konekciju AIS/BIS sistema - KCUS projekat informatizacije zdravstva (DZ, Opšte i KCUS) (339.300 KM) i Ugovora o proširenju funkcionalnosti jedinstvenog zdravstvenog informacionog sistema Kantona Sarajevo, postojećeg modula sistema elektronskog recepta (eRecept) i drugih aplikacija sa novim funkcionalnostima (139.151 KM).

Zavod je 8. 11. 2023. godine donio Proceduru o upravljanju pravima pristupa i licencama, kojom je definisan način prijavljivanja, odjavljivanja ili promjene ovlaštenja korisnika informacionog sistema Zavoda uključujući dodjele, ukidanja ili izmjene prava na korištenje pojedinačnih korisničkih licenci i korisničkih računara za softverska rješenja proizvedena u Zavodu ili nabavljena od eksternih dobavljača koji su vlasništvo Zavoda; upravljanje licencama; revidiranje dodijeljenih prava pristupa i vođenja evidencija o licencama i korisničkim računima u vlasništvu Zavoda. Ovom Procedurom je predviđena revizija iskorištenih licenci aplikacija koje su razvijene od dobavljača, uz obavezu Zavoda da sačinjava dva puta godišnje izvještaja o dodijeljenim/iskorištenim licencama pojedinih aplikacija. Također, predviđena je i revizija sistemski licenci jednom godišnje, prilikom obnavljanja ugovora, produženja garancije, odnosno podrške za pojedine sisteme. Krajem 2023. godine dostavljeni su dopisi prema zdravstvenim ustanovama u kojima su tražene informacije po pitanju dodijeljenih i ukinutih licenci, kako bi se mogla izvršiti cjelovita usporedba podataka o licencama datih na korištenje i ukinutih, te u skladu sa tim izvršiti reviziju tih licenci. **Prema pisanoj izjavi odgovorne osobe, do obavljanja konačne revizije nije urađena revizija iskorištenih licenci aplikacija koje je razvio dobavljač, kao ni revizija sistemskih licenci, niti su sačinjavani izvještaji o dodijeljenim/iskorištenim licencama pojedinih aplikacija.**

Na osnovu uvida u prezentiranu dokumentaciju o korištenju licenci sa 12. 4. 2024. godine utvrdili smo da su od ukupno 4.344 kupljene i aktivirane licence na ovaj datum bile dodijeljene 4.264, što znači da je ostatak od 80 licenci bio slobodan i nije korišten.

Preporuka:

- **sačinjavati godišnje izvještaje o dodijeljenim/iskorištenim licencama pojedinih aplikacija i provoditi reviziju iskorištenih i sistemskih licenci u skladu s Procedurom o upravljanju pravima pristupa i licencama Zavoda.**

7.1.3 Finansijski rezultat

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta Zavod je iskazao finansijski rezultat u iznosu od 65.136.774 KM (neraspoređeni višak prihoda nad rashodima), kao razliku između prihoda i primitaka iskazanih u iznosu od 582.009.340 KM i rashoda i izdataka u iznosu od 516.872.566 KM.

U finansijskim izvještajima za 2023. godinu neraspoređeni višak prihoda nad rashodima iskazan je u iznosu od 159.929.325 KM, od čega se na neraspoređeni višak prethodnog perioda odnosi 94.792.551 KM i na neraspoređeni višak 2023. godine 65.136.774 KM. Pored toga, na izvorima sredstava rezervi iskazane su zakonske rezerve u iznosu od 23.607.353 KM.

U Odluci Upravnog odbora od 28. 2. 2024. godine o usvajanju Godišnjeg obračuna poslovanja Zavoda i rasporedu rezultata za 2023. godinu utvrđen je finansijski rezultat tekuće godine u iznosu od 65.136.774 KM, preneseni dio sredstava iz akumuliranog viška prihoda nad rashodima iz ranijih godina 20.900.000 KM što čini ukupan finansijski rezultat u iznosu od 86.036.774 KM. Sredstva zakonske rezerve na 31. 12. 2023. godine iznose 23.607.353 KM. Prema ovoj odluci ukupan finansijski rezultat za 2023. godinu u iznosu 86.036.774 KM se raspoređuje na: ime poreza na dobit za 2023. godinu 12.083 KM, obaveznu zakonsku rezervu 3.953.647 KM i na konto višak prihoda za rezervisanja 82.071.044 KM. Navedena sredstva viška prihoda za rezervisanje biti će opredjeljena Dokumentom okvirnog budžeta Zavoda za period 2025.-2027. godina u svrhu obezbjeđenja kontinuiteta pružanja zdravstvene zaštite u Kantonu i unapređenju pružanja zdravstvenih usluga i drugih prava osiguranika o čemu će Upravni odbor Zavoda donijeti pojedinačne odluke.

U finansijskim izvještajima za 2023. godinu iskazan je finansijski rezultat kako slijedi:

R. br.	Opis	Budžet za tekuću godinu	Ostvareno u tekućoj godini	Ostvareno u prethodnoj godini	Index (4/3)x100
1	2	3	4	5	6
I	PRIHODI	539.580.000	582.009.340	512.952.938	108
II	RASHODI	551.265.870	513.779.068	472.147.055	93
III	TEKUĆI SUFICIT/DEFICIT I – II	(11.685.870)	68.230.272	40.805.883	-584
IV	NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA	7.414.130	3.093.498	1.397.306	42
V	UKUPAN DEFICIT/SUFICIT III – IV	(19.100.000)	65.136.774	39.408.577	--341
VI	NETO SMANJENJE FINANSIJSKE IMOVINE	0	0	0	0
VII	NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA)	0	0	0	0
VIII	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (V + VI + VII)	(19.100.000)	65.136.774	39.408.577	-341

Podaci iz bilansa stanja:

Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	159.929.325	95.079.430	168
--	-------------	------------	-----

Skrećemo pažnju da je Zavod ostvario suficit za 2022. godinu u iznosu od 39.408.577 KM, a ostvareni suficit za 2023. godinu iznosi 65.136.774 KM. Na datum bilansa akumulirani višak prihoda nad rashodima bez sredstava zakonske rezerve iznosi 94.792.551 KM.

7.2 BILANS STANJA

7.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe iskazane su u iznosu od 210.418.658 KM, a najvećim dijelom se odnose na: novčana sredstva (206.726.607 KM) i kratkoročna potraživanja (3.649.289 KM).

7.2.1.1 Novčana sredstva

Novčana sredstva iskazana su u ukupnom iznosu od 206.726.607 KM, od čega novčana sredstva na transakcijskim i namjenskim računima iznose 183.101.233 KM, sredstava obavezne rezerve kod Sparkasse bank d.d. u ukupnom iznosu od 23.625.162 KM i gotovina na blagajni u iznosu od 212 KM.

Odlukom o uspostavi jedinstvenog računa trezora od 3. 10. 2022. godine, definisano je da se uspostavlja jedinstveni račun trezora (JRT) Zavoda, putem kojeg se izvršavaju uplate prihoda i primitaka, rashoda i izdataka i evidentiraju u sistemu Glavne knjige trezora. JRT Zavoda sastoji se od dva transakcijska računa kod Intesa SanPaolo banka (glavni račun) i Asa banka d.d. Sarajevo, jedan namjenski račun za sredstva obavezne rezerve kod Sparkasse banke d.d. BiH i jedan podračun kod Intesa SanPaolo banke.

U skladu sa Zakonom o investiranju javnih sredstava⁵⁴ i Pravilnikom o investiranju raspoloživih novčanih sredstava Zavoda koji datira iz 2020. godine, Upravni odbor je 9. 12. 2022. godine donio Odluku o odobravanju oročenja sredstava rezerve, te je Zavod 4. 1. 2023. godine zaključio Ugovor o oročavanju sredstava zakonske rezerve u iznosu od 21.888.800 KM, na period do 30. 12. 2023. godine, uz kamatnu stopu od 0,4% godišnje. Shodno odredbama Ugovora, nakon isteka perioda na koji su sredstva rezerve bila oročena, banka je izvršila povrat depozita 30. 12. 2023. godine na transakcijski račun sredstava zakonske rezerve. Zavod je u 2023. godini po ovom osnovu ostvario prihod u iznosu od 86.198 KM.

Pored navedenog, na datum bilansa na internom podračunu za poravnanje internih transakcija iskazan je iznos od 1.009.040 KM, koji je na 1. 1. 2024. godine prebačen na transakcijski račun Zavoda otvoren kod ASA banka d.d. Naime, u skladu s Odlukom o uspostavi jedinstvenog računa trezora, na depozitni račun uplaćuju se doprinosi za obavezno zdravstveno osiguranje, a prikupljena sredstva se na kraju dana prebacuju na transakcijske račune (pražnjenje depozitnog računa) u omjeru 70% na transakcijski račun kod Intesa Sanpaolo banke, a 30% na račun kod ASA banka d.d.

Stanje transakcijskih i depozitnih računa iskazano u poslovnim knjigama Zavoda usaglašeno je sa bankama putem Izvoda otvorenih stavki sa 31. 12. 2023. godine.

7.2.1.2 Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 3.649.289 KM, a odnose se na: potraživanja od FZZOIR-a po osnovu paušalnih i stvarnih troškova na osnovu međunarodnih Ugovora o socijalnom osiguranju između Bosne i Hercegovine i drugih država (3.113.423 KM), sumnjiva i sporna potraživanja (327.749 KM), potraživanja za regresne postupke od osiguravajućih kuća (106.847 KM), potraživanja za unaprijed plaćene robe i usluge (92.915 KM) i ostala potraživanja (8.355 KM).

Potraživanja od FZZOIR-a po osnovu stvarnih i paušalnih troškova odnose se na potraživanja za paušalne troškove u iznosu od 2.043.297 KM i potraživanja za stvarne naknade u iznosu od 1.070.126 KM. Iskazana potraživanja po osnovu stvarnog obračuna troškova za inozemne osiguranike (1.070.126 KM), odnose se na pružene usluge hitne zdravstvene zaštite inostranim osiguranicima u zdravstvenim ustanovama na području Kantona, prema međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju. Postupajući po datoj preporuci iz Pisma menadžmentu, Zavod je knjigovodstveno evidentirao potraživanja i povezana razgraničenja stvarnih troškova za inozemne osiguranike prema međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Obavljenom revizijom konstatovali smo da Zavod vodi evidenciju potraživanja i obaveza proizašlih iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, te raspolaže podacima o potraživanjima i obavezama po ovom osnovu. **Međutim, postoje razlike u tim evidencijama i evidencijama koje vodi FZZOIR, odnosno određena neslaganja o stanjima paušalnih i stvarnih potraživanja i obaveza iskazana u izvodima otvorenih stavki na 31. 12. 2023. godine.**

⁵⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 77/04 i 48/08

FZZOiR je 22. 2. 2024. godine dostavio Zavodu međusobni obračun stvarnih i paušalnih troškova. Zavod do okončanja revizije nije usaglasio stanja s FZZOiR-om po osnovu stvarnih i paušalnih naknada, odnosno po dostavljenim Izvodima za usaglašavanje stanja za svaku zemlju ugovornicu na 31. 12. 2023. godine. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju, zaključno sa 31. 12. 2023. godine Zavod potražuje od FZZOiR-a na ime stvarnih troškova 1.064.174 KM (zbirno za sve države), a prema evidencijama FZZOiR-a potraživanja za stvarne troškove iznose 1.100.795 KM; obaveze Zavoda prema FZZOiR-u po osnovu stvarnih troškova iznose 0 KM (zbirno za sve države), a prema evidencijama FZZOiR-a obaveze za stvarne troškove iznose 360.887 KM; obaveze Zavoda prema FZZOiR-u na ime paušalnih troškova iznose 7.317.739 KM (zbirno za sve države), a prema evidencijama FZZOiR-a obaveze za paušalne troškove iznose 8.130.449 KM i potraživanja Zavoda od FZZOiR-a na ime paušalnih troškova iznose 2.043.167 KM (zbirno za sve države), a prema evidencijama FZZOiR-a potraživanja za paušalne troškove iznose 1.142.693 KM. Zavod je 15. 3. 2024. godine dostavio FZZOiR-u dopis o usaglašavanje stanja na 31.12. 2023. godine, obavještavajući ih o stanju obaveza i potraživanja u odnosima sa državama potpisnicama međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranja prema evidencijama Zavoda. Do obavljanja konačne revizije nije prezentirana povratna informacija od FZZOiR po navedenom.

Sumnjiva i sporna potraživanja iskazana u iznosu od 327.749 KM najvećim dijelom se odnose na potraživanja od Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje (u daljem tekstu: PIO FBiH) u iznosu od 307.821 KM za isplaćene naknade plaća u slučaju privremene spriječenosti za rad u trajanju dužem od 14 mjeseci. Zavod se u ranijem periodu obraćao PIO FBiH sa zahtjevima za povrat sredstva i urgencijama za plaćanje, ali povrat isplaćenih sredstava odobran je tek nekoliko puta u manjim iznosima, dok su u preostalim dijelovima zahtjevi odbijani, uz najčešće obrazloženje da ne postoji odgovornost PIO FBiH koji radi u skladu s utvrđenom internom procedurom za postupanje u ovakvim situacijama.⁵⁵ Također, Zavod je u prethodnom periodu ispostavio zahtjev PIO FBiH i Institutu za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja (u daljnjem tekstu: Institut) kojim se traži povrat sredstava na ime isplaćene naknade plaća osiguranicima u vezi privremene spriječenosti za rad duže od 14 mjeseci. Institut je u Odgovoru na ovaj zahtjev naveo da su sva predmetna vještačenja izvršili u roku koji je kraći od 30 dana od dana prijema spisa, te da izabrani doktori primarne zdravstvene zaštite, iako su bili dužni, nisu upućivali osiguranike nadležnom tijelu penzijsko-invalidskog osiguranja, već da su samo izdavali obavještenja/izvještaj o liječenju, dok su zahtjeve za ostvarivanje prava po osnovu invalidnosti pokretali sami osiguranici kod nadležne službe PIO FBiH, a ne direktno kod Instituta. Pored toga, istakli su neusaglašenost Zakona o zdravstvenom osiguranju s odredbama člana 97. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju (u daljem tekstu: Zakon o PIO), u dijelu koji se odnosi na definisanje ko može pokrenuti zahtjev, kako se zahtjev pokreće i kod kojeg organa. Naime, članom 97. Zakona o PIO definisano je da se postupak za ostvarivanje prava na osnovu invalidnosti pokreće na zahtjev osiguranika, nadležnog doktora medicine primarne zdravstvene zaštite ili poslodavca pod uslovom da snosi troškove medicinskog vještačenja i da ima saglasnost sindikata. Izuzetno, ukoliko osiguranik nije u mogućnosti da pokrene postupak za ostvarivanje prava na osnovu invalidnosti, zahtjev u njegovo ime može pokrenuti zakonski zastupnik ili punomoćnik.

Prema pismenoj izjavi odgovorne osobe od 24. 12. 2021. godine, za sve predmete koje blagovremeno obradi i prosljedi Institutu, PIO FBiH ne priznaje zahtjeve za refundaciju jer nema objektivnu odgovornost. Razlog za to je to što je Zakon o zdravstvenom osiguranje donesen 1997. godine i nije blagovremeno pratio osnivanje Instituta i izmjene zakonskih propisa. Zavod je na poziv Federalnog ministarstva zdravstva za dostavljanje prijedloga, sugestija i mišljenja za izradu sistemskih propisa iz oblasti zdravstva, uputio 25. 8. 2023. godine dopis resornom Ministarstvu u kojem je naveo da je potrebno izvršiti usklađivanje normi sa propisima donesenim nakon Zakona o zdravstvenom osiguranju i Zakona o zdravstvenoj zaštiti, uključujući norme o medicinskom vještačenju i postupanju u situacijama u kojima nije donesena konačna ocjena radne sposobnosti, koje je potrebno uskladiti s propisima koji su u međuvremenu regulisali ovo pitanje.

⁵⁵ Procedura za postupanje po zahtjevima kantonalnih zavoda za zdravstveno osiguranje u predmetima za povrat naknade po članu 60. Zakona o zdravstvenom osiguranju.

U dopisu, Zavod je naveo da bi ukoliko se odobri produženje roka za dostavljanje prijedloga, pripremio konkretna normativna rješenja. Pored toga, nakon zajedničkog sastanka FZZOIR-a i predstavnika kantonalnih zavoda, čija su tema bili prijedlozi, sugestije i mišljenja za izradu novih sistemskih zakona iz područja zdravstva, Federalnom ministarstvu zdravstva upućen je 23. 10. 2023. godine Zapisnik sa navedenog sastanka sa stavovima i zaključcima FZZOIR-a i kantonalnih zavoda za izradu novih propisa. Do okončanja obavljanja revizije, nije prezentirano da je Federalno ministarstvo zdravstva uputilo povratnu informaciju o ovom pitanju.

Potraživanja za regresne postupke od osiguravajućih kuća iskazana su u iznosu od 106.847 KM. Naime, Zavod je u skladu s članovima 66. i 71. Zakona o zdravstvenom osiguranju, obavezan zahtijevati naknadu prouzrokovane štete od lica koje je prouzrokovalo bolest, povredu ili smrt osiguranog lica, kao i naknadu štete kada je ista nastala upotrebom motornog vozila, neposredno od pravnog lica za osiguranja imovine i lica, kod koga je štetnik sklopio ugovor o obaveznom osiguranju od odgovornosti za štete pričinjene trećim licima. Postupajući po datoj preporuci iz Pisma menadžmentu, Zavod je uspostavio pomoćnu evidenciju regresnih postupaka i na propisanim bilansnim pozicijama 31. 12. 2023. godine evidentirao potraživanja po osnovu regresnih postupaka u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Potraživanja za unaprijed plaćene robe i usluge iskazana su iznosu od 92.915 KM odnose se na potraživanja od resornog Ministarstva za lijekove izdate RVI za četvrti kvartal 2023. godine, koja su uplaćena 23. 1. 2024. godine.

Uvidom u prezentirane Izvode otvoreni stavki sa 31. 12. 2023. godine izvršeno je usaglašavanje sa kupcima (2.299.783 KM) za 63% iskazanih potraživanja. Najveći dio neusaglašenih potraživanja odnosi se na FZZOIR.

7.2.2 Stalna sredstva

U finansijskim izvještajima Zavoda na 31. 12. 2023. godine iskazana su stalna sredstva u iznosu od 25.575.628 KM i odnose se na sadašnju vrijednost stalnih sredstava u iznosu od 9.935.601 KM i dugoročna razgraničenja u iznosu od 15.640.027 KM.

7.2.2.1 Stalna sredstva

Sadašnja (neotpisana) vrijednost stalnih sredstava iskazana je u iznosu od 9.935.601 KM (nabavna vrijednost 35.391.509 KM, ispravka vrijednosti 25.455.908 KM), koliko su iskazani i izvori stalnih sredstava.

Strukturu iskazanih stalnih sredstava na datum bilansa čine: građevinski objekti 5.648.002 KM (nabavna vrijednost 9.302.747 KM, ispravka vrijednosti 3.654.745 KM), oprema 1.167.601 KM (nabavna vrijednost 5.856.198 KM, ispravka vrijednosti 4.688.597 KM), stalna sredstva u obliku prava 2.224.626 KM (nabavna vrijednost 19.337.192 KM, ispravka vrijednosti 17.112.566 KM), sredstva u pripremi 155.837 KM i sredstva van upotrebe (739.535 KM).

Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH koja je bila na snazi tokom 2022. godine, Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama Zavoda, utvrđeno je da budžetski korisnici vrše revalorizaciju ako je inflacija na godišnjem nivou, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više kumulativno od zadnje promjene vrijednosti sredstava. Također, utvrđeno je da se revalorizacija stalnih sredstava vrši tako da se kumulativni indeks rasta cijena proizvođača industrijskih proizvoda primjenjuje na nabavnu i ispravku vrijednosti odnosno na ranije revalorizovane ove vrijednosti, primjenom indeksa promjene cijena, koje objavljuje Federalni zavod za statistiku. Zavod nije izvršilo revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu na 31. 12. 2022. godine, iako je inflacija na godišnjem nivou, prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, iznosila 17,4 %. Međutim, izvršena je revalorizacija stalnih sredstava za 2022. godinu na 2. 1. 2023. godine, a efekt revalorizacije je povećanje knjigovodstvene vrijednosti stalnih sredstava i izvora sredstava za 1.414.244 KM.

Pored toga, u toku 2023. godine je došlo do povećanja vrijednosti stalnih sredstava po osnovu nabavki u ukupnom iznosu od 3.093.498 KM, što je detaljnije obrazloženo u tački 7.1.2.5 Izvještaja.

Građevinski objekti iskazani su u iznosu 5.648.002 KM sadašnje vrijednosti, a u poslovnim knjigama evidentirani su sljedeći poslovni prostori: zgrada sjedišta Zavoda u ul. Ložionička br. 2, poslovni prostor Ilidža, poslovni prostor Vogošća, poslovni prostor Ilijaš, poslovni prostor Centar, poslovni prostor Hadžići, poslovni prostori u ul. Envera Šehovića i poslovni prostor u ulici Zmaja od Bosne. Za sve prostore izuzev prostora zgrade Centar u ul. Hamdije Kreševljakovića br. 14, prezentovana je dokumentacija o vlasništvu ili pravu raspolaganja. Za poslovnu zgradu Centar, prezentiran je zemljišnoknjižni izvadak prema kojem je kao nosilac prava nad ovom nekretninom upisano Federalno ministarstvo zdravstva sektor zdravstvenog osiguranja Filijala Sarajevo, čiji je pravni sljedbenik Zavod, za šta je u toku proces za konačnu uknjižbu Zavoda kao nosioca prava raspolaganja nad nekretninom.

7.2.3 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazana su u iznosu od 26.670.052 KM, od čega se na kratkoročne tekuće obaveze odnosi 21.524.144 KM, na kratkoročna razgraničenja 4.598.726 KM i na obaveze prema zaposlenicima 547.182 KM

Kratkoročne tekuće obaveze iskazane su u iznosu od 21.524.144 KM, a u njihovoj strukturi najznačajnije su: obaveze prema apotekama (15.979.766 KM), obaveze prema dobavljačima za ortopedska pomagala (1.816.411 KM), obaveze prema javnim zdravstvenim ustanovama (1.147.188 KM), obaveze prema pravnim subjektima za refundacije bolovanja do i preko 14 mjeseci (1.114.862 KM), ostale kratkoročne obaveze (799.172 KM) i obaveze prema dobavljačima Zavoda (269.157 KM). Zavod je putem zaprimljenih IOS-a dobavljača usaglasio 67,62% kratkoročnih tekućih obaveza.

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u iznosu 4.598.726 KM, a najvećim dijelom se odnose na: razgraničene prihode za paušal – konvencije (2.043.297 KM), razgraničene prihode za stvarni trošak – konvencije (1.064.174 KM) i ostala razgraničenja (928.978 KM).

Razgraničeni prihodi za paušal (konvencije) u iznosu od 2.043.297 KM, odnose se na potraživanja za paušalnu naknadu po osnovu primjene međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju (2020. godina – 401.681 KM; 2021. godina -778.433 KM i 2022. godina – 863.183 KM). Navedena potraživanja su evidentirana po osnovu dopisa koja je FZZOIR dostavljao Zavodu tokom 2023. godine.

Razgraničeni prihodi za stvarni trošak (konvencije) u iznosu od 1.064.174 KM odnose se na potraživanja za stvarni trošak po osnovu pruženih zdravstvenih usluga inoosiguranicima. Navedena potraživanja se odnose na 2022. godinu (827.039 KM) i na 2023. godinu (237.135 KM).

Ostala razgraničenja u iznosu od 928.978 KM najvećim se dijelom odnose na ukalkulisane troškove za gotove lijekove izdate na recept (627.264 KM) i ukalkulisane obaveze za naknadu za izdavanje lijekova na recept (77.495 KM)

Obaveze prema zaposlenicima iskazane u iznosu od 547.182 KM, odnose se na obaveze po osnovu plaća i naknada plaća i troškova zaposlenih za mjesec decembar 2023. godine, koje su izmirene u januaru 2024. godine.

7.2.4 Dugoročne obaveze i razgraničenja

Dugoročne obaveze i razgraničenja iskazana su u iznosu od 15.840.367 KM, u okviru kojih se na dugoročna razgraničenja odnosi iznos od 15.579.769 KM i na dugoročne obaveze odnosi 260.598 KM.

Dugoročna razgraničenja odnose se na nedospjele obaveze po osnovu preuzetog kredita Saudijskog razvojnog fonda, što je detaljnije pojašnjeno pod tačkom 7.1.2.4 Izvještaja gdje smo i dali odgovarajuću preporuku.

Dugoročne obaveze iskazane su u iznosu od 260.598 KM, a odnose se dio dugoročnih obaveza za nabavku informatičke produkcijske opreme, što je detaljnije objašnjeno u tački 7.1.2.5 Izvještaja.

7.2.5 Popis imovine i obaveza

Direktor Zavoda donio je 1. 12. 2023. godine Odluku o provođenju redovnog godišnjeg popisa imovine i obaveza i formiranju komisija za popis. Ovom Odlukom imenovana je Centralna popisna komisija, kao i pojedinačne popisne komisije zadužene da izvrše redovni godišnji popis sa stanjem na 31. 12. 2023. godine: Komisija za popis stalnih sredstava u obliku stvari, prava i razgraničenja i sitnog inventara u upotrebi; Komisija za popis zaliha materijala, sitnog inventara i robe; Komisija za popis novčanih sredstava i vrijednosnih papira; Komisija za popis potraživanja i obaveza i Komisija za vanbilansne evidencije. Pored ove Odluke, direktor je 5. 12. 2023. godine, donio i pojedinačne odluke kojima su imenovane popisne komisije, kojima su definisani rokovi otpočinjanja popisa, kao i rokovi dostave izvještaja o obavljenom popisu Centralnoj komisiji. Centralna popisna komisija je dužna da elaborat o popisu dostavi direktoru najkasnije do 13. 2. 2024. godine, nakon čega se dostavlja Upravnom odboru na razmatranje.

Centralna popisna komisija sačinila je u februaru 2024. godine Konačan elaborat o izvršenom godišnjem popisu sa stanjem na dan 31. 12. 2023. godine, kojeg je Upravni odbor usvojio 16. 2. 2024. godine. U Konačnom elaboratu je konstatovan manjak stalnih sredstava koji se najvećim dijelom odnosi na zastarjelu kompjutersku opremu, a čija sadašnja vrijednost iznosi 0,00 KM (nabavna i otpisana 25.793 KM), te su dati prijedlozi za rashodovanje utvrđenog manjka kao i zastarjelih zaliha. Upravni odbor je prihvatio prijedloge popisnih komisija koji su konstatovani u konačnom elaboratu.

Izvršen je stvarni popis i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

7.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH utvrđeno je da Izvještaj o novčanim tokovima predstavlja pregled priliva i odliva gotovine i gotovinskih ekvivalenata iskazanih u izvještajnom periodu.

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su ukupni novčani primici u iznosu od 582.009.340 KM i ukupne novčane isplate u iznosu od 516.791.318 KM, što za rezultat ima pozitivan novčani tok od 65.218.022 KM.

Izvještaj o novčanim tokovima sačinjen je u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

8. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U poslovnim knjigama Zavoda, u vanbilansnoj evidenciji, evidentiran je ukupan iznos od 8.573.054 KM, od čega se na „uslovne obaveze“ odnosi 7.380.086 KM, na stanove 592.002 KM, na vrijednost zaprimljenih bankarskih garancija 521.813 KM i na tuđa stalna sredstva 79.153 KM.

U okviru iskazanih uslovnih obaveza, najveći dio u iznosu od 7.120.294 KM odnosi se na uslovna potraživanja i obaveze po osnovu paušala prema Republici Hrvatskoj za period 2001–2006. godine. Te obaveze su utvrđene kao sporne jer se radi o bh. penzionerima za koje je naknadno (nakon izvršenih prijava) utvrđeno da nisu u nadležnosti Zavoda. Aktom FZZOIR-a iz 2019. godine naveden je zaključak da se sporni dug iz tzv. sukoba nadležnosti izmiri iz Budžeta FBiH. Pošto se u tom aktu potvrđuje da je dug sporan, te se daje prijedlog njegovog izmirenja iz Budžeta FBiH, Zavod je cijeneći dokazanu činjenicu da iskazane obaveze nisu njegove, evidentirao 7.120.294 KM u vanbilansnu evidenciju kao potencijalnu obavezu. Preostali dio u iznosu od 259.792 KM se odnosi na potencijalne obaveze za sudske sprove.

U okviru obavljanja godišnjeg popisa za 2021. godinu, popisna komisija je, na osnovu službenih informacija i datih preporuka interne revizije saznala da postoje stanovi koji su u vlasništvu/pravu korištenja Zavoda, a nisu evidentirani u Glavnoj knjizi. S ciljem utvrđivanja pravnog statusa navedenih stanova Zavod se obratio Kantonalnom stambenom fondu Sarajevo sa zahtjevom za dostavu tabelarnog pregleda stanova koji se prema evidenciji tog pravnog lica nalaze u vlasništvu Zavoda, na kojima su evidentirana fizička lica kao korisnici stanova. Kantonalni stambeni fond Sarajevo je dostavio pregled na kojem se nalaze 53 stana u vlasništvu Zavoda, a na kojima su evidentirana fizička lica kao korisnici stanova. Prema informacijama nadležnog suda od navedenih 53 stana, 31 stan je u vlasništvu fizičkih lica, a preostala 22 stana u evidencijama zemljišnoknjižnog ureda nadležnog suda nisu ni u vlasništvu fizičkih lica, a ni Zavoda. Nakon dobivene informacije od nadležnog suda, Kantonalni stambeni fond Sarajevo je dostavio novi tabelarni pregled 22 stana i koeficijent položajne pogodnosti za navedene stanove, radi utvrđivanja vrijednosti stanova saglasno Zakonu o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo, što čini građevinsku vrijednost stanova. S obzirom da navedena 22 stana nisu u vlasništvu ni Zavoda ni fizičkih lica, Zavod je navedene stanove knjigovodstveno evidentirao u vanbilansnim evidencijama do rješavanja statusa vlasništva kod nadležnog suda.

Iskazana vrijednost u iznosu od 521.813 KM odnosi se na 15 bankarskih garancija, dok se tuđa sredstva odnose na aparate za kopiranje firme Kamer Commerce d.o.o. koje je Zavod uzeo pod zakup.

Preporuka:

- ***nastaviti sa aktivnostima na rješavanju prava vlasništva Zavoda nad stanovima kod nadležnih institucija, te shodno tome izvršiti njihovo knjigovodstveno evidentiranje, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji.***

9. JAVNE NABAVKE

Upravni odbor je u skladu s Odlukom o privremenom finansiranju Zavoda 28. 2. 2023. godine donio Privremeni plan javnih nabavki za period od 1. 1 do 31. 3. 2023. godine, čija ukupna vrijednost iznosi 243.900 KM.⁵⁶ Nakon usvajanja Finansijskog plana za 2023. godinu, Upravni odbor je 20. 4. 2023. godine usvojio Plan javnih nabavki, kojim su predviđene nabavke u ukupnom iznosu od 24.680.025 KM.⁵⁷ U toku 2023. godine, Upravni odbor je usvojio pet izmjena i dopuna Plana javnih nabavki.⁵⁸ Plan javnih nabavki, kao i njegove tri izmjene i dopune objavljeni su na Portalu javnih nabavki BiH,⁵⁹ a dvije izmjene i dopune nisu objavljene. Ovo nije u skladu s članom 17. stav 7. Zakona o javnim nabavkama, kojim je propisano da ugovorni organ objavljuje sve izmjene i dopune plana javnih nabavki na Portalu javnih nabavki. Napominjemo, da je Zavod objavio Prečišćeni tekst plana javnih nabavki (sa svim izmjenama i dopunama) 28. 12. 2023. godine na Portalu javnih nabavki.

Izmjene i dopune Plana javnih nabavki odnosile su se na izmjenu procijenjene vrijednosti postupaka, izmjenu perioda trajanja ugovora, te planiranje novih postupaka.

Izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Stručne službe Zavoda od 23. 6. 2023. godine, sistematizovano je radno mjesto Službenik za javne nabavke (dva izvršioca), a sa 31. 12. 2023. godine oba radna mjesta su popunjena.

⁵⁶ Sve vrijednosti planiranih i izvršenih nabavki su sa iskazanim PDV-om, osim vrijednosti nabavke zdravstvenih usluga koje su oslobođene plaćanja PDV-a.

⁵⁷ Prema obrazloženju u Planu javnih nabavki, razlika do iznosa do 20.000.000 KM utvrđenog Finansijskim planom za 2023. godinu odnosi se na nabavku medicinskih sredstava koja se izrađuju ili prilagođavaju individualnim potrebama osiguranih lica (na šta se ne primjenjuje Zakon o javnim nabavkama) u iznosu od 2.900.000 KM i na plaćanje medicinskih sredstava koje nabavljaju zdravstvene ustanove i refundacije osiguranim licima (u skladu s Uredbom o medicinskim sredstvima) u iznosu od 5.500.000 KM.

⁵⁸ Izmjene i dopune Plana javnih nabavki od 16. 6. 2023, 14. 7. 2023, 3.10. 2023, 31.10. 2023. i 15. 12. 2023. godine

⁵⁹ <https://www.ejn.gov.ba/>

Pregled planiranih, realizovanih i uzorkovanih postupaka javnih nabavki dat je u tabeli:

Vrsta postupka	Planirane nabavke*		Provedene nabavke		Revidirani uzorak	
	Broj postupaka	Iznos u KM	Broj postupaka	Iznos u KM	Broj postupaka	Iznos u KM
Direktni sporazum	33	126.596	46	154.297	5	28.944
Otvoreni postupak	29	18.273.750	20	6.567.446 ⁶⁰	5	4.578.892
Konkurentski zahtjev	7	144.500	6	81.722	2	63.088
Aneks II	6	6.010.169	5	1.880.399	1	1.505.000
Ukupno	75	24.555.015	77	8.683.864	14	6.175.924

*Prema posljednjim izmjenama

Zavod nije proveo 12 otvorenih postupaka čija je procijenjena vrijednost iznosila ukupno 11.008.850 KM, a za nepokretanje ovih postupaka dostavljeno nam je pismeno obrazloženje odgovorne osobe u kojem je između ostalog navedeno da su svi postupci kasnili početkom prethodne godine zbog privremenog finansiranja što je uticalo na sve planirane postupke. Planom javnih nabavki, pokretanje većine ovih postupaka je predviđeno u III i IV kvartalu 2023. godine. Prema datom obrazloženju, postupak nabavke ortopedskih pomagala i medicinskih sredstava čija je planirana vrijednost iznosila 9.914.000 KM nije pokrenut, i čije je okvirni datum pokretanja planiran u III kvartalu, zbog inicijativa nekoliko udruženja, koje su upućene Zavodu i resornom Ministarstvu, što je rezultiralo izmjenama Uredbe o medicinskim sredstvima u dijelu načina ugovaranja ovih sredstava (detaljnije obrazloženo u tački 7.1.2.2.6 Izvještaja). Naime, nakon izmjene i dopune Uredbe o medicinskim sredstvima, predviđena je nabavka medicinskih sredstava koja se serijski proizvode putem javnog poziva, umjesto javne nabavke. Sljedeće nabavke nisu provedene, jer se nisu stekli preduslovi za njihovo pokretanje: nabavka Call centra (CRM) čija procijenjena vrijednost iznosi 350.000 KM; nabavka Sistema upravljanja kvalitetom - DCS (100.000 KM); nabavka Sistema upravljanja nadzorom i kontrolom podataka – DLP (100.000 KM); nabavka Sistema upravljanja privilegijama - PAM (100.000 KM); nabavka Sistema za nadzor baza podataka - DAM (100.000 KM); nabavka usluge pripreme za certifikaciju – Upravljanje IT uslugama (100.000 KM); nabavka usluge certifikacije (20.000 KM); nabavka usluge Implementacije replikacije backup-a na sigurnu lokaciju (70.000 KM) i nabavka usluge sanacije i adaptacije poslovnih prostorija Zavoda (67.500 KM). Postupak nabavke usluga Održavanje elektro mašinskih instalacija (60.000 KM) je zbog svoje specifičnosti razdvojen na dva postupka Održavanje elektro instalacija i Održavanje mašinskih instalacija, te je postupak Održavanja mašinskih instalacija pokrenut u decembru 2023. godine, a realizovan u januaru 2024. godine, dok postupak Održavanja elektroinstalacija nije proveden jer se nije ukazala potreba za istim. Nije proveden ni postupak nabavke usluge uvezivanja poslovnica u sistem vatrodojave (27.350 KM), koji je bio uslovljen nabavkom usluge zanzavljanja i osposobljavanja sistem vatrodojave u direkciji, koji također nije proveden (planirana zajednička javna nabavka sa PIO FBiH).

Nabavka novog PACS sistema je planirana u skladu sa Smjernicama za izradu Finansijskog plana Zavoda za 2023. godinu, koje je 24. 11. 2022. godine Zavodu dostavilo resorno Ministarstvo, a u kojima je navedeno da je potrebno planirati u prvom kvartalu 2023. godine sredstva za zamjenu PASC sistema. Po isteku perioda za koji je donesena Odluka o privremenom finansiranju Zavoda (od 1. 1. do 31. 3. 2023. godine), a nakon prethodno izvršenog istraživanja tržišta, Planom javnih nabavki predviđena je nabavka „Novi PACS“ provođenjem otvorenog postupka procijenjene vrijednosti 3.019.770 KM, a pokretanje postupka planirano je u trećem kvartalu 2023. godine. Izmjenama i dopunama Plana javnih nabavki od 14. 7. 2023. godine, izmijenjeno je planirano vrijeme trajanja ugovora sa prvobitnih godinu dana na 18 mjeseci, te je Odlukom o pokretanju postupka od 17. 7. 2023. godine, pokrenut međunarodni otvoreni postupak nabavke „Novi PACS“, a kriterij za dodjelu ugovora je najniža cijena. Rješenjem od 19. 7. 2023. godine imenovana je Komisija za provođenje postupka javne nabavke.

⁶⁰ Ovaj iznos obuhvata i postupak nabavke „Novi PACS“, koji je pokrenut u 2023. godini, ali je ugovor u vrijednosti 3.016.522 KM zaključen u januaru 2024. godine.

Tendersku dokumentaciju je preuzelo 18 potencijalnih dobavljača, a zaprimljena je jedna ponuda od konzorcija/grupe ponuđača Berg d.o.o. Sarajevo i Cloudit d.o.o. Sarajevo, za koju je Komisija za provođenje postupka javne nabavke utvrdila da je nepotpuna, odnosno da ne ispunjava sve tražene uslove. Komisija za provođenje postupka javne nabavke dala je prijedlog da se poništi postupak, s obzirom da je jedina zaprimljena ponuda ocijenjena kao neprihvatljiva,⁶¹ te je direktor Zavoda donio 4. 10. 2023. godine Odluku o poništenju postupka javne nabavke „Novi PACS“. Nakon što je ponuđač uložio žalbu na Odluku o poništenju postupka, direktor je 16. 10. 2023. godine, donio Odluku o obustavi postupka javne nabavke do donošenja rješenja u skladu s članom 100. Zakona o javnim nabavkama. Ured za razmatranje žalbi BiH donio je 14. 12. 2023. godine Rješenje kojim se usvaja žalba konzorcija/grupe ponuđača Berg d.o.o. Sarajevo i Cloudit d.o.o. Sarajevo kao osnovana po svim tačkama, i kojim se poništava Odluka o poništenju postupka javne nabavke, te se predmet vraća na ponovni postupak. Nakon toga, Komisija za provođenje postupka javne nabavke sačinila je 25. 12. 2023. godine Zapisnik o pregledu i ocjeni ponuda u kojem je nakon izvršenog ponovnog pregleda i ocjene ponude, konstatovala da dostavljena ponuda konzorcija/grupe ponuđača Berg d.o.o. Sarajevo i Cloudit d.o.o. Sarajevo ispunjava uslove tražene tenderskom dokumentacijom. Shodno navedenom, direktor Zavoda donio je 27. 12. 2023. godine Odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača, a ugovor u vrijednosti 3.016.522 KM zaključen je 10. 1. 2024. godine sa konzorcijem/grupom ponuđača Berg d.o.o. Sarajevo i Cloudit d.o.o. Sarajevo.

Zavod je proveo međunarodni otvoreni postupak nabavke usluge „Održavanje LIS-a“ čija je procijenjena vrijednost iznosila 1.179.360 KM, a okvirni datum pokretanja postupka je planiran u II kvartalu 2023. godine. Direktor je donio 2. 6. 2023. godine Odluku o pokretanju postupka, te je imenovana komisija za njegovo provođenje. Tendersku dokumentaciju je preuzelo 12 potencijalnih ponuđača. Zavod je 17. 7. 2023. godine izvršio ispravku tenderske dokumentacije,⁶² koju je preuzeo jedan potencijalni dobavljač. Ponudu je dostavio damo jedan ponuđač Wizard Health d.o.o. Mostar, s kojim je 21. 8. 2023. godine zaključen okvirni sporazum na period od tri godine u vrijednosti od 1.179.360 KM. Uvidom u ispostavljene fakture konstatovali smo da je nabavka ove usluge izvršena u skladu s odredbama zaključenog sporazuma.

U toku 2023. godine, na snazi su bili ugovori zaključeni nakon provedenih postupaka u 2022. godini: ugovor o održavanju PACS sistema zaključen sa dobavljačem Berg d.o.o. Sarajevo, u vrijednosti od 294.000 KM, i ugovor za usluge održavanja EIS/BIS i eOSA sistema zaključen sa konzorcijem Medit d.o.o. Sarajevo i E-Medit d.o.o. Sarajevo u vrijednosti od 940.171 KM. Postupajući po datoj preporuci Ureda za reviziju u Izvještaju o finansijskoj reviziji Zavoda za 2021. godinu, Zavod je za navedene usluge provelo međunarodni otvoreni postupak. Uvidom u ispostavljane fakture, konstatovali smo da je nabavka ovih usluga izvršena u skladu s odredbama zaključenih ugovora, što je detaljnije objašnjeno u tački 7.1.2.2.7 Izvještaja.

Zavod je proveo postupak nabavke deficitarnih usluga i usluga za koje postoji lista čekanje, provodeći Aneks II Zakona o javnim nabavkama. Uvidom u dokumentaciju, konstatovano je da je nabavka ovih usluga izvršena u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, što je detaljnije objašnjeno u tački 7.1.2.2.3. Izvještaja.

Za ostale uzorkovane postupke javnih nabavki smo konstatovali da nema nepravilnosti.

⁶¹ U Zapisniku o evaluaciji i ocjeni ponude za nabavku „Novi PACS“ od 3. 10. 2023. godine, ponuda konzorcija/grupe ponuđača Berg d.o.o. Sarajevo i Cloudit d.o.o. Sarajevo, ocijenjena je kao neprihvatljiva iz sljedećih razloga: dostavljena je potvrda/ovlaštenje proizvođača ponuđenog sistema kojom se ponuđač ovlašćuje da može nuditi robu i pružati usluge održavanja sistema, međutim tenderskom dokumentacijom je predviđeno da ona ne smije biti starija od godinu dana; potvrda izdata na način da je ponuđač izdao potvrdu koju je trebao dostaviti proizvođaču, a tenderskom dokumentacijom je zahtijevano „Ovlaštenje/potvrda proizvođača ponuđenog sistema (hardware, software, licence, održavanje) koji su predmet ove da je ponuđač u aktivnom partnerskom odnosu i da je tehnički osposobljen za realizaciju rješenja koje se nudi u ovom postupku, te da je tehnički osposobljen da pruži zahtijevani nivo tehničke podrške i servisa tokom trajanja garantnog perioda. Ako je ponuđač ujedno i proizvođač neke ponuđene komponente potvrda za tu komponentu nije potrebna“; u rubrici „Naziv i verzija softvera koji se nudi“ je naveden naziv za koji nije dostavljena potvrda o registraciji medicinskog sredstva (sistem za distribuciju, arhivu i obradu radiološke slike i softverski alati za ortopedsko planiranje operacija) izdata od Agencije za lijekove i medicinska sredstva BiH.

⁶² Izmjena tenderske dokumentacije odnosi se na izmjenu uslova za kvalifikaciju; izmjenu u prilogu „Obrazac za cijenu ponude“ gdje se dodaje nova kolona koja glasi „Održavanje LIS sistema za neograničen broj trajnih korisničkih licenci na nivou zdravstvenog sistema KS – u vlasništvu ugovornog organa“ komada 1 na 36 mjeseci; izmjenu u dijelu „Tehnička specifikacija“ i izmjenu nacrtu okvirnog sporazuma.

Revizijom smo utvrdili da Planom javnih nabavki za 2023. godinu, nije bila predviđena nabavka ampuliranih lijekova, iako su sredstva za ovu namjenu predviđena Finansijskim planom Zavoda za 2023. godinu. Ukupna realizovana sredstva za ampulirane lijekove u 2023. godini, iskazana su u iznosu od 2.628.287 KM.

U toku 2023. godine, na snazi je bila Odluka Vlade Kantona o listi lijekova Kantona Sarajevo i njene izmjene i dopune,⁶³ kojima je u okviru Priloga 3 – Bolnička lista lijekova, donesena ampulirana lista lijekova koje se koriste u primarnoj zdravstvenoj zaštiti. Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o listi lijekova Kantona Sarajevo od 24. 11. 2022. godine,⁶⁴ doneseni su novi prilozi koji su sastavni dio ove Odluke: Prilog 1 – A lista lijekova Kantona Sarajevo, Prilog 2 – B lista lijekova Kantona Sarajevo, Prilog 3 - Bolnička lista lijekova Kantona Sarajevo (kojom su obuhvaćeni ampulirani lijekovi) i Prilog 4 – Magistralna lista lijekova Kantona Sarajevo, čime prestaju da važe izmjene priloga navedenih ranijim Odlukama o izmjenama i dopunama odluke o Listi lijekova Kantona Sarajevo. Članom 12. stav 6. Odluke o Listi lijekova KS utvrđeno je da se Zavod obavezuje da neposredno po stupanju na snagu ove Odluke, svim nosiocima dozvole za prometovanje lijekova iz Priloga 3 (Bolnička lista – lijekovi čija primjena je dozvoljena u ustanovama primarnog nivoa zdravstvene zaštite na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja), uputi poziv za dostavu cijena lijekova, kako bi se utvrdila najpovoljnija cijena koju će priznavati Zavod. Članom 18. navedene Odluke, definisano je da se snabdijevanje ampuliranim lijekovima zdravstvenih ustanova primarne zdravstvene zaštite može vršiti isključivo preko ugovornih apoteka koje imaju za to izdatu saglasnost Ministarstva, Prometovanje ampuliranih lijekova u 2023. godini vršilo se putem dvije ugovorne apoteke: JU „Apoteke Sarajevo“ i PZU „Apoteka Dina“, a na osnovu zaključenih ugovora o pružanju farmaceutskih usluga koji su zaključeni u 2023. godini.

Zavod je uputio dopis Vladi Kantona i resornom Ministarstvu 15. 11. 2022. godine u vezi s postupanjem po preporukama koje je Ured za reviziju dao u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2021. godinu, u vezi sa sačinjavanjem prijedloga ampulirane liste lijekova sa utvrđenim cijenama u skladu s Odlukom o listi lijekova kantona Sarajevo, te je u navedeno dopisu dao dva prijedloga za rješavanje ovog pitanja. Međutim, do okončanja obavljanja revizije, Zavod nije dobio odgovor na navedeni dopis. U toku 2023. godine, Zavodu su se ove ugovorne apoteke obratile s molbom da se izvrši usklađivanja cijena ampuliranih lijekova. Direktor Zavoda formirao je radnu grupu koju čine predstavnici ovih apoteka i predstavnici Zavoda, a nakon što je utvrđeno da su ulazne (tržišne) cijene veće od onih koje priznaje Zavod, utvrđeni podaci su dostavljeni 22. 8. 2023. godine resornom Ministarstvu, na nadležno postupanje kako ne bi došlo do prekida snabdijevanja ustanova primarne zdravstvene zaštite. Nakon toga, Vlada Kantona je donijela 7. 12. 2023. godine, Odluku o dopunama Odluke o listi lijekova,⁶⁵ kojom je izmijenjena cijena ampuliranih lijekova na više radi usklađivanja sa tržišnim cijenama, a izmjenama su obuhvaćeni samo ampulirani lijekovi za koje je Zavod uputio 22. 8. 2023. godine dopis resornom Ministarstvu (izuzev četiri lijeka) nakon provedene analize formirane Radne grupe, dok su za ostale ampulirane lijekove ostale u primjeni cijene utvrđene Odlukom o ampuliranoj listi lijekova koji se primjenjuju u zdravstvenim ustanovama primarne zdravstvene zaštite na teret Zavoda kao i načinu njihove primjene,⁶⁶ koja datira iz 2003. godine. Napominjemo, da navedeno usklađivanja cijena sa tržišnim cijenama po molbi apoteka nije bilo predmet revizije. Pored toga, Zavod je u maju 2024. dostavio resornom Ministarstvu novo istraživanje tržišta za ampulirane lijekove koji se koriste u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, a koji se nalaze na Listi lijekova KS u prilogu 3A.

Plan nabavki nije izrađen na realnim osnovama i potrebama revidiranog subjekta u datoj godini budući da su u njega uvrštene nabavke za kojima ugovorni organ nije imao potrebe, odnosno za koje nisu ispunjeni preduslovi za pokretanje i provođenje postupaka (prema datom obrazloženju, određene javne nabavke nisu pokrenute jer npr. nije izvršeno prethodno kategorisanje/klasifikacija podataka, nisu okončane aktivnosti na pripremi postupka certifikacije, nisu obezbijeđene potrebne saglasnosti, nisu riješeni imovinsko-pravni odnosi i drugo).

⁶³ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 43/18, 48/18, 11/21, 26/21, 28/21, 30/21, 4/22, 5/22, 10/22, 20/22, 41/22, 47/22 i 44/23

⁶⁴ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 47/22

⁶⁵ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 51/23

⁶⁶ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 15/03

Planom javnih nabavki za 2023. godinu nije bilo planirano provođenje postupaka nabavke ampuliranih lijekova, zbog čega nije usaglašen sa Finansijskim planom Zavoda za 2023. godinu, što nije u skladu s članom 6. Zakona o javnim nabavkama i Odlukom o izvršavanju Finansijskog plana Zavoda za 2023. godinu. Donošenjem finansijskog plana za određenu godinu stvaraju se pretpostavke za donošenje plana javnih nabavki. U planiranju javnih nabavki ugovorni organ treba poći od definisanja potreba za narednu finansijsku godinu i jasno definisati predmet nabavke, planirana sredstva i potrebne količine. Odlukom o izvršavanju Finansijskog plana za 2023. nije posebno propisano kako će se realizovati planirani trošak za ampulirane lijekove. Pored toga, članom 12. Odluke o Listi lijekova KS propisano je da će prijedlog najpovoljnijih cijena za prometovanje ovih lijekova utvrditi Zavod, te da će tako sačinjeni prijedlog dostaviti resornom Ministarstvu koje ga treba uputiti Vladi Kantona na razmatranje i usvajanje. Zavod nije provodio proceduru javne nabavke kako bi se utvrdila nova Ampulirana lista lijekova Kantona Sarajevo s utvrđenim cijenama lijekova obuhvaćenih tom listom, što je imalo za posljedicu da su ampulirani lijekovi u 2023. godini nabavljeni po cijenama koje nisu rezultat provedenih postupaka javnih nabavki, s ciljem osiguranja transparentnosti i efikasnog korištenja javnih sredstava. Također, Zavod nije na portalu javnih nabavki objavio sve izmjene i dopune Plana javnih nabavki, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

Preporuke:

- *Plan javnih nabavki usaglasiti s Finansijskim planom Zavoda i sačinjavati na način da obuhvati sve nabavke koje se planiraju provesti u godini na koju se odnosi, kako bi se osiguralo ekonomično trošenje sredstava;*
- *izmjene i dopune Plana javnih nabavki objavljevati u zakonom propisanom roku na portalu javnih nabavki, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama;*
- *sačiniti prijedlog ampulirane liste lijekova sa utvrđenim cijenama, u skladu s Odlukom o listi lijekova KS i Zakonom o javnim nabavkama, te dostaviti Ministarstvu zdravstva Kantona Sarajevo s ciljem njenog razmatranja i usvajanja.*

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2023. godinu Zavod je 17. 7. 2024. dostavio komentar, uz dodatnu dokumentaciju.

Obrazloženja su data na nalaze i preporuke u vezi sa: nabavkom ampuliranih lijekova; akumuliranim viškom prihoda nad rashodima iz ranijih godina; aktivnostima Radne grupe za pripremu Akcionog plana i provođenja aktivnosti prve faze restrukturiranja zdravstvene djelatnosti i reorganizacije zdravstvenih ustanova u Kantonu Sarajevo; finansiranjem kapitalnih ulaganja u zdravstvene ustanove i kapitalnih izdataka po osnovu informatizacije zdravstvene djelatnosti; i poduzimanjem aktivnosti s ciljem provođenja mjera i aktivnosti po konstatovanim nalazima kontrolora Zavoda.

Prihvaćeno je i inkorporirano u konačan Izvještaj obrazloženje u vezi s aktivnostima Radne grupe za pripremu Akcionog plana i provođenja aktivnosti prve faze restrukturiranja zdravstvene djelatnosti i reorganizacije zdravstvenih ustanova u Kantonu Sarajevo. Naime, uz komentar je priložen Izvještaj Radne grupe dostavljen resornom Ministarstvu 17. 1. 2024. godine, u kojem je dat prijedlog Akcionog plana o provođenju aktivnosti prve faze restrukturiranja zdravstvene djelatnosti i reorganizacije zdravstvenih ustanova u Kantonu Sarajevu.

Djelimično je uvaženo i inkorporirano u Izvještaj obrazloženje u vezi s provođenjem mjera i aktivnosti po konstatovanim nalazima kontrolora Zavoda, jer je Zavod dostavio dodatnu dokumentaciju koja se odnosi na izvršenu vanrednu kontrolu ugovorne apoteke, kojom su utvrđene nepravilnosti prilikom izdavanja lijekova na recept, o čemu je obaviještena Kantonalna uprava za inspeksijske poslove, na nadležno postupanje. Navedeno je inkorporirano u Izvještaj kao dodatna informacija, koja je imala uticaj na izmjenu date preporuke.

Za obrazloženja koja nisu prihvaćena jer nisu prezentovane nove činjenice, niti je dostavljena dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza, dajemo sljedeća pojašnjenja:

- U obrazloženju vezanom za nabavku ampuliranih lijekova bez primjene Zakona o javnim nabavkama i zaključenih ugovora, Zavod je potvrdio da u 2023, kao ni prethodnih godina, nije provedena procedura nabavke ovih lijekova. U svom obrazloženju Zavod je, citirajući Odluku o listi lijekova Kantona Sarajevo, naveo da je ovom Odlukom utvrđena obaveza provođenja postupka javne nabavke za ampulirane lijekove za ustanove bolničkog nivoa zdravstvene zaštite, dok za ampulirane lijekove koji se koriste u primarnoj zdravstvenoj zaštiti nije utvrđena obaveza postupka provođenja javne nabavke u pogledu zaštićenih naziva, cijena i dobavljača, te da je proces utvrđivanja cijena i uvrštavanja zaštićenih imena definisan članom 12. Odluke o listi lijekova Kantona Sarajevo. U obrazloženju su ponovljene informacije, kojima smo i ranije raspolagali, da je Zavod resornom Ministarstvu 2019. i 2020. godine dostavljao Prijedlog ampuliranih listi lijekova. Pored toga, dostavljena je dodatna dokumentacija da je Zavod u maju 2024. godine dostavio resornom Ministarstvu novo istraživanje tržišta za ampulirane lijekove koji se koriste u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, a koji se nalaze na Listi lijekova u prilogu 3A, što smo naveli kao dodatnu informaciju u Izvještaju. U svom obrazloženju Zavod navodi i to da odredbama Zakona o lijekovima kantonalni zavodi nisu prepoznati kao organi koji su dužni provoditi javne nabavke lijekova, da Zavod ne nabavlja lijekove za svoje potrebe, te da nije registrovan niti je po bilo kojim zakonskim ili podzakonskim aktom ovlašten da vrši nabavku lijekova i/ili njihovo ugovaranje. Zavod je naveo i da, ako bi se kojim slučajem trebala provoditi procedura javne nabavke za ampulirane lijekove, nabavku bi mogle i trebale provoditi jedino ustanove primarnog nivoa, a Zavod bi plaćao ove lijekove po realizovanom učinku. Također, u obrazloženju je navedeno da se u vezi s ovom problematikom Zavod 16. 7. 2024. godine obratio donosiocu propisa po osnovu datih nalaza i preporuka Ureda s ciljem dobivanja tumačenja, radi realizacije preporuka.

U vezi s navedenim, uzeli smo u obzir sve zakonske propise koji uređuju postupak i način nabavke i utvrđivanja cijena lijekova, uključujući i ampulirane lijekove (Zakon o lijekovima i medicinskim sredstvima, Zakon o lijekovima i federalni Pravilnik o cijenama i listi lijekova). Zavod u 2023, kao ni u prethodnim godinama, nije provodio proceduru javne nabavke prilikom nabavljanja ampuliranih lijekova, iako Zakonom o javnim nabavkama nije izuzeta nabavka lijekova. Zavod je u 2023. godini primjenjivao Ampuliranu listu lijekova koju je donijela Vlada Kantona 2003. godine, bez prezentiranja dokaza o tome kako su utvrđene cijene lijekova na ampuliranoj listi, izuzev za dio ampuliranih lijekova za koje su nakon molbi ugovornih apoteka Odlukom o dopunama Odluke o listi lijekova od 7. 12. 2023. godine izmijenjene cijene na više radi usklađivanja sa tržišnim cijenama, što nije bilo predmet revizije. Shodno navedenom, dato obrazloženje Zavoda nije imalo uticaja na izmjenu nalaza u Izvještaju.

- U obrazloženju vezanom za finansiranje kapitalnih ulaganja u zdravstvene ustanove po osnovu obaveza koje je Zavod preuzeo i izmiruje od Kantona Sarajevo (kredit Saudijskog fonda za razvoj), kao i kapitalnih izdataka po osnovu informatizacije zdravstvene djelatnosti, dato je obrazloženje da je Zavodu nametnuta obaveza otplate kredita od Saudijskog fonda za razvoj. Za finansiranje kapitalnih izdataka po osnovu informatizacije zdravstvene djelatnosti navodi se da smo zanemarili odredbe člana 18. Zakona o zdravstvenom osiguranju, kao *lex specialis* propisa, kojim je, između ostalog, utvrđeno da su Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH i kantonalni zavodi zdravstvenog osiguranja obavezni, u okviru jedinstvenog informacionog sistema, organizovati praćenje ostvarivanja i korištenja prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja i reosiguranja, praćenje uplata i potrošnje, po obveznicima doprinosa, kao i drugih sredstava i lično za svakog osiguranika. Također, navedeno je da su ovim Zakonom propisani nosioci (vlasnici i finansijeri) informatizacije zavodi zdravstvenog osiguranja.

Pored toga, ističu da je Vlada Kantona u novembru 2020. godine donijela Odluku o vođenju medicinske dokumentacije u elektronskom obliku u okviru Centralnog informacionog sistema, kojom se uređuje obaveza sačinjavanja, korištenja, vođenja i razmjene medicinske dokumentacije i evidencije u zdravstvu, sačinjavanje i vođenje izvještaja, registara i druge srodne dokumentacije u zdravstvenim ustanovama u elektronskoj formi u okviru Centralnog informacionog sistema Zavoda. Članom 16. stav 1. ove Odluke propisano je: „Zavod je dužan u sklopu Finansijskog plana za svaku budžetsku godinu obezbijediti odgovarajuća sredstva za troškove funkcionisanja, održavanja i nadogradnje Centralnog sistema.“

Uvažavajući dato obrazloženje, skrećemo pažnju na to da je Zakonom o zdravstvenom osiguranju propisano da se obaveznim zdravstvenim osiguranjem osiguravaju osiguranici i članovi porodice osiguranika, prava na korištenje zdravstvene zaštite i prava na novčane naknade i pomoći u skladu sa ovim Zakonom. Istovremeno, članom 13. Zakona o zdravstvenoj zaštiti propisano je da kanton obezbjeđuje sredstva za vršenje osnivačkih prava nad zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač, a koji obuhvata investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje zdravstvenih ustanova – prostora, medicinske i nemedicinske opreme i prevoznih sredstava, te informatizaciju zdravstvene djelatnosti, u skladu s planom i programom mjera zdravstvene zaštite za područje kantona koji utvrđuje vlada kantona, na prijedlog kantonalnog ministra. U skladu sa ISSAI-jem 2706 – Tačke za isticanje pitanja i tačke za ostala pitanja u izvještaju nezavisnog revizora, navedeno se nalazi u isticanju pitanja i ne utiče na dato mišljenje.

Osim navedenog, u vezi akumuliranog viška prihoda nad rashodima iz ranijih godina, Zavod je uz komentar dostavio Dokument okvirnog budžeta Zavoda za period 2025-2027. godine, iz kojega je vidljivo da se akumulirani višak prihoda nad rashodima iz ranijeg perioda uključuje u ukupno raspoloživa sredstva za finansiranje pojedinačnih programa koji predstavljaju djelatnost i poslovanje Zavoda.

Reviziju Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo obavio je revizorski tim u sastavu Meliha Baručija – voditeljica tima, i Rubina Tanović – članica tima.

Voditeljica tima

Meliha Baručija, s. r.

**Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje
kvalitetom**

Mia Buljubašić, s. r.

**Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju
zavoda, fondova i agencija**

Marijana Milićević, s. r.

V. PRILOZI

- 1. GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**
- 2. IZJAVA RUKOVODSTVA**

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

IDB 4 2 0 0 1 7 8 5 6 0 0 0 3

OBRAZAC GIB.

Nadležno ministarstvo

Potrošačka jedinica: Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo

Operativni broj

Sjedište potrošačke jedinice: Sarajevo

Šifra djelatnosti
po SKD

8 | 4 | 3 | 0

Organizacijski kod :

| | | | |

Funkcionalni kod :

| | | | |

Fond
Pojedinačni obrasci
Konsolidovani obrasci

| | |
x
|

glavni tansakcijski / depozitni račun: 1549212014617148 / 1549212014617245

transakcijski račun: 1340011110006772

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA
Period izvještavanja od 01.01.2023. do 31.12.2023.

KM

R. B.	Broj konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4-3)	Procenat 4/3 X 100
					u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
	1	2		3	4	5	6	7
1		PRIHODI (2+17+36)	200	539.580.000	582.009.340	512.952.938	42.429.340	108
2	710000	PRIHODI OD POREZA (3+7+9+11+13+14+15+16)	201	537.700.000	579.745.303	511.240.763	42.045.303	108
3	711000	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća (4+5+6)	202	0	0	0	0	
4	711100	Porezi na dobit pojedinca (zaostale uplate)	203					
5	711200	Porezi na dobit preduzeća	204					
6	711900	Porez na dobit banaka i drugih finansijskih org., društava za osigur. i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća	205					
7	712000	Doprinosi za socijalnu zaštitu (7=8)	206	537.700.000	579.745.303	511.240.763	42.045.303	108
8	712100	Doprinosi za socijalnu zaštitu	207	537.700.000	579.745.303	511.240.763	42.045.303	108
9	713000	Porezi na plaće i radnu snagu (13=14)	208	0	0	0	0	
10	713100	Porezi na plaću (zaostale uplate poreza)	209					
R. B.	Broj konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4-3)	Procenat 4/3 X 100
	1	2		3	4	5	6	7
11	714000	Porezi na imovinu (15=16)	210	0	0	0	0	
12	714100	Porezi na imovinu	211					
13	715000	Domaći porezi na dobra i usluge	212					
14	716000	Porezi na dohodak	213					
15	717000	Prihodi od indirektnih poreza	214					
16	719000	Ostali porezi	215					
17	720000	NEPOREZNI PRIHODI (18+26+34+35)	216	1.880.000	2.264.037	1.712.176	384.037	120
18	721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika (19+...+25)	217	180.000	100.366	97.098	-79.634	56
19	721100	Prihodi od nefin. javnih preduzeća i fin. institucija	218					
20	721200	Ostali prihodi od imovine	219	180.000	100.366	97.098	-79.634	56
21	721300	Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	220					

23	712500	Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	222		0	0	0	
24	721600	Prihodi od privatizacije	223					
25	721700	Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	224					
26	722000	Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga (27+....33)	225	1.700.000	2.163.671	1.615.078	463.671	127
27	722100	Administrativne takse	226					
28	722200	Sudske takse	227					
29	722300	Komunalne naknade i takse	228					
30	722400	Ostale budžetske naknade i takse	229					
31	722500	Naknade i takse po federalnim zakonima i dr.propisima	230					
32	722600	Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	231	1.680.000	2.159.455	1.544.226	479.455	129
33	722700	Neplanirane uplate - prihodi	232	20.000	4.216	70.852	-15.784	21
34	723000	Novčane kazne	233					
35	777000	Drugi tekući prihodi	234					

R. B.	Broj konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4-3)	Procenat 4/3 X 100
					u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
	1	2		3	4	5	6	7
36		PRIMLJENI TRANSFERI (Transferi i donacije) (37+38+39+40+41+42)	235	0	0	0	0	
37	731100	Primljeni tekući transferi od inostranih Vlada i međunarodnih organizacija	236					
38	732100	Primljeni transferi od ostalih nivoa vlasti	237					
39	741100	Primljeni kapitalni transferi od inostranih Vlada	238					
40	742100	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	239					
41	742200	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	240					
42	733100	Donacije	241					
43		RASHODI (44+47+48+58+67+75+80)	242	551.265.870	513.779.068	472.147.055	-37.486.802	93
44	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih (45+46)	243	5.657.000	4.907.413	4.235.120	-749.587	87
45	611100	Bruto plaće i naknade plaća	244	5.013.000	4.277.511	3.690.790	-735.489	85
46	611200	Naknade troškova zaposlenih	245	644.000	629.902	544.330	-14.098	98
47	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	246	526.300	457.514	388.667	-68.786	87
48	613000	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge (49+....+57)	247	522.618.595	495.571.661	455.226.203	-27.046.934	95
49	613100	Putni troškovi	248	5.500	3.799	3.691	-1.701	69
50	613200	Izdaci za energiju	249	201.000	150.734	154.121	-50.266	75
51	613300	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	250	145.500	117.803	114.318	-27.697	81
52	613400	Nabavka materijala i sitnog inventara	251	114.800	80.605	83.845	-34.195	70
53	613500	Izdaci za usluge prevoza i goriva	252	15.000	7.977	7.753	-7.023	53

54	613600	Unajmljivanje imovine i opreme i nematerijalne imovine	253	137.000	125.173	224.534	-11.827	91
55	613700	Izdaci za tekuće održavanje	254	158.100	92.743	39.057	-65.357	59
56	613800	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	255	26.500	22.191	19.406	-4.309	84
57	613900	Ugovorene i druge posebne usluge	256	521.815.195	494.970.636	454.579.477	-26.844.559	95
58	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi (59+... +66)	257	10.994.000	10.346.702	9.872.571	-647.298	94
59	614100	Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima	258	270.000		865.217	-270.000	0
60	614200	Tekući transferi pojedincima	259	10.374.000	10.077.831	8.844.419	-296.169	97
61	614300	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	260					
62	614400	Subvencije javnim preduzećima	261					
63	614500	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	262					
64	614600	Subvencije finansijskim institucijama	263					
65	614700	Tekući transferi u inostranstvo	264					
R. B.	Broj konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4-3)	Procenat 4/3 X 100
					u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
	1	2		3	4	5	6	7
66	614800	Drugi tekući rashodi	265	350.000	268.871	162.935	-81.129	77
67	615000	Kapitalni transferi (68+...+74)	266	2.800.000	2.495.778	2.424.495	-304.222	89
68	615100	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	267	1.900.000	1.685.471	1.767.636	-214.529	89
69	615200	Kapitalni transferi pojedincima	268					
70	615300	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	269	900.000	810.307	656.859	-89.693	90
71	615400	Kapitalni transferi javnim preduzećima	270					
72	615500	Kapitalni transferi privatnim preduzećima i poduzetnicima	271					
73	615600	Kapitalni transferi finansijskim	272					
74	615700	Kapitalni transferi u inostranstvo	273					
75	616000	Izdaci za kamate (76+...+79)	274	0	0	0	0	0
76	616100	Kamate za pozajmice primljene kroz Državu	275					
77	616200	Izdaci za inostrane kamate	276					
78	616300	Kamate na domaće pozajmljivanje	277	0	0		0	0
79	616500	Izdaci za kamate vezane za dug po izdatim garancijama	278					
80	600000	TEKUĆA BUDŽETSKA REZERVA	279	8.669.975				
81		TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (1 minus 43)	280	-11.685.870	68.230.272	40.805.883	79.916.142	-584
82		TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA	281					
83		PRIMICI OD PRODAJE STALNIH SREDSTAVA (84+85+86)	282	0	0	0	0	
84	811100	Primici od prodaje stalnih sredstava	283		0	0	0	
85	811200	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	284					
86	811900	Ostali kapitalni primici	285					

87	821000	IZDACI ZA NABAVKU STALNIH SREDSTAVA (88+...93)	286	7.414.130	3.093.498	1.397.306	-4.320.632	42
88	821100	Nabavka šuma, zemljišta i višegodišnjih zasada	287					
89	821200	Nabavka građevina	288					
90	821300	Nabavka opreme	289	1.883.415	1.070.121	694.229	-813.294	57
91	821400	Nabavka ostalih stalnih sredstava	290					
92	821500	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	291	5.160.265	2.012.101	699.099	-3.148.164	39
93	821600	Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	292	370.450	11.277	3.978	-359.173	3
94		NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (87 minus 83)	293	7.414.130	3.093.498	1.397.306	-4.320.632	42
95		NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (81 minus 94)	294	-19.100.000	65.136.774	39.408.577	84.236.774	-341
R. B.	Broj konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4-3)	Procenat 4/3 X 100
					u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
	1	2		3	4	5	6	7
96		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI	295					
97		PRIMICI OD FINANSIJSKE IMOVINE (98+...+104)	296	0	0	0	0	
98	813100	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti	297					
99	813200	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	298	0	0	0	0	0
100	813300	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima	299					
101	813400	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća	300					
102	813500	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i zajedničkim ulaganjima	301					
103	813600	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	302					
104	813600	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo	303					
105	822200	IZDACI ZA FINANSIJSKU IMOVINU (106+...+112)	304	0	0	0	0	
106	822100	Pozajmljivanje drugim nivoima vlade	305					
107	822200	Pozajmljivanje pojedincima i nep.organizacijama i privatnim preduzećima	306					
108	822300	Pozajmljivanje javnim preduzećima	307					
109	822400	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća	308					
110	822500	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	309					
111	822600	Ostala domaća pozajmljivanja	310					
112	822700	Pozajmljivanja u inostranstvo	311					
113		NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (97 minus 105)	312	0	0	0	0	
114		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA	313					
115		PRIMICI OD ZADUŽIVANJA (116+120)	314	0	0	0	0	
116	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja (117+118+119)	315	0	0	0	0	0
117	814100	Zajmovi primljeni kroz Državu	316					
118	814200	Primici od inostranog zaduživanja	317					
119	814300	Primici od domaćeg zaduživanja	318	0	0	0	0	0

R. B.	Broj konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4-3)	Procenat 4/3 X 100
					u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
	1	2		3	4	5	6	7
120	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja (121+122+123)	319	0	0	0	0	
121	815100	Zajmovi primljeni kroz Državu	320					
122	815200	Primici od inostranog zaduživanja	321					
123	815300	Primici od domaćeg zaduživanja	322					
124	823000	IZDACI ZA OTPLATE DUGOVA (125+...+130)	323	0	0	0	0	0
125	823100	Otplate dugova primljenih kroz Državu	324					
126	823200	Vanjske otplate	325					
127	823300	Otplate domaćeg pozajmljivanja	326	0	0	0	0	0
128	823400	Otplate unutarnjeg duga	327					
129	823500	Otplate duga po izdatim garancijama	328					
130	823600	Otkup duga	329					
131		NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA 115 minus 124)	330	0	0	0	0	0
132		UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (95+113+131)	331	-1.100.000	65.136.774	39.408.577	84.236.774	
133		SINTETIČKA KLASIFIKAC. FUNKCIJA VLADE (COFOG) (134+143+149+156+166+173+180+187+194+203)	332	558.680.000	516.872.566	473.544.361	-41.807.434	93
134	01	Opšte javne usluge (135+...+142)	333	0	0	0	0	
135	011	Izvršni i zakonodavni organi, finansijski i fiskalni poslovi, vanjski poslovi	334					
136	012	Strana ekonomska pomoć	335					
137	013	Opće usluge	336					
138	014	Osnovno istraživanje	337					
139	015	liR Opće javne usluge	338					
140	016	Opće javne usluge n.k.	339					
141	017	Transakcije vezane za javni dug	340					
142	018	Transferi općeg karaktera između različitih nivoa vlasti	341					
143	02	Obrana (144+...+148)	342	0	0	0	0	0
144	021	Vojna odbrana	343					
145	022	Civilna odbrana	344					
146	023	Inostrana vojna pomoć	345					
147	024	liR Odbrana	346					
148	025	Obrana n.k.	347					

R. B.	Broj konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4-3)	Procenat 4/3 X 100
					u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
	1	2		3	4	5	6	7
149	03	Javni red i sigurnost (15+...+155)	348	0	0	0	0	
150	031	Policijske usluge	349					
151	032	Usluge protivpožarne zaštite	350					
152	033	Sudovi	351					
153	034	Zatvori	352					
154	035	liR Javni red i sigurnost	353					
155	036	Javni red i sigurnost n.k.	354					
156	04	Ekonomski poslovi (157+...+165)	355	0	0	0	0	
157	041	Opći ekonomski, komercijalni i poslovi po pitanju rada	356					
158	042	Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov	357					
159	043	Gorivo i energija	358					
160	044	Rudarstvo, proizvodnja i izgradnja	359					
161	045	Transport	360					
162	046	Komunikacije	361					
163	047	Ostale industrije	362					
164	048	liR Ekonomski poslovi	363					
165	049	Ekonomski poslovi n.k.	364					
166	05	Zaštita životne sredine (167+...+172)	365	0	0	0	0	
167	051	Upravljanje otpadom	366					
168	052	Upravljanje otpadnim vodama	367					
169	053	Smanjenje zagađenosti	368					
170	054	Zaštita raznovrsnosti flore i faune i zaštita krajolika	369					
171	055	liR Zaštita životne sredine	370					
172	056	Zaštita životne sredine n.k.	371					
173	06	Stambeni i zajednički poslovi (174+...+179)	372	0	0	0	0	
174	061	Stambeni razvoj	373					
175	062	Razvoj zajednice	374					
176	063	Vvodosnabdijevanje	375					
177	064	Ulična rasvjeta	376					
178	065	liR Stambeni i zajednički poslovi	377					
179	066	Stambeni i zajednički poslovi n.k.	378					

180	07	Zdravstvo (181+...186)	379	558.680.000	516.872.566	473.544.361	-41.807.434	92,52
181	071	Medicinski proizvodi, uređaji i oprema	380	118.268.500	112.990.079	105.781.648	-5.278.421	95,54
182	072	Vanbolničke usluge	381	137.367.746	129.445.695	118.623.950	-7.922.051	94,23
183	073	Bolničke usluge	382	255.234.879	243.862.277	224.265.409	-11.372.602	95,54
R. B.	Broj konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4-3)	Procenat 4/3 X 100
					u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
	1	2		3	4	5	6	7
184	074	Usluge zdravstvene zaštite	383	4.828.000	4.716.733	4.369.900	-111.267	97,70
185	075	liR Zdravstvo	384			0	0	
186	076	Zdravstvo n.k.	385	42.980.875	25.857.782	20.503.455	-17.123.093	60,16
187	08	Rekreacija, kultura i religija (188+...+193)	386	0	0	0	0	
188	081	Usluge sporta i rekreacije	387					
189	082	Usluge kulture	388					
190	083	Usluge emitiranja i izdavaštva	389					
191	084	Religijske i druge zajedničke usluge	390					
192	085	liR Rekreacija, kulture i religija	391					
193	086	Rekreacija, kultura i religija n.k.	392					
194	09	Obrazovanje (195+...+202)	393	0	0	0	0	
195	091	Pedagoško i osnovno obrazovanje	394					
196	092	Srednje obrazovanje	395					
197	093	Obrazovanje poslije srednje škole koje nije visoko	396					
198	094	Visoko obrazovanje	397					
199	095	Obrazovanje koje nije definirano nivoom	398					
200	096	Pomoćne usluge obrazovanju	399					
201	097	liR Obrazovanje	400					
202	098	Obrazovanje n.k.	401					
203	10	Socijalna zaštita (204+...+212)	402	0	0	0	0	
204	101	Bolest i hendikepiranost	403					
205	102	Starost	404					
206	103	Nasljednici	405					
207	104	Porodica i djeca	406					
208	105	Nezaposlenost	407					
209	106	Stanovanje	408					
210	107	Socijalno isključenje n.k.	409					
211	108	liR Socijalna zaštita	410					
212	109	Socijalna zaštita n.k.	411					

U Sarajevu

Certificirani računovođa _____

Rukovodilac

Dana, 23.02.2024. godine

Broj dozvole: 7940/5

M.P.

Muamer Kosovac, mr. sci. oec.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo
Nadležno ministarstvo

ZAVOD ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA KANTONA SARAJEVO
Potrošačka jedinica - glava

Sarajevo-Novo Sarajevo
Sjedište potrošačke jedinice

Obrazac BS

4200178560003

Identifikacioni broj

84.30

Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti

0

Organizacioni broj

0

Operativni broj

0

Funkcionalni kod

0

Fond

Pojedinačni obrasci:

Konsolidovani obrasci:

BILANS STANJA
na dan 31.12.2023. godine

- u KM -

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
1	1	2	3	4	5	6
1		I AKTIVA				
2	100000+ 200000	A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (3 do 10)	001	210.418.658	142.241.507	147,93
3	110000	Novčana sredstva i plemeniti metali	002	206.726.607	141.508.585	146,09
4	120000	Vrijednosni papiri	003			
5	130000	Kratkoročna potraživanja	004	3.649.289	686.920	531,25
6	140000	Kratkoročni plasmani	005			
7	160000	Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama	006			
8	210000	Zalihe materijala i robe	007	24.915	24.578	101,37
9	220000	Zalihe sitnog inventara	008	11.399	12.097	94,23
10	190000	Kratkoročna razgraničenja	009	6.448	9.327	69,13
11	000000	B. Stalna sredstva (14+17+20+21)	010	25.575.628	26.169.888	97,73
12	011000	Stalna sredstva	011	35.391.509	31.620.791	111,92
13	011900	Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	012	25.455.908	23.322.855	109,15
14	011-0119	Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (12-13)	013	9.935.601	8.297.936	119,74
15	020000	Dugoročni plasmani	014			
16	029000	Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	015			
17	020-029	Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (15-16)	016			
18	031000	Vrijednosni papiri	017			
19	031900	Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	018			
20	031-0319	Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (18-19)	019			
21	09	Dugoročna razgraničenja	020	15.640.027	17.871.952	87,51
22		UKUPNA AKTIVA (2+11) = 41	021	235.994.286	168.411.395	140,13

* 1 0 8 6 7 5 9 0 8 1 7 0 6 *

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
	1	2	3	4	5	6
23		II PASIVA				
24	300000	A. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (25 do 30)	022	26.670.052	23.834.472	111,90
25	310000	Kratkoročne tekuće obaveze	023	21.524.144	22.697.831	94,83
26	320000	Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	024			
27	330000	Kratkoročni krediti i zajmovi	025			
28	340000	Obaveze prema zaposlenicima	026	547.182	443.699	123,32
29	360000	Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	027			
30	390000	Kratkoročna razgraničenja	028	4.598.726	692.942	663,65
31	400000	B. Dugoročne obaveze i razgraničenja (32+33+34)	029	15.840.367	19.308.290	82,04
32	410000	Dugoročni krediti i zajmovi	030			
33	420000	Ostale dugoročne obaveze	031	260.598	1.436.338	18,14
34	490000	Dugoročna razgraničenja	032	15.579.769	17.871.952	87,17
35	500000	C. Izvori stalnih sredstava (36+37+38+39-40)	033	193.483.867	125.268.633	154,46
36	510000	Izvori stalnih sredstava	034	9.935.601	8.297.936	119,74
37	520000	Ostali izvori sredstava	035	11.588	2.467	469,72
38	530000	Izvori sredstava rezervi	036	23.607.353	21.888.800	107,85
39	590000	Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	037	159.929.325	95.079.430	168,21
40	590000	Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	038			
41		UKUPNA PASIVA (24+31+35) = 22	039	235.994.286	168.411.395	140,13

Sarajevo-Novo Sarajevo, 16.02.2024.
Mjesto i datum

FAZLIĆ (ALIJA) AMINA
Certifikovani računovođa

Muamer Kosovac
Rukovodilac

CR-7940/5
Broj dozvole

M.P.

033/725-213
Kontakt

Kontrolni broj: 1086759081706

str. 2 od 2

BOSNA I HERCEGOVINA

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

OBRAZAC NT

IDB 4 2 0 0 1 7 8 5 6 0 0 0 3

Nadležno ministarstvo

Petrošačka jedinica: Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo

Sjedište potrošačke jedinice: Sarajevo

Žiro - račun

1549212014617148/154921201461
1340011110006772

Šifra po kvalifikacionoj

djelatnosti

8	4	3	0
---	---	---	---

Organizacijski kod :

--	--	--

Funkcionalni kod :

--	--	--

Fond

--	--

Pojedinačni obrazac

x	
---	--

Konsolidovani obrazac

--	--

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA
Period izvještavanja od 01.01. do 31.12.2023.

KM

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	Iznos
	1	2	3	4
		I NOVČANI PRIMICI		
1		Prihodi (2+3+4+5+6)	450	582.009.340
2	710000	Prihodi od poreza	451	579.745.303
3	720000	Neporeski prihodi	452	2.264.037
4	730000	Tekući transferi (transferi i donacije)	453	0
5	740000	Kapitalni transferi	454	0
6	770000	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	455	0
7		Kapitalni primci i transferi (r.br. 8)	456	0
8	811000	Kapitalni primci od prodaje stalnih sredstava	457	0
9		Finansiranje (10+11+12)	458	0
10	813000	Primici od finansijske imovine	459	0
11	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja	460	0
12	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja	461	0
13		UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1+7+9)	462	582.009.340
14		II NOVČANE ISPLATE		
15		Rashodi (od 16 do 21)	463	513.831.823
16	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih	464	4.814.925
17	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	465	444.799
18	613000	Izdaci za materijal, sitni invent. I usluge	466	495.463.995
19	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	467	10.623.109
20	615000	Kapitalni transferi	468	2.484.994
21	616000	Izdaci za kamate	469	0
22		Kapitalni izdaci (r.br. 23)	470	2.959.495
23	821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	471	2.959.495
24		Finansiranje (25+26)	472	0
25	822000	Izdaci za finansijsku imovinu	473	0
26	823000	Izdaci za otplate dugova	474	0
27		UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15+22+24)	475	516.791.318
28		NETO NOVČANI PRIMICI/ISPLATE (13 minus 27)	476	65.218.022
29		SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	477	141.508.585
30		SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28+29)	478	206.726.607

U Sarajevu

Certificirani računovođa _____

Rukovodilac

Dana, 23.02.2024. godine

Broj dozvole: 7940/5

M.P.

Muamer Kosovac, mr.sci.oec.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO
ZAVOD ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA
KANTONA SARAJEVO
Ložionička br.2, Sarajevo

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
КАНТОН САРАЈЕВО
ЗАВОД ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА
КАНТОНА САРАЈЕВО
Ложионишка бр.2, Сарајево

Broj: 01-33-5-21723-3/24
Sarajevo, 19-07-2024

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Ured za reviziju institucija u FBiH

IZJAVA RUKOVODSTVA

Ova izjava (u skladu sa zahtjevima ISSAI-ja 2580) daje se u vezi s vašom finansijskom revizijom Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo za 2023. godinu, u svrhu izražavanja mišljenja o tome da li finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, u skladu s posebnim propisima Federacije BiH za budžetske korisnike o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Izjava se daje i u svrhu potvrđivanja da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, prikazane u finansijskim izvještajima Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo u svim značajnim aspektima usklađene s nadležnom zakonskom i drugom pravnom regulativom.

Potvrđujemo sljedeće (po našem najboljem znanju i uvjerenju, nakon ispitivanja koje smo smatrali neophodnim kako bismo se odgovarajuće informisali):

Finansijski izvještaji

- Ispunili smo svoju odgovornost za pripremu finansijskih izvještaja u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.
- Značajne pretpostavke koje smo koristili u izradi računovodstvenih procjena, uključujući i one mjerene po fer vrijednosti, razumne su i osnovane.
- Odnosi i transakcije između povezanih strana adekvatno su računovodstveno obuhvaćene i objavljene u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.
- Pravilno smo procijenili, evidentirali i objavili sve gubitke po osnovu nenaplativih potraživanja, preuzetih obaveza i obezvređivanja imovine.
- Preduzeli smo neophodne aktivnosti da spriječimo prevare i zloupotrebe javnih sredstava za slučajeve koji su nam bili poznati.
- Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima nadležne zakonske i druge pravne regulative, koje bi, u slučaju nepoštovanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Nabavke roba, usluga i radova proveli smo u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u BiH, rukovodeći se principima racionalnog trošenja javnih sredstava i obezbjeđivanja najboljeg kvaliteta nabavljenih roba, usluga i radova.
- Postupili smo u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora (koje smo zaključili tokom godine ili u ranijem periodu), a koje bi, u slučaju nepridržavanja, mogle imati značajne efekte na finansijske izvještaje.

Adresa: Ložionička br. 2, 71 000 Sarajevo
ID broj: 4200178560003, PDV broj: 200178560003, Broj upisa u sudski registar: 65-05-0051-12,
Depozitni račun broj: 154-921-2014617245, Glavni transakcijski račun broj: 154-921-20146171-48,
Transakcijski račun broj: 134-001-11100067-72
Tel. +387 33 72 52 00, +387 33 72 52 07, Fax +387 33 61 86 14
e- mail: info@kzzosa.ba kabinet@kzzosa.ba

- Sve transakcije su evidentirane u računovodstvenim evidencijama i prezentovane u finansijskim izvještajima.

Omogućili smo vam:

- pristup svim poslovnim knjigama, evidencijama i dokumentaciji, za koje smatramo da su relevantne za pripremu finansijskih izvještaja;
- pristup svim informacijama o sudskim sporovima u toku, pokrenutim protiv Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo i koje je pokrenuo Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo i procjenu ishoda tih sporova;
- pristup dokumentaciji vezanoj za sudska poravnanja i isplate po tim osnovama;
- dodatne informacije koje ste zahtijevali od nas za potrebe revizije;
- neograničen pristup osobama u Zavodu zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo za koje ste utvrdili da je neophodno da daju revizorske dokaze.

Pružene informacije

- Otkrili smo vam sve poznate slučajeve neusklađenosti sa zakonskom i drugom pravnom regulativom ili sumnjama da one postoje.
- Otkrili smo vam identitet povezanih stranaka subjekta i sve odnose i transakcije koje su nam poznate.
- Dali smo sve informacije u vezi s prevarom ili sumnjom da ona postoji, za koje imamo saznanja i koje mogu uticati na subjekt, a uključuju:
 - rukovodstvo;
 - zaposlene koji imaju značajnu ulogu u internoj kontroli ili
 - ostale, gdje prevara može imati značajan učinak na finansijske izvještaje.

DIREKTOR

Mr.sc.i.oec.Muamer Kosovac

Dostaviti:

1. Ured za reviziju institucija u FBiH
2. Direktor
3. Sektor za ekonomiku i finansiranje
4. a/a.

